

Konkurrencestyrelsens redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 Indledning og resumé	4
Kapitel 2 Hvornår finder udbudsreglerne anvendelse?	9
2.1 Er der tale om en gensidigt bebyrdende aftale?	10
2.2 Er der tale om en tjenesteydelse, hvor procedurereglerne skal følges?	10
2.3 Er den skønnede kontraktværdi over tærskelværdien?	11
2.4 Er der undtagelser, der fritager kommunerne for udbud?	12
2.4.1 Udbudspligt når der kun én leverandør?	13
2.4.2 Udbudspligt når der er tale om opgradering/supplerende ydelse?	14
2.4.3 Er der tale om en in-house produktion, der undtager fra udbudspligt?	16
2.4.4 Udbudspligt i forbindelse med kommunesammenlægning?	19
2.4.5 Udbudspligt når aftalen ikke er en partnerskabsaftale?	20
2.5 Sammenfatning og vurdering	21
Kapitel 3 De fremtidige udbud af it-kontrakter	23
3.1 Mulighederne for at bringe de konkrete aftaler med KMD til ophør ..	23
3.2 Risikoen for at udbudsmaterialet påstås at være skræddersyet	24
3.3 Mulige konsekvenser ved opgradering på baggrund af ulovlig kontrakt	25
3.4 Betydningen af lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v.	26
3.5 Sammenfatning	28
Kapitel 4 Konkret vurdering af de 34 kommuner	29
4.1 Albertslund Kommune	31
4.2 Assens Kommune	34
4.3 Brøndby Kommune	36
4.4 Brønderslev Kommune	37
4.5 Fredensborg Kommune	39
4.6 Frederikssund Kommune	41
4.7 Gribskov Kommune	44
4.8 Hedensted Kommune	46
4.9 Hillerød Kommune	48
4.10 Holstebro Kommune	50
4.11 Ishøj Kommune	52
4.12 Køge Kommune	55
4.14 Norddjurs Kommune	59
4.15 Nordfyns Kommune	61
4.16 Nyborg Kommune	62
4.17 Odder Kommune	64
4.18 Randers Kommune	65
4.19 Rebild Kommune	68
4.20 Ringkøbing-Skjern Kommune	70
4.21 Roskilde Kommune	72
4.22 Rudersdal Kommune	74

4.23 Skanderborg Kommune	77
4.24 Skive Kommune	79
4.25 Solrød Kommune	81
4.26 Sorø Kommune	83
4.27 Stevns Kommune.....	85
4.28 Struer Kommune	87
4.29 Syddjurs Kommune	89
4.30 Thisted Kommune.....	92
4.31 Vallensbæk Kommune	93
4.32 Varde Kommune	95
4.34 Århus Kommune	99
Bilag – Kommunernes høringssvar	101

Kapitel 1 Indledning og resumé

Baggrund for redegørelsen

Konkurrencestyrelsen modtog i løbet af efteråret 2009 og i foråret 2010 en række tip, der gav mistanke om, at 34 kommuner havde indgået kontrakter med KMD A/S (herefter KMD) om levering og implementering af KMD's virksomhedssystem KMD Opus uden at gennemføre EU-udbud.

På baggrund af tippene valgte Konkurrencestyrelsen at undersøge, hvorvidt de 34 kommuner havde handlet i strid med udbudsdirektivet i forbindelse med indkøb af disse it-ydelser. Konkurrencestyrelsen har ikke undersøgt øvrige kommuners anskaffelser af it-systemer. Samme forhold kan derfor gøre sig gældende i andre kommuner end de 34, der har været genstand for styrelsens undersøgelse. De 34 kommuner fremgår af boks 1.

Boks 1: De undersøgte kommuner

1. Albertslund	13. Morsø	24. Skive
2. Assens	14. Norddjurs	25. Solrød
3. Brøndby	15. Nordfyns	26. Sorø
4. Brønderslev	16. Nyborg	27. Stevns
5. Fredensborg	17. Odder	28. Struer
6. Frederikssund	18. Randers	29. Syddjurs
7. Gribskov	19. Rebild	30. Thisted
8. Hedensted	20. Ringkøbing-Skjern	31. Vallensbæk
9. Hillerød	21. Roskilde	32. Varde
10. Holstebro	22. Rudersdal	33. Aabenraa
11. Ishøj	23. Skanderborg	34. Århus
12. Køge		

Om Konkurrencestyrelsens undersøgelse

Undersøgelsen omhandler leveringen af KMD Opus-system. Systemet består blandt andet af et økonomi-, løn- og personalesystem, jf. boks 2 om KMD Opus.

Boks 2. Kort om KMD Opus

KMD's Opus løsning er et SAP baseret ERP-system udviklet til det kommunale marked. KMD's Opus portefølje understøtter kommuners administration med løsninger indenfor områderne Økonomi, Løn & Personale, Indkøb & Logistik og Projekt & Ressource. KMD angiver, at Opus løsningen:

- er baseret på ét sammenhængende fælles datagrundlag, der danner basis for et samlet beslutningsgrundlag
- gør det muligt at digitalisere manuelle arbejdsgange
- har Rollebaseret Indgang, så brugerne kun har én indgang til relevante data med en enkel brugergrænseflade. Rollebaseret Indgang gør det muligt decentralt at indberette data og udtrække rapporter
- har datasikkerhed hvor brugeren kun har adgang til de data, som den enkelte er autoriseret til
- er et åbent system, der kan integreres med andre systemer og programmer

Konkurrencestyrelsens vurderinger i denne redegørelse kan imidlertid finde tilsvarende anvendelse for andre it-systemer, hvor der eksisterer flere potentielle leverandører i EU. Det bemærkes, at undersøgelsen alene drejer sig om, hvorvidt de undersøgte kommuner har overtrådt udbudsdirektivet. Konkurrencestyrelsen undersøger i øjeblikket tillige om KMD's adfærd på markedet for it-løsninger til kommuner har indebåret en overtrædelse af konkurrenceloven.

Undersøgelsen er gennemført fra december 2009 til juni 2010 og er baseret på oplysninger indhentet fra de undersøgte kommuner. Undersøgelsen tager afsæt i en række spørgsmål, som hver af de 34 kommuner er blevet anmodet om at besvare:

- Hvorvidt kommunen har indgået eller påtænker at indgå kontrakt om køb af KMD's Opus-system m.m., herunder
 - hvorvidt Opus-systemet m.m. er udbudt som EU-udbud efter udbudsdirektivet 2004/18/EF eller efter annonceringsreglerne i den danske tilbudslov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1410 af 7. december 2007,
 - hvad kontraktværdien, herunder den løbende afgift (kan eventuelt anslås), for den pågældende anskaffelse er,
 - hvad længden på kontrakten er,
 - hvordan og hvorfor KMD A/S er udvalgt som leverandør, og
 - hvilke foranstaltninger, herunder om den eksisterende kontrakt med KMD opretholdes, der træffes i lyset af Klagenævnets kendelse i sagen mod Tønder Kommune af 11. december 2009 (Tønder-sagen).¹

32 kommuner har indgået kontrakt om KMD Opus uden udbud

Af kommunernes svar kan det overordnet konstateres, at 32 af de undersøgte kommuner ikke har udbudt kontrakten med KMD om Opus-systemet, herunder økonomi-, løn-, personalesystem mm.. Begrundelserne varierer, og følgende er blandt andet angivet:

- At den samlede kontraktværdi ikke overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi.
- At det kun er KMD, som kan levere det ønskede it-system.
- At der alene er tale om en opgradering af eksisterende system og således ikke et nyt produkt.
- At KMD's ydelser har karakter af in-house ydelser.
- At kommunesammenlægningen i sig selv kan begrunde en undladelse af udbud.

¹ Klagenævnet for Udbud har i kendelse af 11. december 2009, hvor Klagenævnet traf afgørelse om, at Tønder Kommune havde overtrådt udbudsreglerne ved at anskaffe KMD Opus uden at gennemføre et udbud.

- At der ikke er tale om en partnerskabsaftale, hvorfor Klagenævnets udtalelser i Tønder-sagen ikke kan overføres til de kommuner, som ikke har indgået en partnerskabsaftale.

29 kommuner vurderes af have overtrådt udbudsdirektivet²

På baggrund af en gennemgang af de faktiske omstændigheder sammenholdt med regler og praksis i redegørelsens kapitel 2 og 4, er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at 29 af de 34 undersøgte kommuner har overtrådt udbudsdirektivet ved at indgå kontrakt med KMD om levering af Opus-system uden forudgående udbud, idet:

- Der er tale om en gensidigt bebyrdende aftale.
- Anskaffelsen af it-systemet er en bilag II A-ydelse, der er omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.
- Kontraktens skønnede værdi (inklusive løbende udgifter og optioner) eksklusiv moms overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi.
- Indkøbet er ikke omfattet af en af udbudsdirektivets undtagelsesbestemmelser idet:
 - Det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Betingelserne for at anvende proceduren udbud efter forhandling uden forudgående udbudsbekendtgørelse er derfor efter alt at dømme ikke til stede.
 - Der er tale om et nyt produkt og ikke alene en opgradering af det eksisterende system. Betingelserne for at anvende proceduren udbud efter forhandling uden forudgående udbudsbekendtgørelse er derfor ikke til stede.
 - KMD's ydelser har ikke karakter af in-house produktion.
 - Kommunesammenlægningen kan ikke i sig selv begrunde manglende udbud.
 - Det er uden betydning for udbudsdirektivets anvendelse, om der er tale om en partnerskabsaftale eller ej.

Én af de 34 undersøgte kommuner (Brøndby Kommune) har endnu ikke underskrevet kontrakt og kan lovliggøre indkøbet ved at gennemføre et udbud. En anden af de 34 kommuner (Århus Kommune) har gennemført et EU-udbud i 2003/2004 og har tilkendegivet at ville gennemføre udbud forud for anskaffelse af nyt system til løn- og fraværstyring i 2010, hvorved KMD's Opus løsning kan deltage i konkurrencen om levering af ydelsen på lige fod med andre leverandører.

² Konkurrencestyrelsens undersøgelse omfatter bl.a. Hillerød Kommunes indgåelse af kontrakt med KMD om Opus Økonomi uden at gennemføre EU-udbud. Klagenævnet for Udbud afsagde den 25. marts 2010 kendelse i den pågældende sag. Da Konkurrencestyrelsens allerede inden 25. marts 2010 havde påbegyndt undersøgelsen af Hillerød Kommune, er Hillerød Kommune medtaget i undersøgelsen og regnes som en af de 29 kommuner.

En tredje og fjerde af de undersøgte 34 kommuner (henholdsvis Frederikssund og Rudersdal Kommune) har uden væsentlige ændringer videreført kontrakterne fra sammenlægningskommuner i forbindelse med kommunalreformen. Ved vurdering af disse enkelte, uafhængige kontrakters værdi over en 4-årig periode var disse under udbudsdirektivets tærskelværdi. Endelig har en femte kommune (Syddjurs Kommune) indgået en kontrakt uden udbud, hvor kontraktværdien var under den daværende tærskelværdi.

Konkurrencestyrelsen vurderer, at indkøb af KMD Opus bør lovliggøres

Af svarene kan det overordnet udledes, at en del af de undersøgte kommuner har tilkendegivet, at de ikke vil foretage foranstaltninger til at bringe de eksisterende kontrakter med KMD til ophør og gennemføre udbud. Baggrunden skal typisk findes i økonomiske hensyn, idet der er anvendt betydelige ressourcer på køb og implementering af systemet. Kommunerne har dog overordnet udtrykt, at de omhandlede kontrakter fremadrettet vil blive bragt i udbud.

Det er Konkurrencestyrelsens opfattelse, at de undersøgte kommunale indkøb bør lovliggøres. Konkurrencestyrelsen skal derfor vejledende opfordre de 29 kommuner til at bringe kontrakten med KMD til ophør samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt. Konkurrencestyrelsen anmoder samtidig de 29 kommuner om at fremsende en plan for, hvordan og hvornår de omhandlede aftaler om levering af it-systemer bringes i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

For god ordens skyld bemærkes, at Konkurrencestyrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelser i konkrete sager om udbud, men alene kan udtale sig vejledende om udbudsdirektivets overholdelse. Samtidig bemærkes, at Klagenævnet for Udbud ikke nødvendigvis vil dele Konkurrencestyrelsens vurdering.

Som reglerne er i dag, har Klagenævnet for Udbud (eller Konkurrencestyrelsen) ikke kompetence til at påbyde, at kontrakter, der er indgået uden udbud i strid med udbudsdirektivet, skal bringes til ophør. Folketinget har den 29. april 2010 vedtaget lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v. Loven indebærer, at Klagenævnet generelt får kompetence til at erklære kontrakter, der er tildelt direkte uden udbud i strid med udbudsreglerne, for uden virkning efter den 1. juli 2010.

Konkurrencestyrelsen er i øvrigt opmærksom på, at der kan være konkrete omstændigheder hos den enkelte kommune, der har betydning for, hvornår og under hvilke omstændigheder de enkelte kontrakter kan bringes til ophør. I den forbindelse vil Konkurrencestyrelsen gerne underrettes, såfremt de enkelte kommuner i forbindelse med arbejdet med at bringe eksisterende kontrakter med KMD til ophør, bliver mødt med krav om bod, jf. kapitel 3.

Ved en efterfølgende gennemførelse af udbud bør kommunerne være særlige opmærksomme på, at udbudsmaterialet ikke udformes på en måde, som tilgodeser én bestemt leverandør.

Endelig bemærkes, at det ifølge Konkurrencestyrelsens vurdering ikke vil være i overensstemmelse med udbudsdirektivet, at indgå aftale om en supplerende ydelse (som fx en opgradering af et eksisterende system), som baserer sig på en ulovlig indgået aftale, selvom betingelserne for at anvende reglerne om supplerende indkøb isoleret set er overholdt.

Kapitel 2 Hvornår finder udbudsreglerne anvendelse?

Udbudsreglerne består først og fremmest af udbudsdirektivet³, der fastlægger en række detaljerede procedureregler, der skal følges ved alle offentlige indkøb af varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsopgaver over en vis værdi (tærskelværdi). Udbudsdirektivet indeholder dog også en række undtagelser for udbudspligten.

Er kontrakten under udbudsdirektivernes tærskelværdi har kommunerne i stedet pligt til at følge den danske tilbudslov, herunder en annonceringspligt for kontrakter vedrørende vare- og/eller tjenesteydelser over 500.000 kr. Det bemærkes, at tilbudslovens pligt til at annoncere trådte i kraft 1. juli 2007. Det bemærkes endvidere, at de undtagelser, der gælder efter udbudsdirektivet, også gælder på anskaffelser i henhold til tilbudsloven. Herudover har kommunerne pligt til at følge EF-traktatens principper om blandt andet ligebehandling og gennemsigtighed.

Det er den ordregivende myndighed – i denne undersøgelse de 34 kommuner – som er ansvarlig for, at udbudsdirektivet bliver fulgt. At kommunerne har været i god tro om anvendelse af en eventuel undtagelsesbestemmelse i udbudsdirektiverne, fjerner *ikke* ansvaret fra den enkelte kommune.

Kommunerne skal følge udbudsdirektivets detaljerede procedureregler ved indkøb af ydelse fra en ekstern leverandør, når:

- Der er tale om en gensidigt bebyrdende aftale.
- Der er tale om vareindkøb eller indkøb af de såkaldte bilag II A-tjenesteydelser.
- Kontraktens forventede værdi (inklusive løbende udgifter og optioner) eksklusiv moms overstiger direktivets tærskelværdi.
- Købet i øvrigt ikke er omfattet af en af udbudsdirektivets undtagelsesbestemmelser.

I dette kapitel foretages en vurdering af, hvorvidt de omhandlede it-kontrakter er omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler, og om der eksisterer undtagelser, der fritager kommunerne fra udbudspligten.

De bemærkes, at Konkurrencestyrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelse i konkrete sager om udbud, men alene udtaler sig vejledende. Samtidig bemærkes, at Klagenævnet for Udbud ikke nødvendigvis vil dele Konkurrencestyrelsens vurdering.

³ Direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004, som er implementeret ved Bekendtgørelse nr. 937 af 16. september 2004 om fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter.

2.1 Er der tale om en gensidigt bebyrdende aftale?

For at en indkøbsaftale skal være omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler, er det en betingelse, at der er tale om en gensidigt bebyrdende aftale.

En gensidigt bebyrdende aftale er efter udbudsdirektivet en aftale, der indgås skriftligt mellem en eller flere økonomiske aktører og en eller flere ordregivende myndigheder, og som vedrører udførelsen af arbejde samt levering af varer eller tjenesteydelser, der er omfattet af direktivet.

Det er altså en gensidigt bebyrdende aftale, når en ordregiver over for en økonomisk aktør indvilliger i at betale en aftalt sum penge eller en anden form for økonomisk modydelse mod at modtage en sådan ydelse, der er omfattet af udbudsdirektiverne.⁴

Konkurrencestyrelsen kan konstatere, at de enkelte kommuner skriftligt har forpligtet sig til at betale et vederlag for implementering og levering af et it-system. Samtidig har KMD forpligtet sig til at udføre denne tjenesteydelse. Det er på denne baggrund styrelsens vurdering, at de undersøgte aftaler har karakter af at være gensidigt bebyrdende.

2.2 Er der tale om en tjenesteydelse, hvor procedurereglerne skal følges?

For at de undersøgte aftaler skal være omfattet af de detaljerede procedure-regler, er det ligeledes et krav, at den leverede ydelse fra leverandøren er omfattet af udbudsdirektivet.

Efter udbudsdirektivets artikel 20 og artikel 21 opdeles offentlige tjenesteydelseskontrakter i henholdsvis bilag II A- og bilag II B-ydelser. Eksempler på bilag II A- og bilag II B-ydelser findes i boks 3.

Boks 3: Bilag II A- og Bilag B-ydelser

Bilag II A-ydelser omfatter blandt andet:

Vedligeholdelse og reparation, land- og lufttransport, teletjenester, finansielle tjenesteydelser, regnskabs- og revisionsydelser, it-ydelser, konsulent-, arkitekt- og ingeniørydelser, reklamevirksomhed, trykkerivirksomhed og affaldsbortskaffelse.

Bilag II B-ydelser omfatter blandt andet:

Jernbane- og søtransport, hotel- og restaurationsvirksomhed, sundheds- og socialydelser, juridiske ydelser, undervisning og kultur.

⁴ Det bemærkes, at en kommune ikke kan indgå en gensidig bebyrdende aftale med sig selv, jf. afsnit 2.4.3 om in house reglen.

Bilag II A-ydelser skal følge udbudsdirektivets detaljerede procedureregler, mens bilag II B-ydelser derimod blot skal annonceres i overensstemmelse med tilbudslovens regler og respektere direktivernes ligebehandlingsprincip og regler om teknisk specifikation samt indberetning til EF-publikationskontoret.

Det fremgår af de enkelte kommuners indgåede kontrakter med KMD, at kontrakterne omfatter en tjenesteydelse i form af KMD's værktøjer til at udføre den løbende økonomi-, løn- og personaleadministration m.m. i de enkelte kommuner.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at KMD's ydelse er omfattet af udbudsdirektivets bilag II A, kategori 7, "Edb-tjenesteydelser og hermed beslægtede tjenesteydelser", idet KMD's ydelse vedrører implementering, udvikling og en løbende drift af forskellige it-systemer.

På den baggrund er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at udbudsdirektivets detaljerede procedureregler finder anvendelse ved en kommunes anskaffelse og implementering af KMD Opus m.m.

2.3 Er den skønnede kontraktværdi over tærskelværdien?

Kommunerne er kun omfattet af de detaljerede procedureregler i udbudsdirektivet, såfremt anskaffelsens skønnede værdi overstiger direktivets tærskelværdi for bilag II A-ydelser. I den forbindelse bemærkes, at en kommunes indkøb i 2010 eller 2011 af en bilag A-ydelse, der overstiger 1.438.448 kr., som udgangspunkt skal følge udbudsdirektivets procedureregler og følgelig udbyde kontrakten i EU. Tærskelværdierne for kommunalt indkøb af tjenesteydelser og varer i år 2000 til 2011 fremgår af boks 4.

Boks 4: Tærskelværdier for kommuners køb af tjenesteydelser og varer 2000-2011

År	Tærskelværdi
2000-2001	1.603.158 kr.
2002-2003	1.860.600 kr.
2004	1.760.949 kr.
2005	1.753.926 kr.
2006-2007	1.570.203 kr.
2008-2009	1.535.844 kr.
2010-2011	1.438.448 kr.

Den skønnede kontraktværdi for it-systemet beregnes ekskl. moms. I den forbindelse skal kommunerne medregne den løbende afgift for at anvende systemet. Det er gældende uanset, om den løbende afgift måtte være større eller mindre end den løbende afgift på det tidligere anvendte system. Det fastslog Klagenævnet for Udbud i Tønder-sagen, hvor Klagenævnet tog stilling til, om Tønder Kommune havde overtrådt udbudsreglerne ved at an-

skaffe KMD Opus til Administrativ Styring uden at gennemføre et udbud. Her udtaler Klagenævnet om den skønnede kontraktværdi, at:

”Den løbende afgift for anvendelsen af KMD Opus til Administrativ Styring skal medregnes i værdiansættelsen af aftalen, uanset om den løbende afgift er større eller mindre end den løbende afgift på de KMD systemer, som indklagede anvendte inden implementeringen af KMD Opus til Administrativ Styring, og som KMD Opus til Administrativ Styring skal erstatte.”

Klagenævnet fandt det ubetænkeligt i Tønder-sagen at lægge til grund, at engangsudgiften og den løbende afgift til KMD Opus til Administrativ Styring samlet oversteg udbudsdirektivets tærskelværdi.

Vurderer kommunerne, at den samlede kontraktværdi således vil overstige udbudsdirektivets tærskelværdi, skal kommunerne som udgangspunkt gennemføre et EU-udbud i overensstemmelse med direktivets regler herfor.

For så vidt angår kontraktens varighed, har hovedparten af kommunerne oplyst, at de har indgået tidsubegrænsede (løbende) tjenesteydelseskontrakter med KMD, mens de resterende kommuner har indgået tidsbestemte kontrakter af forskellig varighed.

I forbindelse med grundlaget for beregningen af kontraktværdien for tidsubegrænsede tjenesteydelseskontrakter, hvor der ikke er fastsat en samlet pris, har udbudsdirektivet fastlagt en 4-årig periode (48 måneder).

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at kontrakterne som vedrører de undersøgte kommuners anskaffelse af KMD Opus, på nær tre er over udbudsdirektivets tærskelværdi ved en kontraktvarighed over en 4-årig periode. De tre kommuner er Frederikssund, Rudersdal og Syddjurs. Dertil kommer, at Brøndby endnu ikke har skaffet KMD Opus.

Samlet set er det således Konkurrencestyrelsens vurdering, at de 30 kommuners indkøb af it-ydelser er omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler. Århus kommune har dog, som nævnt ovenfor, gennemført et EU-udbud i 2003/2004. Spørgsmålet er herefter, om de resterende 29 kommuners indkøb er omfattet af en af undtagelsesbestemmelserne, der fritager de enkelte kommuner fra udbudspligten.

2.4 Er der undtagelser, der fritager kommunerne for udbud?

I forbindelse med Konkurrencestyrelsens undersøgelse har de undersøgte kommuner påpeget følgende forhold, der – efter kommunernes opfattelse – undtager de konkrete indkøb af it-ydelser fra udbudspligten:

- Der er kun én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse.

- Der er ikke tale om et nyt produkt, men alene en opgradering af det eksisterende system.
- KMD's ydelser havde ved kontraktindgåelsen karakter af en såkaldt in-house ydelse.
- Kommunesammenlægningen kan i sig selv begrunde en manglende gennemførsel af udbud.
- Der er ikke indgået en partnerskabsaftale, hvorfor Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen ikke er sammenlignelig.

2.4.1 Udbudspligt når der kun én leverandør?

Et forhold, der kan bevirke, at en ellers udbudspligtig ydelse alligevel ikke skal i udbud, er, såfremt der kun er én leverandør, som af tekniske grunde kan levere den ønskede ydelse. Flere kommuner har angivet, at der ikke findes andre leverandører på markedet end KMD, der er i stand til at levere det ønskede it-system.

Af udbudsdirektivets artikel 31, stk. 1, litra b, fremgår, at kommuner kan indgå offentlige kontrakter ved udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse af en udbudsbekendtgørelse, ”når kontrakten af tekniske eller kunstneriske grunde eller af årsager, der vedrører beskyttelsen af enerettigheder, kun kan overdrages til en bestemt aktør”.

Udbudsdirektivets artikel 31 er en snæver undtagelse til formålet med udbudsdirektivet. Bestemmelsen skal derfor fortolkes indskrænkende. Såfremt betingelserne for at anvende artikel 31 er opfyldt, skal en anskaffelse ikke offentliggøres efter udbudsdirektivet. Det er den enkelte kommune, som har bevisbyrden for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er opfyldt.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at betingelserne for undtagelsesbestemmelsen er opfyldt. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet. Eksempelvis kan nævnes, at Silkeborg Kommune og Høje-Taastrup Kommune og andre kommuner har valgt et økonomisystem (Prisme) fra Fujitsu og et lønsystem fra Silkeborg Data efter at have gennemført et EU-udbud.

Konkurrencestyrelsens vurdering understøttes af Klagenævnets kendelse af 25. marts 2010 mod Hillerød Kommune (Hillerød-sagen). Sagen var indbragt af Visma Services Odense A/S, der havde nedlagt påstand om, at det var en overtrædelse af udbudsdirektivet, at Hillerød Kommune i 2009 havde indgået en aftale med KMD om at varetage løn- og personaleadministration uden at gennemføre et EU-udbud.

Begrundelsen for det manglende EU-udbud var ifølge Hillerød Kommune, at der kun var én leverandør (KMD), som kunne udføre opgaven med henvisning til udbudsdirektivets artikel 31, stk. 1, litra b.

Klagenævnet konstaterede, at Hillerød Kommune ikke havde godtgjort, at der ikke var andre leverandører, som kunne levere den løbende løn- og personaleadministration, og at kommunen derfor havde handlet i strid med udbudsdirektivet. Kommunen var således ikke berettiget til at anvende udbudsformen ”udbud efter forhandling uden forudgående offentliggørelse”. Anskaffelsen af varetagelse af løn- og personaleadministration skulle derfor have været i udbud. På den baggrund annullerede Klagenævnet kommunens tildelingsbeslutning.

Det skal i den sammenhæng bemærkes, at det forhold, at kommunerne oprindeligt har valgt et it-system, som kun én leverandør kan levere, ikke giver kommunerne ret til at undlade EU-udbud, blot fordi ordregiveren ikke efterfølgende ønsker et systemskift. I stedet kan der stilles krav om, at det nye system kan arbejde sammen med det gamle.

En anden vurdering ville medføre, at en leverandørs eksempelvis gentagne systemopdateringer af it-systemet vil hindre konkurrencen på ubestemt tid og derved reelt afskærme markedet for andre potentielle leverandører. Det ville være i strid med udbudsreglernes formål om en effektiv konkurrence ved tildelinger af offentlige kontrakter, herunder at virksomheder i EU får mulighed for at deltage i udbud og samtidig får en lige chance i konkurrencen.

For fuldstændigheden bør nævnes, at når undtagelsesbestemmelsen rent faktisk kan anvendes, indebærer dette en række forpligtelser efter udbudsdirektivet. Kommunen skal blandt andet fremsende en meddelelse om tildeling af kontrakten til Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer senest 48 dage efter indgåelsen af kontrakten, jf. udbudsdirektivets artikel 35, stk. 4. Herudover er kommunen forpligtet til at udarbejde en rapport om, hvilke af de omstændigheder i artikel 30 og artikel 31 anførte omstændigheder, der begrundet anvendelsen af udbud efter forhandling, jf. udbudsdirektivets artikel 43.⁵

2.4.2 Udbudspligt når der er tale om opgradering/supplerende ydelse?

Et andet forhold, der ifølge visse berørte kommuner kan bevirke, at en anskaffelse, ikke skal i udbud, er, såfremt anskaffelsen alene er en opgradering af et eksisterende system.

⁵ De respektive kommuner (med undtagelse af Hillerød Kommune, jf. Hillerød-sagen), som har benyttet sig af udbudsdirektivets undtagelsesbestemmelser, har efter det oplyste, hverken udarbejdet en meddelelse om kontraktindgåelsen eller en rapport om, hvorfor udbud efter forhandling er blevet anvendt.

Det forudsættes, at de kommuner, der anvender denne argumentation, henviser til udbudsdirektivets artikel 31, stk. 4, litra a, om supplerende ydelser.

Efter artikel 31, stk. 4, litra a, kan ordregiveren uden udbud gå til sin hidtidige leverandør, når der er tale om supplerende ydelser, der ikke var omfattet af den oprindelige aftale, og som på grund af uforudsete forhold er blevet nødvendige for udførelsen af tjenesteydelserne. Betingelserne for at anvende denne undtagelsesbestemmelse er:

- At den supplerende ydelse er blevet nødvendig for udførelsen af den oprindelige ydelse på grund af uforudsete omstændigheder, og
- at den supplerende ydelse ikke overstiger 50 % af værdien af den oprindelige kontrakt, og
- at ydelsen ikke teknisk eller økonomisk kan adskilles fra den oprindelige ydelse uden væsentlig ulempe for udbyderen, eller at ydelsen, selvom den kan adskilles fra den oprindelige ydelse, er blevet absolut nødvendig af hensyn til den fuldstændige gennemførelse af den oprindelige aftale. [Konkurrencestyrelsens understregning]

Det er styrelsens vurdering, at anvendelse af undtagelsesbestemmelsen forudsætter, at der alene er tale om et supplement til en eksisterende ydelse, idet det er en betingelse for at anvende bestemmelsen, at ydelsen ikke kan adskilles fra den oprindelige ydelse. Såfremt der er tale om et nyt produkt, taler dette for, at undtagelsesbestemmelsen ikke kan anvendes.

Klagenævnet for udbud har i kendelse af 16. oktober 2009, *Konkurrencestyrelsen mod 1. Region Sjælland og 2. Region Hovedstaden*, taget stilling til anvendelse af bestemmelsen om supplerende ydelser, jf. boks 5.

Boks 5. Klagenævnets kendelse om supplerende ydelser

Klagenævnet for udbud har i kendelse af 16. oktober 2009, *Konkurrencestyrelsen mod 1. Region Sjælland og 2. Region Hovedstaden*, taget stilling til anvendelse af bestemmelsen om supplerende ydelser. Sagen vedrørte en rammeaftale, som var indgået i 2002, inkl. brug af option udløb i ultimo 2005. I henhold til aftalen var den daværende leverandør forpligtet til at levere i en periode på maksimalt 6 måneder fra aftalens udløb. Ordregiveren forlængede i december 2005 rammeaftalen frem til den 30. juni 2006. I februar 2006 iværksatte ordregiveren et EU-udbud med henblik på kontraktindgåelse den 1. juli 2006. Tilbudsvurderingen trak ud, hvorfor der først blev indgået kontrakt med start fra 1. september 2007. Ordregiveren havde i den mellemliggende periode, dvs. 1. juli 2006 til 30. august 2007 indgået flere forlængelser med den daværende leverandør.

Ordregiveren var af den opfattelse, at forlængelserne dels var nødvendige af hensyn til forsyningssikkerheden og dermed i denne sag patientbehandlingen, dels ikke var udtryk for væsentlige ændringer af den oprindelige kontrakt.

Klagenævnet udtalte, at det havde påhvilet ordregiveren (indklagede 1) at iværksætte et udbud på et tidspunkt, der sikrede, at aftalen kunne indgås med virkning fra 1. juli 2006. Dette forhold har eller burde have stået klart for ordregiveren. Der foreligger således ikke omstændigheder, som ordregiver ikke havde kunnet forudse, og som kunne have begrundet

det, at udbud ikke kunne gennemføres så betids, at en ny aftale kunne indgås samtidig med, at aftalen fra 2002 ophørte. Udbudsdirektivets bestemmelse om supplerende ydelse fandt derfor ikke anvendelse i den konkrete sag.

Det er de enkelte kommuner, der har bevisbyrden for, at undtagelsesbestemmelsen kan finde anvendelse.

På det foreliggende grundlag, er det Konkurrencestyrelsens opfattelse, at de enkelte kommuner, som har påberåbt sig undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser, der skal fortolkes indskrænkende, *ikke* i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at særligt betingelsen om konkret nødvendighed er opfyldt, og at der har været betingelser, som ordregiveren ikke havde kunnet forudse, og som kan begrunde, at udbud ikke kunne nå at blive gennemført.

Samtidig har Klagenævnet for Udbud i Tønder-sagen taget stilling til, hvorvidt opgraderingen af Tønder Kommunes daværende it-systemer (blandt andet KMD ØS) til KMD Opus til Administrativ Styring er udbudspligtigt. Klagenævnet udtaler i den forbindelse, uden dog at tage stilling til undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser, at:

”Aftalen om implementering af KMD Opus til Administrativ Styring er en løbende aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om levering af andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus til Administrativ Styring er implementeret. Ved at indgå aftalen om implementering af KMD Opus til Administrativ Styring har indklagede og KMD indgået en ny aftale om et nyt produkt, og der er således tale om en ny aftale med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten.”

Har den enkelte kommune og KMD således indgået en løbende aftale uden forudgående udbud om at levere nye KMD-produkter, og denne aftale *erstatte* eksisterende aftaler om at levere ”gamle” KMD-produkter, der ikke længere skal anvendes, når aftalen er implementeret, har kommunen som udgangspunkt handlet i strid med udbudsreglerne. Der er ifølge Klagenævnet således tale om en ny aftale om et nyt produkt. Kommunen er derfor forpligtet til at gennemføre et udbud, før kontrakten om det nye it-system indgås.

2.4.3 Er der tale om en in-house produktion, der undtager fra udbudspligt?

Enkelte kommuner har påberåbt, at KMD før privatiseringen leverede ydelser med in-house karakter, og kommunen derfor er undtaget for udbudspligten. Det skal ses i lyset af, at KMD tidligere var ejet af KL, som til gengæld selv var ejet af landets 275 kommuner. KMD var frem til 1997 organiseret

som et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i den kommunale styrelseslov⁶, mens KMD fra 1997-2009 var organiseret som et aktieselskab ejet af KL. I 2009 blev KMD privatiseret. På den baggrund har enkelte kommuner hævdet, at KMD før privatiseringen af selskabet i 2009 leverede in-house ydelser.

Udbudsdirektivet finder ikke anvendelse på de anskaffelser eller den aftaleindgåelse, en ordregivende myndighed foretager med sig selv – såkaldt in-house produktion.

Udbudsdirektivet forholder sig ikke direkte til in-house produktion. Imidlertid er det en betingelse for direktivets anvendelse, at der er tale om indgåelse af en gensidigt bebyrdende aftale mellem en ordregivende myndighed og en anden juridisk enhed. Når der mellem en myndighed og en afdeling i myndigheden indgås en ”aftale” om de nærmere betingelser for en given opgavevaretagelse, foreligger der derfor ikke en gensidigt bebyrdende aftale i direktivets forstand. Det karakteriseres som in-house produktion.

Det er EU-domstolen, der har udviklet rækkevidden af in-house begrebet. Domstolen har fortolket in-house begrebet således, at reglen ikke bare finder anvendelse mellem en myndighed og dens interne afdelinger, men også finder anvendelse på kontrakter indgået mellem en myndighed og en fra denne myndighed selvstændig juridisk enhed. Dette kræver dog, at den selvstændige juridiske enhed både med hensyn til beslutningskompetence og i økonomisk henseende er så tæt knyttet til myndigheden, at det modsvarer en intern arbejdsdeling. Til denne vurdering lægges følgende kriterier til grund:

1. At den pågældende virksomhed udfører hovedparten af sin virksomhed sammen med den eller de lokale myndigheder, den ejes af, *samt*
2. at den lokale myndighed underkaster den pågældende virksomhed en kontrol, der svarer til den kontrol, den fører med sine egne tjenestegrene.

Disse kriterier benævnes henholdsvis ”virksomhedskriteriet” og ”kontrolkriteriet”. Kriterierne skal begge være opfyldt for, at in-house begrebet kan finde anvendelse.

Virksomhedskriteriet medfører, at det er en betingelse for at kunne anse opgaver, der udføres af en selvstændig juridisk enhed, som in-house, at enhedens aktiviteter hovedsagligt udføres for den eller de myndigheder, den kontrolleres af. Andre aktiviteter må alene have en marginal karakter.⁷

Kontrolkriteriet indebærer, at en ordregivende myndighed – i dette tilfælde kommunen – kan siges at udøve en kontrol med enheden – i dette tilfælde

⁶ Som anført af KL i høringsvar af 21. maj 2010, jf. bilag 5.35, var kommunernes indkøb af it-ydelser hos KMD frem til 1997 at betragte som omfattet af in-house reglen.

⁷ Jf. EF-domstolens sag C-340/04, Carbotermo (præmis 63).

KMD – som svarer til den kontrol, myndigheden fører med sine egne tjenestegrene. KMD skal således være underlagt en kontrol, der gør det muligt for kommunen at påvirke KMD's beslutninger. Indflydelsen skal være bestemmende såvel i forhold til de strategiske målsætninger som i forhold til vigtige beslutninger.

In-house begrebet er en undtagelse til udbudsreglerne, hvorfor reglen skal fortolkes indskrænkende. Herudover påhviler bevisbyrden for, at kriterierne er opfyldt den part, der påberåber sig undtagelsen.

Ved vurdering af, om der er tale om in-house produktion lægger Konkurrencestyrelsen indledningsvist vægt på, at styrelsen vurderer, at der er tale om en gensidigt bebyrdende aftale, jf. afsnit 2.1 Dette underbygges af indholdet af de kontrakter med KMD, som styrelsen har modtaget. Kontrakterne er blandt andet karakteriseret ved at beskrive den gensidige forpligtelse mellem parterne, eksempelvis i forbindelse med misligholdelse. Sådanne bestemmelser er hverken naturlige eller sædvanlige, såfremt der er tale om en in-house produktion.

Når det kommer til vurdering af, om virksomhedskriteriet er opfyldt, kan Konkurrencestyrelsen konstatere, at KMD i 2009 hentede 70 pct. af sin omsætning på kommunemarkedet.⁸ Det følger heraf, at 30 pct. af omsætningen vedrører andre ordregivere end de kontrollerende myndigheder (kommunerne). Der findes endnu ingen praksis om, hvor stor del af omsætningen, der må vedrøre andre end de kontrollerende myndigheder for, at den selvstændige juridiske enhed kan opfylde in-house undtagelsen. EU-domstolen fastslog i Tragsa-dommen⁹, at da Tragsa udførte 90 pct. af sin virksomhed for ejerkredsen, var virksomhedskriteriet opfyldt. 10 pct. udført for andre var således af marginal karakter. Når 30 pct. af KMD's omsætning i 2009 vedrører andre ordregivere end kommunerne, er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at der kan stilles spørgsmålstejn ved, om virksomhedskriteriet kan anses for værende opfyldt i 2009.

Med hensyn til opfyldelse af kontrolkriteriet er det efter styrelsens vurdering ikke sandsynliggjort, at de enkelte kommuner havde en beslutningskompetence og i økonomisk henseende var så tæt knyttet til KMD, at det modsvarede en intern arbejdsdeling. Styrelsen bemærker i den sammenhæng, at de kommuner, der har påberåbt sig, at der er tale in-house produktion, ikke har fremlagt dokumentation for bestemmende indflydelse over KMD.

Det er på den baggrund Konkurrencestyrelsens opfattelse, at KMD's ydelser ikke havde karakter af in-house, og at forholdet derfor ikke kan begrunde en undladelse af udbud.

⁸ KMD's årsrapport 2009.

⁹ Jf. EF-domstolens sag C-295/05, Asemfo mod Tragsa, dom af 19. april 2007.

2.4.4 Udbudspligt i forbindelse med kommunesammenlægning?

Enkelte kommuner har oplyst, at de med baggrund i kommunesammenlægning (1. januar 2007) ikke har foretaget udbud, blandt andet af hensyn til at sikre driften af it-systemerne.

Det understreges, at kommunesammenlægning ikke i sig selv kan begrunde en undtagelse fra de gældende udbudsregler. Således kan kommunerne til enhver tid kun anvende de undtagelser, som udbudsdirektivet indeholder.

Konkurrencestyrelsen udarbejdede i forbindelse med kommunalreformen en vejledning: *Udbud i forbindelse med kommunalreformen – håndtering af forskellige udbudssituationer*, af 12. februar 2004. I vejledningen blev det bemærket, at der ville forekomme praktiske problemer med at samkøre kontrakter, hvor de kommuner, der indgår i den nye større enhed, har hver sine aftaler med hvert sit indhold, kontraktperiode m.v. Det var derfor relevant at overveje, om situationen og de omstændigheder, der var knyttet til kommunalreformen, var egnet til at opfylde nogle af de undtagelsesbestemmelser, der ligger i udbudsdirektivet.

I vejledningen er disse konkrete undtagelsesmuligheder, der muligvis kunne anvendes i forbindelse med kommunalreformen, præciseret. Blandt andet er udbudsformen ”udbud efter forhandling uden forudgående offentliggørelse” og spørgsmål i forbindelse med ændring af en eksisterende kontrakt behandlet. Ved gennemgangen af udbud efter forhandling redegøres der for reglerne, når der kun er én mulig leverandør, og når der er tale om supplerende ydelser.

Enkelte kommuner har over for Konkurrencestyrelsen påberåbt sig, at den konkrete anskaffelse af det pågældende system er omfattet af undtagelsesbestemmelserne om kun én leverandør og/eller om supplerende ydelser i henhold til Konkurrencestyrelsens vejledning om kommunalreformen.

Hvad angår undtagelsesbestemmelsen om kun én mulig leverandør, er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at betingelserne for bestemmelsen er opfyldt, har formodningen imod sig, jf. afsnit 2.4.1.

I forbindelse med undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser, er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at de kommuner, som har påberåbt sig undtagelsen, ikke har sandsynliggjort, at særligt betingelsen om konkret nødvendighed er opfyldt, jf. afsnit 2.4.2.

Da betingelserne for de anførte undtagelser således ikke er opfyldt, er det Konkurrencestyrelsens opfattelse, at kommunesammenlægningen ikke i sig selv kan begrunde en undladelse af udbud.

Enkelte kommuner har desuden oplyst, at de med baggrund i kommunesammenlægningen videreførte de enkelte kommuners aftaler med KMD i én samlet aftale gældende for den nye stor-kommune.

Det er Konkurrencestyrelsens opfattelse, at en sådan sammenlægning af kontrakter er mulig. Det er dog en betingelse, at der ikke i forbindelse med sammenlægningen foretages væsentlige ændringer i forhold til indholdet af de enkelte aftaler. Der må således ikke forhandles om priser, omfang af ydelse og andre grundlæggende elementer i aftalerne. Derved vil der være tale om en effektivisering og samtænkning af kontrakterne og ikke en ændring.

Det er desuden Konkurrencestyrelsens opfattelse, at en sammenlagt kontrakts lovlighed er afhængig af, at de enkelte kontrakter, der lægges sammen, oprindeligt har overholdt udbudsreglerne.

2.4.5 Udbudspligt når aftalen ikke er en partnerskabsaftale?

Enkelte kommuner har med udgangspunkt i Tønder-sagen påpeget, at de – til forskel fra Tønder Kommune – ikke har indgået en partnerskabsaftale med KMD forud for eller samtidig med kontraktindgåelsen. Kommunerne er derfor af den opfattelse, at kendelsen ikke finder anvendelse for deres indkøb, og at kendelsen således umiddelbart ikke skal tages til efterretning.

Klagenævnet for Udbud tog i sagen stilling til, om Tønder Kommunes partnerskabsaftale med KMD om implementering, drift og udvikling af forskellige it-systemer, herunder en aftale om implementering af KMD Opus til Administrativ Styring, var indgået i strid med udbudsreglerne, fordi der ikke var gennemført et EU-udbud.

Begrundelsen for det manglende EU-udbud var ifølge Tønder Kommune blandt andet, at partnerskabsaftalen var en sammensat kontrakt indeholdende en række delydelser, hvoraf det væsentligste element ikke var udbudspligtigt.

Klagenævnet konstaterede, at Tønder Kommunes kontrakt med KMD skulle have været i EU-udbud og annullerede derfor Tønder Kommunes beslutning om at indgå partnerskabsaftale med KMD. Annulleringen skete som følge af, at kommunen ved den direkte kontraktindgåelse havde handlet i strid med udbudsdirektivet, herunder det EU-udbudsretlige ligebehandlingsprincip og gennemsigtighedsprincip, jf. udbudsdirektivets artikel 2.¹⁰

¹⁰ For nærmere om, hvad der efter kommissionens opfattelse ligger i gennemsigtighed mv. i forbindelse med kontrakter under tærsklerne for udbudsdirektivets anvendelse, se *Kommisionens Fortolkningsmeddelelse om den fællesskabsret, der finder anvendelse på tildeling af kontrakter, som ikke eller kun delvis er omfattet af udbudsdirektiverne* (2006/C179/02). Meddelelsen er ikke bindende.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at Klagenævnet ved sin vurdering i Tønder-sagen alene har lagt vægt på kontraktens genstand og således ikke aftaleformen ”partnerskab”. Aftaleformen er således ikke afgørende for vurderingen af, at der er tale om et nyt produkt og deraf en pligt til at udbyde kontrakten.

Det bekræftes tillige indirekte af Klagenævnets kendelse i Hillerød-sagen.¹¹ Her slog Klagenævnet fast, at Hillerød Kommune havde indgået en aftale med KMD om varetagelse af løn- og personaleadministration i strid med udbudsreglerne, idet der ikke var gennemført et EU-udbud. I modsætning til Tønder-sagen var kontrakten ikke baseret på en partnerskabsaftale.

Begrundelsen for det manglende EU-udbud var ifølge Hillerød Kommune, at der kun var én leverandør (KMD), som kunne udføre opgaven med henvisning til udbudsdirektivets artikel 31, stk. 1, litra b.

Klagenævnet konstaterede, at Hillerød Kommune ikke havde godtgjort, at der ikke var andre leverandører, som kunne levere den løbende løn- og personaleadministration. Kommunen havde derfor handlet i strid med udbudsdirektivet. Kommunen var således ikke berettiget til at anvende udbudsformen ”udbud efter forhandling uden forudgående offentliggørelse”. Varetagelsen af løn- og personaleadministration i kommunen skulle derfor have været i udbud. På den baggrund annullerede Klagenævnet kommunens tildelingsbeslutning.

Det er på den baggrund Konkurrencestyrelsens vurdering, at det forhold, at der er indgået en ordinær aftale, og således ikke en partnerskabsaftale, mellem de enkelte kommuner og KMD, ikke er afgørende for vurderingen om, hvorvidt aftalen skal i udbud i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

2.5 Sammenfatning og vurdering

På baggrund af de oplysninger, som Konkurrencestyrelsens har fået forelagt, er det styrelsens vurdering, at 29 ud af de undersøgte 34 kommuner har handlet i strid med udbudsdirektivet ved at indgå kontrakt med KMD om levering af KMD Opus m.m. uden forinden at gennemføre et EU-udbud. Det er begrundet i følgende forhold:

- Der er tale om en gensidigt bebyrdende aftale.
- Anskaffelsen af it-systemet er en bilag II A-ydelse, der er omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.
- Kontraktens skønnede værdi (inklusive løbende udgifter og optioner) eksklusiv moms overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi.

¹¹ Klagenævnets kendelse af 25. marts 2010, Visma Services Odense A/S mod Hillerød Kommune.

- Indkøbet er ikke omfattet af en af udbudsdirektivets undtagelsesbestemmelser idet:
 - Det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Betingelserne for at anvende proceduren udbud efter forhandling uden forudgående udbudsbekendtgørelse er derfor efter alt at dømme ikke til stede.
 - Der er tale om et nyt produkt og ikke alene en opgradering af det eksisterende system. Betingelserne for at anvende proceduren udbud efter forhandling uden forudgående udbudsbekendtgørelse er derfor ikke til stede.
 - KMD's ydelser har ikke karakter af in-house produktion.
 - Kommunesammenlægningen kan ikke i sig selv begrunde manglende udbud.
 - Det er uden betydning for udbudsdirektivets anvendelse, om der er tale om en partnerskabsaftale eller ej.

Det er Konkurrencestyrelsens opfattelse, at de undersøgte indkøb bør lovliggøres. Konkurrencestyrelsen skal derfor vejledende opfordre 29 kommuner til at påbegynde arbejdet med at bringe kontrakterne med KMD til ophør samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt. Konkurrencestyrelsen anmoder samtidig de 29 kommuner om at udfærdige samt fremsende en plan for, hvordan og hvornår de omhandlede aftaler om levering af it-systemer bringes i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

Kapitel 3 De fremtidige udbud af it-kontrakter

I forbindelse med Konkurrencestyrelsens vejledende opfordring til, at kommunerne bringer kontrakterne til ophør og gennemfører et nyt udbud, er der en række forhold, som Konkurrencestyrelsen vil henlede kommunernes opmærksomhed på. Det drejer sig om:

- Mulighederne i den eksisterende aftale med KMD for at bringe kontrakten til ophør.
- Risikoen for at blive mødt med en påstand om et skræddersyet udbudsmateriale i det nye udbud.
- Mulige konsekvenser ved at anskaffe sig opgradering på baggrund af den eksisterende (ulovlige) kontrakt.
- Betydningen af lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v.

3.1 Mulighederne for at bringe de konkrete aftaler med KMD til ophør

Det fremgår af KMD's hjemmeside, at en standardaftale med KMD om løbende ydelser kan opsiges med 6 måneders varsel, medmindre andet er aftalt¹². Hovedparten af kommunernes kontrakter med KMD er netop indgået med et opsigelsesvarsel på 6 måneder.

Konkurrencestyrelsen er i den forbindelse opmærksom på, at der kan være konkrete omstændigheder hos den enkelte kommune, der har betydning for, hvornår og hvordan de enkelte kontrakter kan bringes til ophør, og hvornår it-systemet kan bringes i udbud.

Flere kommuner har oplyst, at kontrakterne med KMD indeholder en række bodsbestemmelser, som potentielt, hvis udnyttet, har en betragtelig størrelse. Konkurrencestyrelsen vil gerne underrettes, såfremt de enkelte kommuner – i forbindelse med at bringe eksisterende kontrakter med KMD til ophør – bliver mødt med krav om bod.

I øvrigt bemærkes, at KMD i *Executive*, marts 2010, opfordrer den enkelte kommune til at gå i dialog med KMD, såfremt kommunen vurderer, at den har behov for at diskutere aftalegrundlaget i en eksisterende aftale:

”Hvis en enkelt kommune vurderer, at man har behov for at diskutere aftalegrundlaget i en eksisterende aftale, så er vi parate til at gå i dialog med den pågældende kommune.”

¹² Jf. dokumentet *Generelle forretningsbetingelser*, § 11 *Opsigelsesvarsel*, af maj 1999 med ændring af: november 2002 og august 2003.

3.2 Risikoen for at udbudsmaterialet påstås at være skræddersyet

Som følge af, at de konkrete it-indkøb med en enkelt undtagelse (Århus Kommune) ikke tidligere har været udbudt, bør kommunerne være særligt opmærksomme på at imødegå risikoen for, at et udbudsmateriale påstås at være skræddersyet.

Udbudsmaterialet har til formål at oplyse potentielle leverandører om alle nødvendige informationer om det ønskede it-system, og hvilke betingelser der gælder for gennemførelsen af udbuddet.

I forbindelse med beskrivelse af it-systemet i et kommende udbudsmateriale skal kommunerne sikre, at konkurrencen mellem leverandørerne foregår på lige vilkår. Derfor må udbudsmaterialet ikke indeholde krav om eller henvisning til bestemte varemærker, fabrikater og lignende, da en sådan angivelse kan give bestemte økonomiske aktører en fordel. Ligeledes skal kommunerne have for øje, at udbudsbetingelserne ikke udformes på en måde, hvorved kun én bestemt leverandør kan byde ind på anskaffelsen. Det vil være i strid med princippet om ligebehandling.

En eksisterende leverandør kan have en konkurrencemæssig fordel i forbindelse med afgivelse af tilbud ved et udbud, hvor dennes system er implementeret. En fordel er naturligvis den nuværende leverandørs kendskab til det eksisterende system. En anden fordel er, at den nuværende leverandør givetvis ikke har behov for at anvende lige så lang tid på at udarbejde et tilbud, som en ny potentiel leverandør vil have.

For at udligne sådanne fordele i udbudsforretningen bør kommunerne i videst muligt omfang lade samtlige informationer om det eksisterende system være til rådighed for alle potentielle tilbudsgivere. Ligeledes kan det med fordel overvejes at lade fristen for at afgive tilbud være længere end mindstekravene i udbudsdirektivet.

Endelig er det afgørende for konkurrencen, at et kommende udbud af et it-system, hvor der er konkurrence, såsom systemer som vedrører løn, økonomi, dokumenthåndtering m.m., ikke udbydes i en samlet pakke med it-systemer, som kun én leverandør af tekniske årsager kan levere.

Det bemærkes i den forbindelse, at det af Transitionsaftalen af den 28. april 2008 mellem KL og KMD¹³ fremgår, at der ikke eksisterer konkurrence om følgende systemer: KMD Aktiv, KMD Boligstøtte, KMD Børnefamilieyd-

¹³ KL og KMD indgår i forbindelse med EQTs overtagelse af KMD en overgangsaftale (Transitionsaftale), som i en vis periode efter overtagelsen regulerer KMD's adfærd over for kommunerne, fsva. forsyningssikkerhed, prisudvikling, serviceniveau samt standardiserede it-grænseflader (interoperabilitet).

se, Dagpengesystemet, KMD Social Pension, KMD Underholdningsbidrag og KMD Valgudskrivning. En sådan bundling til disse systemer vil reelt medføre, at kun KMD kan levere ydelsen.

For en ordens skyld bemærkes, at Konkurrencestyrelsen ikke har vurderet, om det er korrekt, at de i Transitionsaftalen nævnte systemer på nuværende tidspunkt af tekniske årsager alene kan leveres af KMD, og anskaffelsen af disse systemer derfor kan ske uden udbud. Kommunerne skal være opmærksomme på, at det i sidste ende vil være den enkelte kommune, der er ansvarlig for, om det er korrekt, at undtagelsesbestemmelserne i udbudsdirektivet kan anvendes.

3.3 Mulige konsekvenser ved opgradering på baggrund af ulovlig kontrakt

Under visse omstændigheder kan en aftaleforlængelse om opgradering være i overensstemmelse med udbudsdirektivet. Det kan i givet fald ske med hjemmel i udbudsdirektivets artikel 31, stk. 4, litra a.

Bestemmelsen angiver, at en ordregiver uden udbud kan gå til sin hidtidige leverandør, når der er tale om supplerende ydelser, der ikke var omfattet af den oprindelige aftale, og som på grund af uforudsete forhold er blevet nødvendige for udførelsen af tjenesteydelserne. Betingelserne for at anvende denne undtagelsesbestemmelse er:

- At den supplerende ydelse er blevet nødvendig for udførelsen af den oprindelige ydelse på grund af uforudsete omstændigheder, og
- At den supplerende ydelse ikke overstiger 50 % af værdien af den oprindelige kontrakt, og
- At ydelsen ikke teknisk eller økonomisk kan adskilles fra den oprindelige ydelse uden væsentlig ulempe for udbyderen, eller at ydelsen, selvom den kan adskilles fra den oprindelige ydelse, er blevet absolut nødvendig af hensyn til den fuldstændige gennemførelse af den oprindelige aftale.

Da der er tale om en undtagelse fra den generelle pligt til at følge de detaljerede procedureregler, skal bestemmelsen fortolkes indskrænkende.

Der foreligger ikke retspraksis på, hvorvidt en anvendelse af undtagelsesbestemmelsen forudsætter, at den oprindelige aftale, hvortil de supplerende ydelser knytter sig, er indgået i overensstemmelse med udbudsdirektivet. Det er dog Konkurrencestyrelsens vurdering, at en kommune som udgangspunkt ikke lovligt vil kunne foretage indkøb af supplerende ydelser, selvom betingelserne i artikel 31, stk. 4, litra a, er opfyldt, såfremt den oprindelige aftale er indgået i strid med udbudsdirektivet.

Styrelsen har ved denne vurdering lagt vægt på den praksis, der eksisterer omkring anvendelsen af rammeaftaler. En kommune kan således lovligt

undlade udbud, såfremt kommunen i stedet gør brug af en rammeaftale, der er indgået af enten kommunen eller af en indkøbsorganisation på kommunens vegne. Såfremt udbudspligten skal bortfalde, er det imidlertid en betingelse, at rammeaftalen er gennemført i overensstemmelse med udbudsdirektivets regler. Det fremgår således af Klagenævnets kendelse den 5. maj 2010, Remmer A/S mod Statens og Kommunernes Indkøbsservice, at Klagenævnet bemærker, at det er en forudsætning for, at en ordregiver kan afløfte sin udbudspligt ved indkøb gennem en indkøbscentral, at indkøbscentralen har overholdt direktivet. Er der tale om en ulovligt indgået rammeaftale, vil rammeaftalen således ikke kunne anvendes til at afløfte kommunens udbudspligt. I stedet vil den indgåede kontrakt, som baserer sig på den ulovlige rammeaftale, alt andet lige, være at betragte som en ulovlig direkte tildeling.

Tilsvarende er det styrelsens vurdering, at en aftale om indkøb af en supplerende ydelse, som baserer sig på en ulovlig indgået aftale, som udgangspunkt ikke vil være i overensstemmelse med reglerne. I stedet vil aftalen – alt andet lige – være at betragte som direkte tildeling i strid med udbudsdirektivet.

Det kan dog ikke udelukkes, at praksis i fremtiden vil vise, at der kan være undtagelser til dette – eksempelvis i en situation, hvor en opgradering alene udgør et meget beskedent beløb.

I sidste ende vil det være Klagenævnet for Udbud, der skal afgøre spørgsmålet.

3.4 Betydningen af lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v.

I forbindelse med kommunernes arbejde med at bringe eksisterende kontrakter med KMD til ophør og gennemføre et udbud bør kommunerne være opmærksomme på betydningen af lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv., som træder i kraft den 1. juli 2010.

Som reglerne er i dag, har hverken Konkurrencestyrelsen eller Klagenævnet for Udbud kompetence til at påbyde, at kontrakter, der er indgået uden udbud i strid med udbudsreglerne, skal bringes til ophør.

For at sikre, at der kan gribes effektivt ind over for grove overtrædelser af udbudsreglerne, har Folketinget den 29. april 2010 vedtaget lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v. Loven implementerer de nye bestemmelser i de såkaldte kontroldirektiver.¹⁴

¹⁴ Forslaget implementerer ændringsdirektiv 2007/66/EF om effektiv håndhævelse af udbudsreglerne (kontroldirektiv 89/665/EØF og kontroldirektiv 92/13/EØF) og træder i stedet for lov om Klagenævnet for Udbud.

Med lovens § 17, stk. 1, nr. 1 skal Klagenævnet for Udbud som udgangspunkt påbyde en kommune at bringe en kontrakt til ophør, hvis kommunen har tildelt kontrakten uden udbud i strid med EU's udbudsregler. Det betyder, at kontrakten skal bringes til ophør inden for en nærmere angivet tidsfrist, og at kommunen skal genudbyde anskaffelsen, hvormed der skabes den nødvendige konkurrence. Bestemmelsen har følgende ordlyd (Konkurrencestyrelsens markering):

”En kontrakt, der er omfattet af udbudsdirektivet eller forsyningsvirksomhedsdirektivet, skal erklæres for uden virkning, hvis:

1) en ordregiver i strid med de fællesskabsretlige udbudsregler har indgået en kontrakt uden forudgående offentliggørelse af udbudsbekendtgørelse i Den Europæiske Unions Tidende, jf. dog § 4” [Konkurrencestyrelsens understregning]

Ifølge lovens § 17, stk. 3, kan de kontrakter, hvor Klagenævnet er forpligtet til at erklære en kontrakt for uden virkning, jf. lovens § 17, stk. 1, og som ikke er undtaget efter lovens § 4 eller § 17, stk. 2, kun opretholdes, hvis det på baggrund af en undersøgelse af alle relevante aspekter må konstateres, at væsentlige hensyn til almenhedens interesser gør det nødvendigt at opretholde kontrakten.

En del af de undersøgte kommuner har med henvisning til økonomiske interesser tilkendegivet at ville opretholde de eksisterende kontrakter med KMD. Flere har således tilkendegivet, at det er forbundet med betydelige udgifter at bringe kontrakten med KMD til ophør og gennemføre et udbud. Det fremgår imidlertid af de nye bestemmelser i kontroldirektiverne, at:

”Økonomiske interesser i kontraktens effektive virkning kan kun anses som væsentlige hensyn eller uomgængeligt nødvendige krav, hvis det i ganske særlige tilfælde ville have uforholdsmæssige konsekvenser, at kontrakten bliver uden virkning. Økonomiske interesser i direkte tilknytning til den pågældende kontrakt kan imidlertid ikke udgøre væsentlige hensyn til almenhedens interesser. Økonomiske interesser i direkte tilknytning til kontrakten omfatter bl.a. omkostninger som følge af forsinkelser i forbindelse med kontraktens opfyldelse, omkostninger som følge af udskiftning af den økonomiske aktør, der udfører kontrakten, samt omkostninger i forbindelse med de retlige forpligtelser, der følger af, at kontrakten er uden virkning.” [Konkurrencestyrelsens understregning]

Kommuner, som indgår direkte kontrakter uden afholdelse af et udbud, kan dermed i fremtiden risikere, at direkte ulovligt tildelte kontrakter erklæres for uden virkning, og at kontrakten påbydes at blive bragt til ophør. De økonomiske interesser, som kommuner har påberåbt i forbindelse med opretholdelse af kontrakterne med KMD, vil efter Konkurrencestyrelsens opfattelse ikke i fremtiden kunne begrunde, at en ulovlig kontrakt opretholdes.

3.5 Sammenfatning

I forbindelse med kommunernes arbejde med at bringe de undersøgte it-kontrakter til ophør og gennemføre et nyt udbud, bør kommunerne være opmærksomme på:

- At gå i dialog med KMD om de konkrete opsigelsesvarsler,
- at minimere risikoen for at blive mødt med en påstand om et skræddersyet udbudsmateriale i det nye udbud – eksempelvis ved at lade samtlige informationer om det eksisterende system være til rådighed for alle potentielle tilbudsgivere og ved at lade fristen for at afgive tilbud være længere end mindstekravene i udbudsdirektivet,
- at Konkurrencestyrelsen vurderer, at det som udgangspunkt vil være i strid med udbudsdirektivet at anskaffe sig en opgradering på baggrund af den eksisterende (ulovlige) kontrakt, idet spørgsmålet dog i sidste ende vil skulle afgøres af Klagenævnet for Udbud, og
- at lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v. betyder, at direkte tildelte kontrakter i strid med udbudsreglerne kan erklæres for uden virkning efter den 1. juli 2010.

Kapitel 4 Konkret vurdering af de 34 kommuner

I kapitel 4 det følgende følger en gennemgang af de 34 undersøgte kommuner med henblik på at vurdere, hvorvidt den enkelte kommune har indgået aftale om indkøb af it-systemer i strid med udbudsdirektivet.

De 34 kommuner har haft udkast til redegørelsen i høring. De 34 høringssvar er vedlagt som bilag 5.1-5.34. Ligeledes har KL haft udkast til redegørelsen i høring. Høringssvar og styrelsens svarbrev er vedlagt som henholdsvis bilag 5.35 og 5.36.

Det bemærkes indledningsvist, at Konkurrencestyrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelser i konkrete sager om udbud og således alene udtaler sig vejledende. Samtidig bemærkes, at Klagenævnet for Udbud ikke nødvendigvis vil dele Konkurrencestyrelsens vurdering.

Konkurrencestyrelsens undersøgelse tager udgangspunkt i 34 kommuner. Styrelsen har ikke undersøgt øvrige kommuners anskaffelser af it-systemer. Samme forhold kan derfor gøre sig gældende i andre kommuner end de, der har været genstand for styrelsens undersøgelse.

I undersøgelsen er der taget udgangspunkt i KMD Opus-systemet, herunder løn- og personaleadministration. Vurderingerne kan imidlertid finde tilsvarende anvendelse for andre it-systemer, hvor der ikke eksisterer et monopol, og hvor andre leverandører i EU således kan byde ind.

KMD Opus er kendetegnet ved at understøtte kommuners administration med Administrativ Styring, som omfatter fire fokusområder: Økonomi, Løn & Personale, Indkøb & Logistik og Projekt & Ressource.¹⁵ Administrativ Styring er blandt andet:

- En del af det samlede virksomhedssystem KMD Opus
- en samlet løn- og økonomiløsning,
- baseret på ét sammenhængende fælles datagrundlag
- et åbent system, der kan integreres med andre systemer og programmer, og
- en rollebaseret indgang, så brugerne kun har én indgang til relevante data

KMD's Opus-system er baseret på en SAP ERP-plattform. Det betyder, at systemer såsom KMD ØS, som er baseret på silo applikationer lukkes ned, i de tilfælde, hvor KMD vælger at omlægge deres kerne- og fagsystemer til et SAP baseret system, såsom KMD Opus Økonomi.

¹⁵ KMD's konceptfolder om Administrativ Styring.

Hvad angår den tekniske dimension, har Konkurrencestyrelsen i forbindelse med undersøgelsen af KMD/SAP samarbejdet¹⁶ konstateret, at det ifølge KMD er særdeles ressourcekrævende at videreudvikle og vedligeholde den af KMD-udviklede platform¹⁷, som den SAP-baserede platform afløser. SAP og KMD har derfor i samarbejde udarbejdet en standardplatform for offentlige it-ydelser¹⁸. Samtidig bemærkes, at KMD på dennes hjemmeside selv har oplyst, at KMD Opus er et helt nyt system.¹⁹.

¹⁶ Konkurrencerådets afgørelse i forbindelse med undersøgelse af KMD/SAP samarbejdet på mødet den 28. februar 2007.

¹⁷ Konkurrencerådets afgørelses pkt. 26.

¹⁸ Konkurrencerådets afgørelses pkt. 4.

¹⁹ ”KMD er baseret på 35 års erfaringer med at udvikle kommunale it-systemer og er alligevel helt nyt”.

4.1 Albertslund Kommune

Albertslund Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Albertslund Kommune har ved brev af 10. januar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsubegrænset kontrakt med KMD om KMD ØS til KMD Opus den 30. august 2007 uden udbud. Begrundelsen er, dels at overgangen fra KMD ØS til KMD Opus var en uundgåelig og nødvendig opgradering af kommunens eksisterende økonomisystem og således ikke anskaffelse af et nyt system, dels at ingen andre systemer ville kunne integrere til resten af KMD-porteføljen i den udstrækning, som kommunen anvender sådanne systemer.

Albertslund Kommune har samtidig oplyst, at overgangen fra KMD ØS til Opus-systemet blev betragtet som en opgradering af systemversioner, fuldstændigt som når Windows 98 opgraderes til Windows XP eller lignende. Kommunen ønskede derved at bibeholde sit økonomisystem med den fulde integration, som det havde til kommunens øvrige fagsystemer. Kommunens økonomisystem integrerer således med KMD fagsystemer på en lang række områder, som var og stadig er ved at blive lagt over på en SAP-platform.

Opgraderingen var efter kommunens vurdering nødvendig, da motoren i KMD's fagsystemer opgraderes af KMD til en SAP-platform. Der er således blot tale om nye versioner af hele porteføljen.

Derudover har kommunen oplyst, at den – til forskel fra, hvad tilfældet var i Tønder Kommune – ikke havde en partnerskabsaftale med KMD på tidspunktet for kontraktindgåelsen. I modsætning til Tønder Kommune udskiftede eller udfasede Albertslund Kommune ikke andre systemer, men opgraderede alene det eksisterende økonomisystem KMD ØS til KMD Opus. Kommunen opretholder derfor kontrakten med KMD.

Albertslund Kommune har i høringssvar af 6. maj 2010 anført, at Konkurrencestyrelsen ikke forholder sig til, hvad der teknisk ligger i opgraderingsproblematikken. Kommunen anfører videre, at mange leverandører opgraderer deres it-systemer, uden at det nødvendigvis resulterer i udbud. Samtidig finder kommunen, at Klagenævnet – som det ellers er forstået af Konkurrencestyrelsen – ikke udtaler sig blot om opgradering af et enkelt it-system, men derimod hele sagskomplekset, dvs. også udskiftning af Tabulex ApS i kombination med opgraderingen.

Endelig er det angivet, at anskaffelsen af it-systemet var omfattet af og opfylder samtlige tre betingelser i undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser. I den forbindelse er det blandt andet anført, at:

1. Omlægningen af hele økonomistrukturen i Albertslund Kommune krævede et meget tæt samarbejde med både personale og leverandør i en transitionsfase, der uomtvisteligt belastede kommunens ressour-

- cer og ikke kunne have ladet sig gøre uden sammenhængen de to systemversioner imellem,
2. den supplerende ydelse har medvirket til, at den samlede driftspris for økonomisystemet er reduceret med 20 % pr. år samtidig med, at de eksisterende connectorer, snitflader mv., er de samme, hvorfor kommunen fastholder, at den supplerende ydelse sammenlagt er klart under 50 % af værdien af den gamle kontrakt, og
 3. kommunen anser ydelsen for uadskillig fra konteksten uden alvorlige konsekvenser for kommunens økonomiske styring og drift.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Albertslund Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tøndersagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD-produkter (KMD ØS), som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Albertslund Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

Konkurrencestyrelsen er samtidig opmærksom på, at en opgradering ikke nødvendigvis medfører et udbud. Såfremt betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser er til stede, skal den pågældende opgradering ikke i udbud.

Det fremgår indirekte af Klagenævnets kendelse i Hillerød-sagen, at samarbejdsformen ”partnerskab” ikke er afgørende for Klagenævnets vurdering af, om der er tale om et nyt produkt og deraf en pligt til at udbyde kontrakten.

Samtidig bemærkes, at et oprindeligt strategisk valg af software i sig selv ikke kan berettige en manglende gennemførelse af udbud, da et sådant valg kan udelukke andre leverandører fra det pågældende softwaremarked på langt sigt.

Konkurrencestyrelsen har noteret sig de anbringender, som Albertslund Kommune er fremkommet med i kommunens høringssvar. Det er dog på det foreliggende grundlag fortsat Konkurrencestyrelsens vurdering, at Albertslund Kommunes kontrakt med KMD ØS til KMD Opus skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet, og styrelsen skal derfor vejledende opfordre Albertslund Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Konkurrencestyrelsens vurdering er alene vejledende, da Konkurrencestyrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelse i den konkrete sag. I sidste ende er det Klagenævnet for Udbud, der vil kunne træffe afgørelse om den konkrete sag.

Albertslund Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Det bemærkes, at Albertslund Kommune i høringssvar af 14. maj 2010 har oplyst, at kommunen fortsat påberåber sig at der er tale om en opgradering, og at kommunen ikke er fuldt enig i den præmis og tekniske bedømmelse Konkurrencestyrelsen har grundlagt sin vurdering ud fra, hvorfor der således ikke består en pligt til at udbyde anskaffelsen. Kommunen fastholder derfor kontrakten med KMD, jf. høringssvar i bilag 5.1. Albertslund Kommune har dog noteret sig, at Konkurrencestyrelsen har tilkendegivet, at kontrakten om KMD Opus burde have været indgået på baggrund af et udbud.

4.2 Assens Kommune

Assens Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Assens Kommune har ved brev af 14. januar 2010 oplyst, at den har indgået en 4-årig kontrakt med KMD om KMD Opus til Administrativ Styring den 5. november 2007 uden udbud. Begrundelsen er, dels at sikre driften i forbindelse med kommunesammenlægningen, dels at der var tale om en udvikling af allerede anvendte systemer.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen har Assens Kommune noteret, at kommunens indgåelse af aftale med KMD vurderes at være en aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Samtidig beklager kommunen, at den ikke har handlet i overensstemmelse med Klagenævnets vurdering af retstilstanden på området.

Kommunen har oplyst, at implementeringen har pågået de seneste 2 år (og stadig pågår), og at der er anvendt betydelige ressourcer i implementeringen af KMD Opus fra kommunens side.

Derudover oplyser kommunen, at den ved fremtidige systemanvendelser vil forholde sig til Klagenævnets vurdering af udbudsreglerne.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Assens Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

På det foreliggende grundlag er Konkurrencestyrelsen enig i Assens Kommunes vurdering for så vidt angår, at aftalen om implementering af KMD Opus skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Assens Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Assens Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Assens Kommune har i høringssvar af 14. maj 2010 oplyst, at kommunen er indstillet på at bringe it-løsningen, som i dag varetages via KMD Opus, i udbud. I den forbindelse ser kommunen to mulige scenarier:

1. Assens Kommune foretager offentligt udbud af it-systemet – tidshorizonten for gennemførelsen af udbud efter beskrivelse af kravspecifikation mv. vil være forår 2011,

eller alternativt
2. Assens Kommune indgår i et udbudssamarbejde mellem de kommuner, som skal gennemføre udbud på området via KOMBIT, eller kommunen anvender den rammeaftale, som SKI forventeligt udbyder vedrørende ASP-løsninger – tidshorizonten for kontraktindgåelsen kan ikke endeligt fastlægges endnu, men vil forventeligt være kortere, end hvis Assens Kommune selv skal foretage offentligt udbud.

Når der er klarhed over ovenstående mulige løsninger, vil kommunen træffe den endelige beslutning om, hvordan et udbud skal gennemføres. Kommunen oplyser videre, at den sideløbende vil være i dialog med KMD om de kontraktlige muligheder for ophævelse af kontrakten.

Det bemærkes, at Assens Kommune i høringssvar af 14. maj 2010 har oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens redegørelse til efterretning, jf. høringssvar i bilag 5.2.

Det er styrelsens opfattelse, uanset kommunens valg mellem ovenstående to fremgangsmåder, vil en gennemførelse af udbud i foråret 2011 opfylde styrelsens opfordring om at udbyde hurtigst muligt.

4.3 Brøndby Kommune

Brøndby Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Brøndby Kommune har ved e-mail af 14. januar 2010 oplyst, at den endnu ikke har indgået aftale med KMD om køb af Opus, og at kommunen ikke vil indgå aftale med KMD, før Konkurrencestyrelsen har afsluttet sin behandling af sagen.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Konkurrencestyrelsen skal derfor vejledende opfordre Brøndby Kommune til at gennemføre et udbud i overensstemmelse med udbudsdirektivet, såfremt kommunen anskaffer sig et nyt it-system, og anskaffelsen overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi og ikke er omfattet af udbudsdirektivets undtagelsesbestemmelser.

Brøndby Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Brøndby Kommune har i høringssvar af 19. maj 2010 oplyst, at kommunen ikke har bemærkninger til Konkurrencestyrelsens redegørelse, jf. høringssvar i bilag 5.3.

4.4 Brønderslev Kommune

Brønderslevs Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Brønderslev Kommune har ved brev af 14. januar 2010 oplyst, at den har indgået en 4-årig kontrakt med KMD om en versionsopgradering af KMD ØS uden udbud ved indgåelse af aftale om implementering af KMD Opus Administrativ Styring den 17. december 2009. Begrundelsen er, dels at det alene er KMD der – både på kort og mellemlangt sigt – kan levere den ønskede ydelse, dels at der er tale om versionsopgradering.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Brønderslev Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om levering af andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Brønderslev Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser, ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Brønderslev Kommunes kontrakt med KMD om Opus til Administrativ Styring skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Brønderslev Kommune til at opsigte kontrakten med KMD, samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Loven om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Brønderslev Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Brønderslev Kommune har i hørings svar af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens opfordring til at udbyde økonomi- og løn-systemet til efterretning og opsiger den nuværende aftale, når det er afklaret, hvornår et system efter afholdt udbud kan implementeres, og datoen for driftsstart kendes, jf. hørings svar i bilag 5.4.

4.5 Fredensborg Kommune

Fredensborg Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Fredensborg Kommune har ved brev af 16. april 2010 og e-mail af samme dato oplyst, at den har indgået aftale med KMD om KMD Opus Personale gældende fra 1. januar 2007 uden udbud. Aftalen var en forlængelse af to eksisterende aftaler fra 2003, der ligeledes var indgået uden udbud. Begrundelsen for, at der ikke i 2007 blev foretaget et udbud er, dels at de daværende kommuner (Fredensborg-Humlebæk og Karlebo) anvendte samme system før kommunesammenlægningen, dels at kommunen i henhold til lov om Revision af den kommunale inddeling § 36 indtrådte i de daværende kommuners forpligtelser i form af a-conto aftale med KMD om fortsat brug af programmet efter 1. januar 2007.

I forbindelse med sammenlægningen af to kommuner til Fredensborg Kommune lægger kommunen til grund, uden at Konkurrencestyrelsen har vurderet forholdet nærmere, at vilkårene i Fredensborg-Humlebæk Kommunes og Karlebo Kommunes kontrakt med KMD ikke er ændret væsentligt.

Hverken Fredensborg-Humlebæk Kommune og Karlebo Kommune har i 2003 ved overgangen fra det daværende system til KMD Opus Personale gennemført et udbud, da ibrugtagningen blev betragtet som en opgradering af det tidligere system.

Kommunen oplyser herudover, at den ikke har indgået længerevarende kontrakter for hverken dette eller nye KMD Opus programmer, og at kommunen ikke vil indgå aftale på dette område, før Konkurrencestyrelsen har afsluttet sin behandling af sagen.

Endelig nævnes, at et udbud af den systemmæssige understøttelse af økonomisystemet (KMD ØS), løn og personaleadministration (evt. gennem SKI), herunder KMD Opus Personale, er under forberedelse. I henhold til kommunens nuværende tidsplan ventes et udbud gennemført senere i år med valg af leverandør ultimo året eller primo 2011.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstateres, at værdien af Fredensborg Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

I forbindelse med kommunesammenlægningen i 2007 var der ikke noget til hinder for, at Fredensborg Kommune opretholdt Fredensborg-Humlebæk

Kommune og Karlebo Kommunes kontrakter, så længe vilkårene i kontrakterne ikke blev ændret væsentlig efter kontraktindgåelsen i sin tid.

Det er imidlertid Konkurrencestyrelsens opfattelse, at Fredensborg Kommunes lovlige opretholdelse af de nuværende kontrakter med KMD forudsætter, at Fredensborg-Humlebæk Kommune og Karlebo Kommune oprindeligt har overholdt udbudsreglerne i forbindelse med overgangen fra det daværende system til KMD Opus Personale i 2003. Dette forudsætter, at kommunernes vurdering af, at der var tale om en opgradering af det eksisterende system, og således ikke en ny aftale om et nyt produkt, var korrekt.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om levering af andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Fredensborg Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Fredensborg Kommunes kontrakt med KMD om Opus om Personale skulle have været i udbud inden kontraktindgåelse i 2007, da der er tale om en forlængelse af en aftale, der blev indgået i 2003, og som skønnes at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet, og styrelsen skal derfor vejledende opfordre Fredensborg Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt. Det er dog styrelsens opfattelse, at gennemførelse af et udbud i 2010 eller primo 2011 vil opfylde styrelsens opfordring om at udbyde hurtigst muligt.

Fredensborg Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Fredensborg Kommune har i høringsvar af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens konklusioner til efterretning, jf. høringsvar i bilag 5.5.

4.6 Frederikssund Kommune

Frederikssund Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Frederikssund Kommune har ved brev af henholdsvis 23. april og 3. maj 2010 oplyst, at kommunen har indgået en tidsbegrænset aftale med KMD om blandt andet KMD Opus Personale af marts/april 2007 uden udbud. Begrundelsen er, at der alene er tale om en videreførelse af eksisterende aftaler i de daværende kommuner – Skibby, Slangerup, Jægerspris og gammel Frederikssund – der alle anvendte samme system før kommunesammenlægningen. Af hensyn til ”sikker drift pr. 1. januar 2007” besluttede man derfor at videreføre disse aftaler med KMD i ny Frederikssund Kommune.

I forbindelse med overgangen fra fire kommuner til Frederikssund Kommune har Frederikssund Kommune oplyst, at vilkårene i de daværende kommuners otte kontrakter med KMD og vilkårene i kontrakten med ny Frederikssund Kommune ikke er ændret væsentligt.

Et væsentligt element i kommunens beslutningsproces i forbindelse med videreførelse af de eksisterende aftaler var Konkurrencestyrelsens vejledning om ”udbud i forbindelse med kommunalreformen - håndtering af forskellige udbudssituationer”, og KL’s ”Spørgsmål & Svar guide: Udbud og kontrakter i lyset af reformen”, dateret den 18. oktober 2005, hvor situationen fandtes at falde ind under guidens pkt. 1.1.

Frederikssund Kommune præciserer, at KMD anvender Opus-navnet til hele produktudviklingen på SAP, dvs. at KMD Opus er betegnelsen for KMD’s ERP-system til det kommunale marked. Det er derfor kommunens vurdering, at kommunens eventuelle overgang til og implementering af et sådant ERP-system kræver forudgående EU-udbud, såfremt dagældende tærskelværdier var overskredet. I forbindelse med kommunesammenlægningen i Frederikssund blev det imidlertid forudsat, at en række af kommunens tjenesteydelsesaftaler på it-området skulle udbydes inden for en overskuelig tidshorisont, hvilket også er sket på nogle områder. Hertil oplyses, at kommunen i december 2009 besluttede at udbyde kommunens nuværende løn- og personalesystemer, økonomisystem og debtorsystem. Det forberedende arbejde hermed pågår p.t., og udbuddet forventes iværksat i indværende år.

I lyset af Klagenævnets kendelse af 11. december 2009 oplyser kommunen, at den ikke har indgået en partnerskabsaftale, og at kendelsen derfor ikke har umiddelbar indvirkning på kommunens aftale med KMD om levering af KMD Opus Personale.

Derudover oplyses, at kommunen ikke agter at indgå kontrakt med KMD om KMD Opus i kommunens forståelse af systemindretningen, medmindre det efter det planlagte udbud viser sig at være den for kommunen bedste løsning.

Frederikssund Kommune præciserer i hørings svar af 21. maj 2010, at de fire sammenlægningskommuner hver især har indgået aftaler med KMD om KMD Løn og Personale, Basismodul i 2000/2001, og KMD Opus Personale ultimo 2003. På daværende tidspunkter har de fire kommuners ledelser uafhængigt af hinanden anset, at der ikke var udbudspligt forud for disse aftaleindgåelser.

For så vidt angår de fire kommuners kontrakter med KMD om KMD Løn og Personale, Basismodul, fra 2000/2001, fremgår det af kommunens oplysninger om de løbende udgifter, at sammenlægningskommunernes enkelte, uafhængige kontrakter over en firårig periode alle hver for sig var under udbudsdirektivets tærskelværdi.

For så vidt angår de fire kommuners kontrakter med KMD om KMD Opus Personale ultimo 2003, er det oplyst, at KMD Opus Personale indeholder et grundmodul til medarbejderoplysninger med henblik på lønadministration. Der er snitflader til KMD Løn og Personale, basismodul, hvor lønadministrative beregninger foretages. De fire kommuner har således både aftaler om KMD Løn og Personale, Basismodul og KMD Opus Personale i årene fra 2004 og frem til kommunesammenlægningen. Det fremgår af kommunens oplysninger, at prisen for KMD Opus Personale i de fire kommuner hver for sig ikke var over udbudsdirektivets tærskelværdi. Alene Slangerup Kommune udbød lønadministrationen i EU i 2003.

Det er disse otte aftaler, som er sammenskrevet til – og indeholdt – i Frederikssund Kommunes nuværende aftale med KMD om KMD Opus Personale af 23. april 2007.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstateres, at værdien af ny Frederikssund Kommunes sammenskrevne kontrakt fra 2007 med KMD om KMD Opus Personale (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode samlet overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at kommunesammenlægning ikke i sig selv kan begrunde en undtagelse fra de gældende udbudsregler.

Det er endvidere Konkurrencestyrelsens vurdering, at der ikke er noget til hinder for, at ny Frederikssund Kommune kan videreføre de oprindelige aftaler i de fire kommuner, så længe vilkårene i kontrakterne ikke er ændret væsentligt efter den oprindelige kontraktindgåelse. Kommunens henvisning til pkt. 1.1 i KL's guide af 18. oktober 2005 vedrører netop en sådan videreførelse af eksisterende kontrakter.

Det er Konkurrencestyrelsens opfattelse, at Frederikssund Kommunes lovlige videreførelse af den nuværende kontrakt med KMD om Opus Personale forudsætter, at de fire kommuner oprindeligt har overholdt udbudsdirektivet i forbindelse med anskaffelserne af henholdsvis KMD Løn- og Personale og KMD Opus Personale. Dette forudsætter blandt andet, at de fire kommuners vurdering af hver enkelte kontrakts værdi for sig selv er under udbudsdirektivets tærskelværdi. Kommunen har fremhævet, at dette er tilfældet.

Det lægges yderligere til grund, at der er tale om to sideordnede systemer, som ikke integreres, men derimod arbejder sammen via snitflader. Der er således ikke tale om, at det nye system erstatter det eksisterende system mellem samme kontraktpartner. Eksempelvis skal værdien af Skibby Kommunes tidsubegrænsede kontrakt om KMD Opus Personale i 2003 over en 4-årig periode holdes op mod udbudsdirektivets tærskelværdi for at fastslå om denne anskaffelse er omfattet af direktivets bestemmelser.

For så vidt angår samarbejdsformen ”partnerskab”, fremgår det indirekte af Klagenævnets kendelse i Hillerød-sagen, at samarbejdsformen ikke er afgørende for Klagenævnets vurdering af, om der er tale om et nyt produkt og deraf en pligt til at udbyde kontrakten. Det er på den baggrund Konkurrencestyrelsens vurdering, at kendelsen i Tønder-sagen har umiddelbar, men ikke nødvendigvis konkret, virkning for Frederikssund Kommunes aftale med KMD.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens samlede vurdering, at Frederikssund Kommune ved indgåelsen af kontrakten med KMD om KMD Opus Personale i 2007 ikke var forpligtet til at afholde udbud i henhold udbudsdirektivets detaljerede procedureregler. Sammenlægningskommunerne skulle således ved indgåelse af de oprindelige kontrakter ikke følge udbudsdirektivets detaljerede regler, da tærskelværdien ikke var nået.

Konkurrencestyrelsen bemærker dog, at det er tilkendegivet, at der vil ske en gennemførelse af udbud i 2010.

Det bemærkes, at Konkurrencestyrelsens vurdering alene er vejledende, da Konkurrencestyrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelse i den konkrete sag, og at Klagenævnet for Udbud ikke nødvendigvis vil dele Konkurrencestyrelsens vurdering.

4.7 Gribskov Kommune

Gribskov Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Gribskov Kommune har ved e-mail af 14. januar 2010 oplyst, at den (ved de daværende kommuner: Græsted-Gilleje og Helsingø) har indgået en tidsubegrænset kontrakt med KMD om Opus Økonomi den 1. november 2005 uden udbud. Begrundelsen er, dels at de daværende kommuner havde brug for et fælles økonomisystem, som levede op lovgivningen mv., dels at tilrettelæggelsen og gennemførelsen af en kompleks udbudsproces i forbindelse med kommunesammenlægningen ville være politisk meget vanskeligt at få drøftet og afklaret.

Kommunen oplyser samtidig, at kontrakten med KMD blev indgået efter en forudgående undersøgelse af økonomisystemer på det kommunale marked. KMD og Fujitsu præsenterede deres systemer for de daværende kommuner. KMD blev af kommunerne vurderet som det bedste bud. På den baggrund blev der indgået kontrakt med KMD.

Endelig har Gribskov Kommune i høringssvar af 18. maj 2010 oplyst, at kommunen anerkender, at kommunesammenlægningen ikke i sig selv kan begrunde manglende gennemførelse af udbud. Kommunen er dog fortsat af den holdning, at kommunesammenlægningen ikke gjorde gennemførelse af udbud praktisk muligt. Endvidere var der på tidspunktet for kontraktens underskrivelse kun én leverandør af økonomisystemet som på daværende tidspunkt kunne korrespondere med kommunens åbne standarder (Open Office), som var og er kommunens frie kontor pakke. Kommunen fastholder på den baggrund sin påstand om, at indkøbet af it-systemet var undtaget af udbudspligten.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Gribskov Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

At de daværende kommunerne har afholdt en form for konkurrence er et skridt i den rigtige retning. Det er imidlertid Konkurrencestyrelsens opfattelse, at kommunernes fremgangsmåde ikke kan træde i stedet for gennemførelse af et udbud i overensstemmelse med udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse

med udbudsdirektivet. Det bemærkes, at eksempelvis Århus Kommune i 2003/2004 har gennemført et EU-udbud af en standardbaseret og integreret it-økonomiløsning, hvor kommunen prækvalificerede fem tilbudsgivere, se afsnit 4.34 nedenfor. Konkurrencestyrelsen bemærker endvidere, at kommunesammenlægning ikke i sig selv kan begrunde en undtagelse fra udbudsdirektivet.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Gribskov Kommunes kontrakt med KMD ØS til KMD Opus skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Gribskov Kommune til at opsig kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Gribskov Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Gribskov Kommune har i høringssvar af 18. maj 2010 oplyst, at kommunen hurtigst muligt vil gennemføre et udbud af økonomisystemet. Det forventes, at Gribskov Byråd vedtager en samlet udbudsstrategi- og handleplan inden udgangen af 2010, hvor det samlede it-område vil indgå, jf. høringssvar i bilag 5.7.

4.8 Hedensted Kommune

Hedensted Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Hedensted Kommune har ved brev af 12. oktober 2009 oplyst, at den har indgået en tidsubegrænset kontrakt med KMD om KMD Opus til Administrativ Styring den 12. februar 2009 uden udbud. Begrundelsen er, at der foretages et helt almindeligt skift til en ny version. Samtidig har kommunen indgået en otte måneders kontrakt med KMD om implementering af KMD Debitor til KMD Opus Debitor og Kreditor af den 10. juni 2009 uden udbud.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen har Hedensted Kommune i brev af 21. januar 2010 oplyst, at kommunen i god tro indgik kontrakter om implementering af henholdsvis KMD Opus Debitor og Kreditor samt KMD Opus til Administrativ styring.

For så vidt angår implementeringskontrakten har kommunen blandt andet oplyst, at såfremt kontrakten opsiges med øjeblikkelig virkning eller med det normale 6 måneders varsel, vil kommunen alligevel skulle betale hele kontraktsummen, og eventuelt en erstatning.

For så vidt angår kontrakt om KMD Opus til Administrativ Styring foregår implementeringen fra 1. november 2009 til 31. august 2011. Kommunen har oplyst, at hvis denne kontrakt opsiges med øjeblikkelig virkning, forbeholder KMD sig ret til en nærmere beregning af deres tab i forbindelse med opsigelsen. Hvis kommunen opsiger kontrakten her og nu med det normale 6 måneder, vil kommunen skulle betale et millionbeløb til KMD, som modsvare de ydelser, KMD skal levere frem til opsigelsesfristen udløb 6 måneder senere. Kommunen opretholder derfor kontrakten.

Derudover bemærker kommunen, at den fremover vil efterleve udbudsdirektivet – herunder hensyntagen til Klagenævnets kendelse af 11. december 2009 – samt efterleve annonceringspligten i henhold til tilbudsloven.

Endelig oplyser kommunen i høringssvar af 12. maj 2010, for så vidt angår kontrakten om Opus Debitor og Kreditor, at systemet er færdigimplementeret, og at den endelig konvertering af filer således er påbegyndt. Angående kontrakten om Opus Administrativ Styring vil kommunen genoverveje sin oprindelige beslutning om, at kontrakten ville blive opretholdt. En endelig afklaring vil først foreligge, når kommunen politisk har behandlet sagen på Økonomiudvalget i juni 2010.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer Konkurrencestyrelsen, at værdien af Hedensted Kommunes kontrakt med KMD om KMD Opus til Administrativ Styring (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om

en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Uanset om Hedensted Kommune var i god tro i forbindelse med kontraktindgåelsen med KMD, er det Konkurrencestyrelsens opfattelse, at dette forhold ikke kan berettige manglende gennemførelse af udbud.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at kontrakten om implementering af KMD Debitor til KMD Opus Debitor og Kreditor af den 10. juni 2009 skulle have været i udbud, og at den er indgået i strid med udbudsdirektivet. Konkurrencestyrelsen har dog noteret sig, at kontrakten - efter det af Hedensted Kommune oplyste - udløb den 10. april 2010.

Hvad angår Hedensted Kommunes kontrakt med KMD om Opus til Administrativ Styring er det ligeledes Konkurrencestyrelsens vurdering, at kontrakten skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Hedensted Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Hedensted Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Hedensted Kommune har i høringssvar af 12. maj 2010 oplyst, at kommunen ikke anfægter Konkurrencestyrelsens redegørelse, jf. høringssvar bilag 5.8.

4.9 Hillerød Kommune

Hillerød Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Hillerød Kommune har henholdsvis ved brev af 12. oktober 2009, af 13. oktober 2009 og af 15. januar 2010 oplyst, at den har indgået en 7-årig kontrakt med KMD om varetagelse af løn- og personaleadministration den 8. oktober 2009 uden udbud. Begrundelsen er, at kun én leverandør kunne levere it-ydelsen. Samtidig er det oplyst, at kommunen har indgået en kontrakt med KMD om KMD Opus Økonomi i foråret 2009 uden udbud. Begrundelsen er, at anskaffelsen blev betragtet som en opgradering af det hidtidige økonomisystem (KMD ØS).

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen har kommunen ved brev af 15. januar 2010 erkendt, at dens hidtidige opfattelse af, at anskaffelsen af KMD Opus Økonomi ikke var udbudspligtig, ikke var korrekt.

Endelig har kommunen oplyst, at den derfor fremover vil implementere Klagenævnets praksis og fremadrettet drage omsorg for, at kontrakten på levering af løn- og personaleadministration til kommunen bringes i udbud, når den nuværende kontrakt i 2016 udløber. Kommunen er desuden i færd med at udarbejde en handleplan for udbud af økonomisystemet samt øvrige it-systemer, hvor det skønnes påkrævet. Konkurrencestyrelsen er kort blevet orienteret om arbejdet med handleplanen.

Klagenævnets kendelse

Efterfølgende har Klagenævnet afsagt en kendelse i Hillerød-sagen (den 25. marts 2010), som netop vedrører den direkte indgået aftale med KMD om varetagelse af løn- og personaleadministration i Hillerød Kommune.

Det fremgår af kendelsen, at årsagen til det manglende udbud ifølge Hillerød Kommune skyldes, at kommunen vurderede, at der alene var én leverandør som kunne levere systemet med henvisning til udbudsdirektivets artikel 31, stk. 1, litra b.

Af kendelsen fremgår det imidlertid, at Hillerød Kommune ikke har godtgjort, at der ikke var andre leverandører end KMD, som kunne levere den løbende løn- og personaleadministration. Betingelserne for at anvende undtagelsesproceduren i udbudsdirektivets artikel 31, stk. 1, litra b, var således ikke opfyldt i Hillerød-sagen.

På den baggrund konstaterede Klagenævnet, at Hillerød Kommune handlede i strid med udbudsdirektivet, da kommunen direkte tildelte løn- og personaleadministrationskontrakten til KMD. Klagenævnet annullerede derfor tildelingsbeslutningen. Kommunen skulle således have gennemført et udbud inden en eventuel kontraktindgåelse kunne finde sted.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Klagenævnet for Udbud har truffet afgørelse om, at Hillerød Kommunes kontrakt med KMD om Opus Økonomi er indgået i strid med udbudsdirektivet og således skulle have været i udbud. I tråd med Klagenævnets kendelse skal styrelsen derfor vejledende opfordre Hillerød Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

For fuldstændighedens skyld bemærkes, at kommunen valgte at indgå kontrakten på trods af, at Konkurrencestyrelsen få dage forinden havde anmodet kommunen om ikke at indgå kontrakt, indtil styrelsen havde afsluttet sin behandling af sagen. Kommunen begrundede sin kontraktindgåelse som værende nødvendigt, idet kommunen ellers ikke ville kunne overholde sin ansættelsesretlige forpligtelser over for kommunens 5000 medarbejdere til bl.a. at udarbejde ansættelsesbreve samt foretage udbetalinger af rettidig og korrekt løb.

Kommunen er ikke forpligtet til at følge Konkurrencestyrelsens anmodning om ikke at indgå kontrakt. Ved ikke at følge Konkurrencestyrelsen anmodning mister kommunen imidlertid mulighed for at kunne rette op på evt. fejl, der måtte være begået, inden kontrakten underskrives.

Hillerød Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Hillerød Kommune har i høringssvar af 19. maj 2010 oplyst, at Hillerød Byråd har besluttet at sende kommunens løn- og personaleadministration i udbud hurtigst muligt for derigennem at efterleve Klagenævnets kendelse af 25. marts 2010, jf. høringssvar i bilag 5.9.

4.10 Holstebro Kommune

Holstebro Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Holstebro Kommune har ved brev af 21. oktober 2009 oplyst, at den har indgået en tidsubegrænset kontrakt med KMD om støtte til implementering af omlægningen af KMD Debitor og KMD Udbetaling til en ny platform (Opus) den 9. juni 2009 uden udbud. Begrundelsen er, at der foretages et nødvendigt versionsskift, da KMD er i gang med at omlægge alle fagsystemer til en ny platform.

Kommunen har samtidig oplyst, at den har indgået aftale med KMD om KMD Debitor (ny) samt aftale vedrørende KMD Udbetaling af den 24. maj 2007 uden udbud. Aftalerne medførte, at kommunen var forpligtet til at erhverve nye versioner af fagsystemerne. Kommunen var ved indgåelse af kontrakten om Opus den 9. juni 2009 derfor af den opfattelse, at der ikke var tale om et nyt produkt, men derimod overgang til en ny version af fagsystemerne, og kommunen således ikke skulle gennemføre et udbud.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen har Holstebro Kommune ved brev af 18. januar 2010 oplyst, at kommunen pr. 18. januar 2010 har opsagt implementeringsaftalen indgået den 9. juni 2009 vedrørende KMD Opus.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Holstebro Kommunes kontrakt med KMD om Opus (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om levering af andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Holstebro Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for anvendelse af undtagelsesbestemmelsen til stede.

På det foreliggende grundlag er Konkurrencestyrelsen enig i Holstebro Kommunes (indirekte) vurdering af, at kommunens kontrakt med KMD om Opus skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Kommunen har ved opsigelse af kontrakten

truffet en beslutning, som er på linje med Konkurrencestyrelsens opfordring i nærværende redegørelse.

Holstebro Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Holstebro Kommune har i høringssvar af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens redegørelse til efterretning, jf. høringssvar i bilag 5.10.

4.11 Ishøj Kommune

Ishøj Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Ishøj Kommune har ved brev af 1. februar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsbegrænset kontrakt med KMD om levering af KMD Opus Økonomi den 10. og 12. oktober 2007 uden udbud. Begrundelsen er, dels at det alene er KMD, der kunne levere det pågældende programmel, dels at kommunen betragtede anskaffelsen som en opgradering af det eksisterende system (KMD ØS).

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen påpeger kommunen, at Ishøj Kommune ikke – som tilfældet er i Tønder Kommune – har indgået en partnerskabsaftale med KMD.

Derudover fastholder Ishøj Kommune i høringssvar af 21. maj 2010²⁰, at den nye kontrakt om KMD Opus Økonomi var en opgradering af den eksisterende aftale om KMD-ØS. Samtidig er det kommunens standpunkt, at KMD Opus Økonomi, som er en videreudvikling af KMD-ØS, er en supplerende ydelse, der både omfattes af bestemmelsen i udbudsdirektivets artikel 31, stk. 1, litra b, om kun én leverandør, og i artikel 31, stk. 1, nr. 4, litra a, om supplerende ydelser. I sidstnævnte henseende bemærker kommunen, at den samlede merpris for KMD Opus Økonomi ikke overstiger 50 % af værdien af den oprindelige kontrakt.

Begrundelsen for kommunens standpunkt er, at det økonomisk ville være prohibitivt for kommunen at indkøbe et konkurrerende økonomisystem i stedet for at købet af opgraderingen KMD Opus Økonomi. Transmissionsomkostninger til indkøb af et konkurrerende økonomisystem, herunder køb af supplerende ydelser til erstatning af de allerede eksisterende og fungerende systemer og funktionaliteten, der fortsat kan anvendes sammen med KMD Opus, ville væsentligt have oversteget omkostningerne til indkøb af det nye KMD Opus Økonomi.

Kommunen bemærker for alle tilfældes skyld, at Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen ikke ses at give udtryk for en retsopfattelse, der er i strid med det ovenfor anførte. Det angives, at Tønder-sagen angik Tønder Kommunes udskiftning af kommunens samlede it-system. Ishøj Kommunes aftale med KMD om KMD Opus Økonomi omhandler alene opgradering af et enkelt it-system.

Endelig præciserer kommunen, at Klagenævnets præmisser i Tønder-sagen, som lægger vægt på en ny aftale om et nyt produkt, ikke dækker Ishøj Kommunes køb af KMD Opus Økonomi som en opgradering af KMD-ØS.

²⁰ Kommunen bemærker, at høringssvaret alene gives som et foreløbigt svar med forbehold for, at Ishøj Byråds politiske behandling af sagen den 1. juni 2010 kan give anledning til ændringer og/eller tilføjelser til svaret.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Ishøj Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

Det er endvidere Konkurrencestyrelsens vurdering, at et oprindeligt strategisk valg af software i sig selv ikke kan berettige en manglende gennemførelse af udbud efter udbudsdirektivet, da et sådant valg kan udelukke andre leverandører fra det pågældende softwaremarked på langt sigt.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om levering af andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Ishøj Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

Det fremgår derudover indirekte af Klagenævnets kendelse i Hillerød-sagen, at samarbejdsformen ”partnerskab” ikke er afgørende for Klagenævnets vurdering af, om der er tale om et nyt produkt og deraf en pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Ishøj Kommune har indgået en ny aftale om et nyt produkt.

Konkurrencestyrelsen har noteret sig de anbringender, som Ishøj Kommune er fremkommet med i kommunens høringssvar. Det er dog på det foreliggende grundlag fortsat Konkurrencestyrelsens vurdering, at Ishøj Kommunes kontrakt med KMD om levering af KMD Opus Økonomi skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Ishøj Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Konkurrencestyrelsens vurdering er alene vejledende, da Konkurrencestyrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelse i den konkrete sag. I sidste ende er det Klagenævnet for Udbud, der vil kunne træffe afgørelse om den konkrete sag.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Ishøj Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Ishøj Kommune har i høringssvar af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen vil opsig kontrakten med KMD og foranstalte et offentligt udbud af økonomisystemet, så snart det tekniske og økonomiske vurderes at kunne gennemføres på forsvarlig måde, uden at kommunen bliver påført uforholdsmæssigt store meromkostninger til transmission af et nyt økonomisystem, jf. høringssvar i bilag 5.11.

4.12 Køge Kommune

Køge Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Køge Kommune har ved brev af 11. januar 2010 oplyst, at den har indgået en 6-årig kontrakt med KMD om KMD Opus i november 2006 uden udbud. Begrundelsen er, dels at anskaffelsen blev betragtet som en opdatering af det eksisterende system, dels som led i et fælles samarbejde om udvikling og optimering af systemets funktionalitet mv.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen er det Køge Kommunes opfattelse, at aftalen om Opus skulle have været i udbud i 2006. Kommunen oplyser yderligere, at der er planlagt et EU-udbud på området i løbet af 2011. Derved kan der ved kontraktens udløb 31. december 2011, og når den trinvis implementering er afsluttet, idriftsættes et system fra vinderen af udbudsrunderen.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Køge Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om levering af andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Køge Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

Et fælles samarbejde om udvikling og optimering af systemets funktionalitet mv. kan i sig selv ikke berettige en undladelse af udbud i henhold til udbudsdirektivet.

På det foreliggende grundlag er Konkurrencestyrelsen enig i Køge Kommunes vurdering af, at kontrakten med KMD om Opus skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Køge Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Køge Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Køge Kommune har i høringssvar af 12. maj 2010 oplyst, at kommunen ingen bemærkninger har til Konkurrencestyrelsens redegørelse, jf. høringssvar i bilag 5.12.

4.13 Morsø Kommune

Morsø Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Morsø Kommune har ved brev af 14. januar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsubegrænset kontrakt med KMD om Opus til Administrativ Styring den 21. november 2007 uden udbud. Begrundelsen er, dels at engangsudgiften er under udbudsdirektivets tærskelværdi, dels at der foretages en videreudvikling (opgradering) af det eksisterende it-system.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Morsø Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Det bemærkes, at Klagenævnet i Tønder-sagen slog fast, at såvel engangsudgiften som den løbende udgift for anvendelse af systemet skal medregnes i opgørelsen af kontraktværdien. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om levering af andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Morsø Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Morsø Kommunes kontrakt med KMD om Opus til Administrativ Styring skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Morsø Kommune til at opsig kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Morsø Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Morsø Kommune har i hørings svar af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens generelle juridiske vurdering til efterretning. Konkret fastholder kommunen sine bevæggrunde i brev af 14. januar 2010 til ikke at gå i udbud. Kommunen vil dog på baggrund af Konkurrencestyrelsens vurdering gå i udbud med anskaffelsen af nyt økonomisystem. Det præciseres i den forbindelse, dels at kommunen overvejer brug af SKI's

kommende udbud af ASP-systemer, dels at økonomisystemet forventes udbudt ultimo 2010 eller primo 2011.

Det bemærkes, at Morsø Kommune endvidere har oplyst, at Konkurrencestyrelsens konklusioner om pligt til at lade kontrakten om KMD Opus udbyde er taget til efterretning, jf. hørings svar i bilag 5.14.

Det er styrelsens opfattelse, at gennemførelse af et udbud ultimo 2010 eller primo 2011 opfylder styrelsens opfordring om at udbyde hurtigst muligt.

4.14 Norddjurs Kommune

Norddjurs Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Norddjurs Kommune har ved brev af 27. januar 2010 oplyst, at den har indgået en 3-årig aftale med KMD om at levere økonomi-, løn- og indkøbssystem inden for Opus-plattformen, som trådte i kraft 18. august 2008 uden udbud. Begrundelsen er, at der var tale om en opgradering af kommunens eksisterende it-system, og KMD derfor var den eneste leverandør, der kunne levere ydelsen.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen påpeger Norddjurs Kommune, at forholdene i henholdsvis Tønder Kommune og Norddjurs Kommune adskiller sig væsentligt fra hinanden på følgende punkter:

- Tønder Kommune havde en igangværende kontrakt med en anden udbyder vedrørende et it-system, som blev afløst af KMD's Opus-system. I Norddjurs Kommune opgraderes et igangværende KMD system med den nyere version (Opus) fra KMD.
- Eftersom der er tale om en opgradering af allerede igangværende systemer leveret af KMD, var det alene KMD, som kunne levere kontraktydelsen. Det ville ikke have været teknisk muligt for en anden operatør at levere denne opgradering, jf. udbudsdirektivets artikel 31, stk. 1, litra b.

Norddjurs Kommune oplyser, at den vil gennemgå sine procedurer vedrørende indgåelse af kontrakter om levering af IT-systemer samt udarbejdet nye interne og mere vidtgående retningslinier for udbud af kommunale opgaver med henblik på at sikre overholdelse heraf. Kommunen bemærker dog, at det fortsat er kommunens opfattelse, at kommunen ikke har tilsidesat de udbudsretlige regler i forbindelse med indgåelsen af de igangværende kontrakter.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Norddjurs Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Norddjurs Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Norddjurs Kommunes kontrakt med KMD om Opus er en ny kontrakt om et nyt produkt, hvorved anskaffelsen skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Norddjurs Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Norddjurs Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Norddjurs Kommune har i høringsbrev af 12. maj 2010 oplyst, at kommunen blandt andet er i færd med at udarbejde en samlet strategi-/handlingsplan med tilhørende tidsplan for gennemførelse af standsning af igangværende kontrakter og udbud af kontraktopgaverne. Samtidig iværksættes arbejdet med at udarbejde udbudsmateriale for it-ydelser snarest muligt og senest i løbet af 3.-4. kvartal 2010, hvorved ydelserne forventes udbudt primo 2011.

Det bemærkes, at Norddjurs Kommune endvidere har oplyst, at Konkurrencestyrelsens konklusioner om pligt til at lade kontrakten om KMD Opus udbyde er taget til efterretning, jf. høringsvar i bilag 5.14.

Det er styrelsens opfattelse, at gennemførelse af et udbud primo 2011 opfylder styrelsens opfordring om at udbyde hurtigst muligt.

4.15 Nordfyns Kommune

Nordfyns Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Nordfyns Kommune har ved e-mail af 18. januar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsubegrænset kontrakt med KMD om Opus Økonomi den 9. november 2005 uden udbud. Begrundelsen er, at alle kommunale it-systemer skulle konverteres fra tre gamle kommuner til en ny kommune i forbindelse med kommunesammenlægningen.

Kommunen præciserer samtidig, at kontrakten med KMD først blev indgået med KMD efter at have indhentet tilbud fra tre leverandører - KMD, Fujitsu-Siemens og EDB-gruppen havde alle afgivet pristilbud på den ønskede ydelse. Kommunen vurderede ud fra en samlet vurdering KMD's tilbud som det mest fordelagtige tilbud. Der var dog ikke tale om en egentlig udbudsrunde ved valget af økonomisystemet.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Nordfyns Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

At der har været afholdt en form for konkurrence er et skridt i den rigtige retning. Det er imidlertid Konkurrencestyrelsens opfattelse, at kommunens fremgangsmåde ikke kan træde i stedet for at gennemføre et udbud i overensstemmelse med udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Nordfyns Kommunes kontrakt med KMD om Opus Økonomi skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Nordfyns Kommune til at opsige kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Nordfyn Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Nordfyns Kommune har i høringsvar af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens vurdering og opfordring til efterretning. Kommunen vil snarest igangsætte en proces omkring udbud af kommunens økonomi- og lønsystem, jf. høringsvar i bilag 5.15.

4.16 Nyborg Kommune

Nyborg Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Nyborg Kommune har ved brev af 12. januar 2010 oplyst, at den har indgået to tidsubegrænsede kontrakter med KMD om Opus til Administrativ Styring inden for løn- og økonomiorrådet den 7. november 2007 uden udbud. Begrundelsen er, dels at kommunen siden 2003 har anvendt KMD Opus Personale på lønområdet og KMD ØS på økonomiorrådet, dels at KMD Opus blev anset som en nødvendig opgradering af de eksisterende systemer for at kunne overholde fremtidig lovgivning mv.

Kommunen oplyser samtidig, at den er opmærksom på, at løbende tidsubegrænsede kontrakter normalt skal udbydes hver 3.-5. år, men at konkrete omstændigheder kan begrunde en længere varighed af kontrakten.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen erkender kommunen, at den har fejlvurderet situationen, idet kommunen i sin tid vurderede, at der var tale om en opgradering og ikke en ny aftale om et nyt produkt. Kommunen har som følge af den fejlagtige vurdering derfor ikke gennemført et EU-udbud forud for kontraktindgåelsen.

Kommunen oplyser, at der er blevet anvendt store ressourcer på at implementere systemet, og at kommunen fremadrettet vil sørge for, at udbudsreglerne overholdes med henblik på at sikre den laveste pris gennem konkurrenceudsættelse. Kommunen vil desuden udarbejde en samlet tidsplan for udbud af alle kommunens udbudspligtige it-systemer over de næste 5 år.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstateres, at værdien af Nyborg Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at et oprindeligt strategisk valg af software i sig selv ikke kan berettige en manglende gennemførelse af udbud efter udbudsreglerne, da et sådant valg kan udelukke andre leverandører fra det pågældende softwaremarked på langt sigt.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Nyborg Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler

for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er Konkurrencestyrelsen enig i Nyborg Kommunes vurdering af, at kommunens kontrakt med KMD om Opus til Administrativ Styring inden for løn- og økonomiområdet skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre kommunen til at opsig kontrakter med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Nyborg Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Nyborg Kommune har i høringssvar af 12. maj 2010 oplyst, at det forventes, at SKI udbyder en ny rammeaftale vedrørende it-fagsystemer til ledelse og administrativ styring inden udgangen af 2010. I det tilfælde vil kommunen anvende rammeaftalen til at indgå en ny kontrakt. Begrundelsen skal findes i det forhold, at kommunen ser det som en særdeles vanskelig opgave at udbyde kontrakten på en sådan måde, at tilbudsgiverne ligebehandles. Kommunen vil påbegynde arbejdet med planlægningen af den videre proces umiddelbart efter, at der foreligger en endelig udmelding fra SKI om, hvorvidt en rammeaftale vil blive udbudt og tidshorisonten herfor.

Det bemærkes, at Nyborg Kommune i høringssvar af 12. maj 2010 har oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens redegørelse til efterretning og opsig den indgåede kontrakt med KMD, jf. høringssvar i bilag 5.16.

4.17 Odder Kommune

Odder Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Odder Kommune har ved brev af 13. januar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsbegrænset kontrakt med KMD om implementering af Opus Økonomi den 11. december 2006 uden udbud. Begrundelsen er, at alene KMD kan levere den ønskede it-ydelse.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen har Odder Kommune oplyst, at den tager Klagenævnets afgørelse til efterretning. Det oplyses dog ikke, hvilke foranstaltninger kommunen vil træffe for at bringe anskaffelsen af it-systemet i overensstemmelse med reglerne.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Odder Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Odder Kommunes kontrakt med KMD om implementering af Opus Økonomi skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Odder Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Odder Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Odder Kommune har i e-mail af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen ikke kommer med et høringssvar til redegørelsen, da den allerede tidligere har givet udtryk for kommunens opfattelse og holdninger, jf. e-mail bilag 5.17.

4.18 Randers Kommune

Randers Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Randers Kommune har ved brev af 23. oktober 2009 oplyst, at den har indgået en 4-årig partneraftale med KMD om optimal anvendelse af it-løsninger med start i januar 2007 uden udbud. Begrundelsen er, at der var tale om et versionsskift (opgradering) og ikke en nyanskaffelse, hvorfor det alene var KMD, der kunne levere ydelsen. Kontrakten udløber ved udgangen af 2010.

Under forløbet af partneraftalen blev der indgået en kontrakt om at gennemføre en opgradering af kommunens daværende system, KMD Debitor, til KMD Opus Debitor og Kreditor, den 18. maj 2009. Kontrakten vedrørende Opus Debitor løber frem til den 30. august 2010, mens kontrakten for Opus Kreditor iværksættes i foråret 2010.

I forbindelse med Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen har Randers Kommune ved brev af 27. januar 2010 anført, at forholdene i henholdsvis Tønder Kommune og Randers Kommune adskiller sig væsentligt fra hinanden på følgende punkter:

- Tønder Kommune havde en igangværende kontrakt med en anden udbyder vedrørende et it-system, som blev afløst af KMD's Opus-system. I Randers Kommune opgraderes et igangværende KMD system med den nyere version (Opus) fra KMD.
- Eftersom der er tale om en opgradering af allerede igangværende systemer leveret af KMD, var det alene KMD, som kunne levere kontraktydelsen. Det ville ikke have været teknisk muligt for en anden operatør at levere denne opgradering.

Derudover har Randers Kommune i lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen og Konkurrencestyrelsens henvendelse fundet anledning til at revidere sin procedure vedrørende indgåelse af kontrakter om at levere it-systemer og udarbejde nye retningslinier og en udbudsstrategi. Fremover vil det blive sikret, at der ved it-anskaffelser foretages udbud i henhold til udbudsdirektivet eller annonceres i henhold til tilbudsloven. Dette gælder også for tilfælde, som kan sammenlignes med det foreliggende.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Randers Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om levering af andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Randers Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Randers Kommunes partneraftale om optimal anvendelse af it-løsninger samt kontrakt om KMD Debitor til KMD Opus Debitor og Kreditor skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Randers Kommune til at opsig kontrakterne med KMD, samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Randers Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Randers Kommune har i høringssvar af 20. maj 2010 præciseret, at kommunens arbejde med at udregne alle kontrakterne for at fastsætte kontrakternes værdi, aftalegrundlaget og mulighederne for en opsigelse/ophævelse, og dermed grundlaget for gennemførelsen af et eventuelt udbud af de berørte it-ydelser, i øjeblikket pågår. Samtidig er kommunen i gang med at udarbejde en samlet strategi-/handleplan med tilhørende tidsplan for gennemførelsen af standsning af igangværende kontrakter og udbud af kontraktopgaverne.

Kommunen bemærker dog, at alle it-ydelser ikke vil kunne udbydes samtidig, da det ikke vil være muligt at gennemføre en samtidig implementering og igangsættelse af alle systemer samtidig. Kommunen udarbejder derfor en overordnet tidsplan for at gennemføre alle udbud af alle systemer.

Derudover oplyser kommunen med hensyn til den overordnede tidsplan, at arbejdet med at udarbejde udbudsmateriale for it-ydelser iværksættes hurtigst muligt og senest i løbet af 3.-4. kvartal 2011, og at ydelserne forventes udbud i løbet af det første halvår af 2012.

Endelig har Randers Kommune oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens konklusioner om pligt til at lade de i sagen omhandlede it-ydelser udbyde til efterretning, jf. høringsvar i bilag 5.18.

I forlængelse af kommunens høringsvar er det styrelsens opfattelse at opsigelsen af kontrakterne og gennemførelsen af udbud sker hurtigst muligt. Dette er henset til, at kommunens kontrakt om KMD Opus Debitor (ekskl. KMD Opus Kreditor) og partneraftale med KMD løber til henholdsvis 30. august 2010 og udgangen af 2010, og når det tages i betragtning at opsigelsesfristen er på 6 måneder, samt at kommunen efter kontraktudløbene vil tildele opgaverne på ny efter udbud,.

4.19 Rebild Kommune

Rebild Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Rebild Kommune har ved brev af 14. januar 2010 oplyst, at den har indgået en knap 4-årig kontrakt med KMD om at opgradere økonomisystem KMD ØS til KMD Opus Økonomi i februar 2009 uden udbud. Begrundelsen er, at der er tale om en versionsopgradering fra det økonomisystem, som kommunen anvender i dag (KMD ØS), og det er en naturlig forlængelse af det nuværende personalestyringssystem KMD Opus Personale. Dertil kommer, at det alene er KMD, der kan levere de meget systemspecifikke implementeringsaktiviteter (både på kort og mellemlangt sigt).

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Rebild Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD-produkter (KMD ØS), som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Rebild Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet. Samtidig bemærkes, at et oprindeligt strategisk valg af software i sig selv ikke kan berettige en manglende gennemførelse af udbud, da et sådant valg kan udelukke andre leverandører fra det pågældende softwaremarked på langt sigt.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Rebild Kommunes kontrakt med KMD om at opgradere økonomisystem KMD ØS til KMD Opus Økonomi skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Rebild Kommune til at opsige kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Rebild Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Rebild Kommune har i høringssvar af 12. maj 2010 oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens redegørelse til efterretning. Kommunen vil straks orientere det politiske system om sagens udvikling samt igangsætte en proces med henblik på at gennemføre et udbud, således at forholdene kan berigtiges. Sideløbende vil kommunen tage kontakt til KMD med henblik på at gå i dialog om at få de kontraktmæssige forhold bragt til ophør. På baggrund af dette vil kommunen udarbejde en tidsplan for det videre forløb, jf. høringssvar i bilag 5.19.

4.20 Ringkøbing-Skjern Kommune

Ringkøbing-Skjern Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Ringkøbing-Skjern Kommune har ved brev af 2. februar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsbegrænset kontrakt med KMD om at implementere Opus, omfattende personale, løn, økonomi og indkøb, i december 2007 uden udbud. Begrundelsen er, dels at kommunen ikke fandt, at der er andre leverandører på markedet i dag, der kan levere et sådant integreret sammenhængende system end KMD med Opus, dels at anskaffelsen blev betragtet som en videreudvikling og opgradering af KMD's systemer.

Kommunen er bekendt med, at der på markedet findes andre leverandører, der kan levere et løn- og personalesystem til kommuner (Silkeborg Data), ligesom der findes leverandører, der kan levere et økonomisystem til kommunerne (blandt andet Fujitsu). Ingen af disse leverandører kan dog efter kommunens opfattelse levere et fuldt integreret og sammenhængende system omfattende førnævnte områder.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Ringkøbing-Skjern Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Ringkøbing-Skjern Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Ringkøbing-Skjern Kommunes kontrakt med KMD om at implementere Opus skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgå-

et i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Ringkøbing-Skjern Kommune til at opsi kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Ringkøbing-Skjern Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Ringkøbing-Skjern Kommune har i høringssvar af 21. maj 2010 oplyst, at der snarest muligt vil blive taget skridt til at opsi kontrakten, som har en opsigelsesvarsel på 6 måneder. Samtidig præciserer kommunen, at et kommende udbud forventes gennemført ultimo 2010 eller primo 2011.

Det bemærkes, at Ringkøbing-Skjern Kommune i høringssvar af 21. maj 2010 har oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens vurdering af, at kommunen burde have foretaget et udbud forud for indgåelsen af aftalen med KMD, til efterretning, jf. høringssvar i bilag 5.20.

Det er styrelsens opfattelse, at gennemførelse af et udbud ultimo 2010 eller primo 2011 opfylder styrelsens opfordring om at udbyde hurtigst muligt.

4.21 Roskilde Kommune

Roskilde Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Roskilde Kommune har ved brev af 12. oktober 2009 oplyst, at den har indgået en tidsubegrænset kontrakt med KMD debitor- og kreditorsystem i maj måned 2009 uden udbud. Begrundelsen er, dels at der var tale om en teknisk opgradering af eksisterende systemer, dels at anskaffelsen blev betragtet som en versionsopgradering af KMD's systemer.

Kommunen har desuden oplyst, at selve opgraderingerne endnu ikke er påbegyndt. Kommunen har derfor bedt de involverede parter om at standse projektet, indtil Konkurrencestyrelsen har givet en tilbagemelding i sagen.

Roskilde Kommune har dog ved brev af 3. maj 2010 angivet, at den ikke længere kan afvente styrelsens redegørelse i sagen. Kommunen vil imidlertid bringe debitorsystemet i udbud inden sommerferien i år.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Roskilde Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Roskilde Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Roskilde Kommunes kontrakt om debitor- og kreditorsystem skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Roskilde Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt. Det er styrelsens opfattelse, at gennemførelse af et udbud af debitorsystem inden sommerferien 2010 opfylder styrelsens opfordring om at udbyde hurtigst muligt.

Roskilde Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Roskilde Kommune har i høringsvar af 10. maj 2010 præciseret, at kommunen forventer at offentliggøre udbudsmateriale den 18. juni 2010. samtidig er det angivet, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens redegørelse til efterretning, herunder at kommunen i det givne tilfælde har fortolket udbudsreglerne forkert, jf. høringsvar i bilag 5.21.

4.22 Rudersdal Kommune

Rudersdal Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Rudersdal Kommune har ved brev af henholdsvis 14. april 2010 og 16. april 2010 samt på et møde afholdt med Konkurrencestyrelsen oplyst, at den har indgået en tidsubegrænset kontrakt med KMD om KMD Opus Personale i marts 2007 uden udbud. Begrundelsen er, at den i forbindelse med kommunesammenlægningen modtog ”arv og gæld” fra de sammenlagte kommuner (Birkerød og Søllerød), herunder også forskellige it-systemer. Samtidig har kommunen oplyst, at Birkerød Kommune og Søllerød Kommune blev faset over på KMD Opus Personale inden kommunesammenlægningen. Det var derfor kommunens opfattelse, at der var tale om en fortsat anvendelse af et eksisterende it-system i de sammenlagte kommuner.

I forbindelse med sammenlægningen i 2007 af de to kommuner til Rudersdal Kommune er det oplyst, uden at Konkurrencestyrelsen har vurderet forholdet nærmere, at vilkårene i Birkerød Kommunes og Søllerød Kommunes kontrakt med KMD ikke blev ændret væsentligt.

Kommunen har samtidig oplyst, at hverken Birkerød Kommune eller Søllerød Kommune ved overgangen i 2003 fra det daværende system til KMD Opus Personale gennemførte et udbud, da ibrugtagningen blev betragtet som en ny version, som ikke i sig selv var udbudspligtig.

Derudover er det oplyst, at det omhandlede it-system udbydes i 2011. Som følge heraf vil aftalerne med KMD blive opsagt i henhold til opsigelsesbetingelserne, således kommunen kan implementere de systemer, som vinder udbuddene.

Rudersdal Kommune har i hørings svar af 14. maj 2010 oplyst, at kommunen ikke kan anerkende Konkurrencestyrelsens påstand om, at Birkerød Kommune og Søllerød Kommune i 2003 brød udbudspligten ved at lade KMD opgradere sit lønsystem uden, at der i den forbindelse blev afholdt et udbud.

Kommunen præciserer, at Konkurrencestyrelsens påstand beror på den tolkning, at der i 2003 blev foretaget vilkårsændringer i de på dette tidspunkt gældende aftaleforhold og/eller en misforståelse af Klagenævnets afgørelse i Tønder-sagen.

For så vidt angår vilkårsændringer i kontrakterne fra 2003 anfører kommunen, at hverken Birkerød Kommune eller Søllerød Kommune i 2003 bestilte supplerende ydelser, men fortsatte med præcis den samme tjenesteydelse fra leverandøren.

For så vidt angår Tønder-sagen uddyber kommunen, at Klagenævnet i sine præmisser anfører, at Tønder Kommune og KMD har indgået en ny aftale om et nyt produkt, og at der således er tale om en ny aftale med deraf føl-

gende pligt til at udbyde kontrakten. Kommunen fremhæver, at Klagenævnets omtale af ny kontrakt om et nyt produkt refererer til en allonge. Dermed fremgår, at der ved "nye aftaler" forstås indgåelse af nye aftaler om løsninger, hvor Tønder Kommune ikke har aftale med KMD. Herudover fremgår, at der ved "nye produkter" forstås indgåelse af aftaler om nyudviklede produkter, som erstatter tilsvarende produkter i KMD's produktportefølje, og som Tønder Kommune og KMD har aftale på.

Rudersdal Kommune har på et møde med Konkurrencestyrelsen afgivet yderligere oplysninger om Birkerød og Søllerød Kommunes overgang til KMD Opus Personale i 2003. Rudersdal Kommune præciserede, at KMD Opus Personale alene erstattede en mindre del af et system (KMD Basisløn) som begge kommuner anvendte, og at KMD Opus Personale således arbejder sammen med de resterende dele af KMD Basisløn via snitflader.

Som anført ovenfor, har Rudersdal Kommune videreført denne løsning i forbindelse med kontraktindgåelsen med KMD om KMD Opus Personale i marts 2007.

Konkurrencestyrelsen lægger således til grund, at der er tale om to sideordnede systemer, og at der dermed kun er tale om et platformskifte i forbindelse med overgangen til KMD Opus Personale i 2003.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Rudersdal Kommunes kontrakt med KMD indgået i marts 2007 om KMD Opus Personale (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

I forbindelse med kommunesammenlægningen i 2007 var der ikke noget til hinder for, at Rudersdal Kommune opretholdt Birkerød Kommunes og Søllerød Kommunes kontrakter, så længe vilkårene i kontrakterne fra 2003 ikke blev ændret væsentlig i forbindelse med kontraktindgåelsen i 2007.

Det er imidlertid Konkurrencestyrelsens opfattelse, at Rudersdal Kommunes lovlige opretholdelse af de nuværende kontrakter med KMD forudsætter, at Birkerød Kommune og Søllerød Kommune oprindeligt har overholdt udbudsdirektivet i forbindelse med overgangen fra det daværende system til KMD Opus Personale. Dette forudsætter, at kommunernes vurdering af, at der var tale om en kontraktindgåelse, der ikke var omfattet af udbudsdirektivets procedureregler, var korrekt.

For så vidt angår versionsopgraderingsforholdet i 2003 udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som er-

statter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det afgørende forhold i forbindelse med 2003-kontrakterne er efter Konkurrencestyrelsens opfattelse, at overgangen fra det daværende system til Opus-systemet er en ny aftale om et nyt produkt, da det daværende system ikke længere skal anvendes, når Opus-systemet er implementeret i kommunerne.

Konkurrencestyrelsen er imidlertid oplyst om, at kontraktværdierne i forbindelse med kommunernes kontraktindgåelse med KMD om KMD Opus Personale for begge kommuners vedkommende var under de gældende tærskelværdier for EU-udbud.

Birkerød og Søllerød Kommune var således ikke forpligtet til at følge udbudsdirektivets procedureregler i forbindelse med anskaffelsen af KMD Opus Personale i 2003.

Det er på det foreliggende grundlag dermed Konkurrencestyrelsens umiddelbare vurdering, at Rudersdal Kommunes kontrakt med KMD om Opus Personale ikke var omfattet af udbudsdirektivet.

Konkurrencestyrelsens vurdering er alene vejledende, da Konkurrencestyrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelse i den konkrete sag. I sidste ende er det Klagenævn for udbud, der endeligt vil skulle fastlægge retspraksis på området.

Rudersdal Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Rudersdal Kommune har i høringsvar af 14. maj 2010 gentaget, at kommunen allerede har planlagt, at KMD Opus Løn og Personale skal i udbud, og at kommunen vil søge at fremme den proces, jf. høringsvar i bilag 5.22..

4.23 Skanderborg Kommune

Skanderborg Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Skanderborg Kommune har ved brev af 7. september 2009 oplyst, at den har indgået en 2-årig kontrakt med KMD om at implementere KMD Opus i april 2009 uden udbud. Begrundelsen er, dels at der er tale om en versionsopgradering fra det nuværende økonomi- og lønsystem, dels at kommunen har set sig nødsaget til, som følge af versionsopgraderingen, at indgå aftalen med KMD, idet der er tale om meget systemspecifikke implementeringsaktiviteter, hvor der ikke er alternative leverandører.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen, har Skanderborg Kommune ved brev af 14. januar 2010 konstateret, at kommunens vurdering af udbudspligten i forbindelse med versionsopgraderingen fra det nuværende økonomi- og lønsystem ikke er i overensstemmelse med Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen. Kommunen opretholder imidlertid kontrakten med KMD, blandt andet på grundlag af, at implementeringsarbejdet er så fremskredet, at en annullering af kontrakten vil have væsentlige økonomiske konsekvenser, og at kommunen ved en utidig opsigelse af kontrakten kan imødesee en økonomisk konsekvens.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Skanderborg Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD-produkter (KMD ØS), som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Skanderborg Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

På det foreliggende grundlag er Konkurrencestyrelsen enig i Skanderborg Kommunes vurdering af, at kontrakten med KMD om Opus skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Skanderborg Kommune til at opsige kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Skanderborg Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Skanderborg Kommune har i høringssvar af 12. maj 2010 oplyst, at kommunen inden udgangen af 2012 forventer at konkurrenceudsætte den omhandlede kontrakt formentlig i en række delaftaler, jf. høringssvar i bilag 5.23.

4.24 Skive Kommune

Skive Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Skive Kommune har ved brev af 22. januar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsubegrænset driftskontrakt med KMD om overgang fra KMD ØS til KMD Opus Økonomi/Indkøb den 6. juli 2009 og en kontrakt om implementering af KMD Opus den 21. november 2008 uden udbud. Begrundelsen er, dels at det efter kommunens opfattelse alene var KMD, der kunne levere it-ydelsen, dels at anskaffelsen betragtes som et teknologisk versionskift af det hidtidige økonomisystem og en naturlig forlængelse af det nuværende KMD Opus Personale.

Kommunen oplyser samtidig, at den hurtigst muligt vil vurdere, hvornår det ud fra tekniske og økonomiske hensyn vil være muligt at konkurrenceudsætte versionskiftet til KMD Opus Økonomi. Kommunen vil i den forbindelse sikre overholdelse af lovgivningen i forhold til indkøb eller udvikling af kommende systemer, herunder også udbudsreglerne.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Skive Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD-produkter (KMD ØS), som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Skive Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for anvendelse af undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Skive Kommunes kontrakt med KMD om KMD Opus Økonomi skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med ud-

budsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Skive Kommune til at opsig kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Skive Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Skive Kommune har i høringssvar af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens generelle juridiske vurdering til efterretning. Med hensyn til de konkrete bemærkninger vedrørende Skive Kommune fastholder kommunen sine bevæggrunde i brev af 22. januar 2010 for den foretagne vurdering og beslutning. Kommunen oplyser derudover, at kommunen overvejer at anvende SKI's kommende rammeaftaleudbud af ASP-systemer, således at kommunen på dette grundlag vil have mulighed for at afholde udbud hurtigst muligt.

Derudover har Skive Kommune oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens opfordring til at udbyde økonomi- og lønsystemet til efterretning og dermed også opsig den nuværende aftale, når det er afklaret, hvornår et system efter afholdt udbud kan implementeres, og datoen for driftsstart kendes, jf. høringssvar i bilag 5.24.

4.25 Solrød Kommune

Solrød Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Solrød Kommune har ved brev af 11. januar 2010 oplyst, at den har indgået en kontrakt med KMD om KMD Opus Økonomi, KMD Opus Overblik og Rollebaseret Indgang (systemerne er del af KMD Opus Administrativ Styling) i februar 2007 uden udbud. Begrundelsen er, dels at engangsudgifterne var under tærskelværdierne samt at de løbende afgifter var uændrede i forhold til KMD ØS, dels at anskaffelsen skete som følge af en produktfornyelse på økonomiområdet (opgradering).

Kommunen oplyser samtidig, at den har afsluttet implementeringen af KMD Opus Administrativ Styling, jf. den indgåede kontrakt i februar 2007. Kommunen har ingen mulighed for at stoppe anvendelsen af KMD Opus Administrativ Styling, og vil derfor ikke tage initiativer, der bringer aftalen med KMD til ophør.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen har Solrød Kommune endelig oplyst, at den ikke har indgået en partnerskabsaftale med KMD – som tilfældet er i Tønder-sagen. Endvidere er det oplyst, at alle aftaler med løbende leveringer fra KMD kan opsiges med 6 måneders varsel.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Solrød Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Solrød Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

For så vidt angår kommunens påberåbelse af en manglende partnerskabsaftale med KMD, fremgår det indirekte af Klagenævnets kendelse i Hillerød-sagen, at samarbejdsformen ”partnerskab” ikke er afgørende for Klagenævnets vurdering af, om der er tale om et nyt produkt og deraf en pligt til at

udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Solrød Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Solrød Kommunes kontrakt fra februar 2007 skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Solrød Kommune til at opsige kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Solrød Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Solrød Kommune har i høringsvar af 12. maj 2010 oplyst, at kommunen ingen bemærkninger har til Konkurrencestyrelsens redegørelse, jf. bilag 5.25.

4.26 Sorø Kommune

Sorø Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Sorø Kommune har ved brev af 13. januar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsbegrænset kontrakt med KMD om Opus til Økonomi og Administrativ Styring i november 2007 uden udbud. Begrundelsen er, at der dels foretages en videreførelse af det eksisterende system (altså en 1 til 1 udskiftning, der ikke medførte øgede driftsudgifter til den løbende drift, men alene implementeringsomkostninger til omlægningen af systemet), dels at omlægningen er et led i den strategiske plan for at sikre stabil drift mv.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen oplyser Sorø Kommune, at systemet er taget i brug og implementeret, hvorfor kontrakten med KMD opretholdes.

Sorø Kommune påpeger i høringssvar af 21. maj 2010, at Konkurrencestyrelsens argumentation for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke kan finde anvendelse i kommunens tilfælde, er meget generel og ikke konkret forholder sig til den aftale, som Sorø Kommune har indgået med KMD. Kommunen beder om at få denne vurdering uddybet. Samtidig efterlyser kommunen en mere præcis fortolkning af anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen i forhold til, hvornår en it-løsning kan anses for at være en supplerende ydelse til eller en opgradering af et eksisterende system.

Kommunen finder det derudover tvivlsomt, hvorvidt den nye lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. finder anvendelse på kontrakter, der er indgået før lovens ikrafttræden den 1. juli 2010.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Sorø Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Sorø Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen

ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

Endelig bemærkes, at et oprindeligt strategisk valg af software i sig selv ikke kan berettige en manglende gennemførelse af udbud, da et sådant valg kan udelukke andre leverandører fra det pågældende softwaremarked på langt sigt.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Sorø Kommunes kontrakt med KMD om Opus til Økonomi og Administrativ Styring skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Sorø Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Konkurrencestyrelsens vurdering er alene vejledende, da Konkurrencestyrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelse i den konkrete sag. I sidste ende er det Klagenævnet for Udbud, der endeligt vil skulle fastlægge retspraksis på området.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Sorø Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Sorø Kommune i hørings svar har af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen tager Konkurrencestyrelsens redegørelse og vurdering af kommunens forhold alvorligt. Kommunen vil derfor nu overveje, hvordan man kan få tilrettelagt en proces med henblik på at få bragt forholdene i orden, jf. hørings svar i bilag 5.26.

Slutteligt bemærkes, at ønsket om en generel vurdering af anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen i forhold til, hvornår en it-løsning kan anses for at være en supplerende ydelse til et eksisterende system, er nærmere behandlet i pkt. 2.4.2.

4.27 Stevns Kommune

Stevns Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Stevns Kommune har ved brev af 13. januar 2010 oplyst, at den har indgået en kontrakt med KMD om KMD Opus Økonomi den 22. september 2009 uden udbud. Begrundelsen er, at der lukkes ned for KMD ØS, og at økonomisystemet derfor konverteres til KMD Opus. Kommunen betragtede derfor anskaffelsen som en versionsopgradering til den løsning, som kommunen anvender i dag.

Kommunen oplyser samtidig, at den har indgået en implementeringsaftale, som beskriver, at projektet starter den 1. oktober 2010 således, at KMD Opus Økonomi kan være i drift for regnskabsåret 2010.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Stevns Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Stevns Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Stevns Kommunes kontrakt med KMD om KMD Opus Økonomi skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Stevns Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Stevns Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Stevns Kommune har i høringssvar af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen vil – til trods for at den ikke finder Konkurrencestyrelsens juridiske fortolkning fyldestgørende – følge styrelsens anbefaling og indgå bedst mulig udtrædelsesaftale med KMD. Kommunen afventer pt. en kommende SKI-aftale og vil efterfølgende sætte opgaven i udbud, jf. høringssvar i bilag 5.27.

4.28 Struer Kommune

Struer Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Struer Kommune har ved brev af 6. januar 2010 og ved e-mail af 19. januar 2010 oplyst, at den har indgået en kontrakt med KMD om overgang til KMD Opus Personale (en del af KMD Opus Administrativ Styring) den 23. december 2003 uden udbud. Samtidig oplyser kommunen, at implementeringen heraf blev gennemført i løbet af 2004, og at denne del var første etape af KMD's og dermed kommunens overgang til Opus Personale. Anden etape har ladet vente noget på sig. Det drejer sig om den såkaldte "lønbe-regner", som sammen med første etape vil udgøre et komplet personaleadministrations-system. De to etaper hænger øje sammen og skal ses under ét.

Sammen med anden etape af Opus Personale omlægges økonomi, indkøb og projektstyring nu til Opus. Tilsammen udgør disse fire elementer systemet Opus Administration. Idet hele forløbet er en sammenhængende proces, igangsat 2003, har kommunen indgået en fortsættelsesaftale med KMD om implementering af sidste del af Opus Administrativ Styring af den 15. december 2008 uden udbud.

Den sidste del af implementeringen er ikke blevet sendt i udbud med henvisning til, at der dels ikke er andre leverandører end KMD, der kan levere denne ydelse med et fuldt integreret økonomi- og lønsystem, dels at halvdele af implementering af Opus Personale allerede er gennemført i 2004.

Herudover er det oplyst, at siden etableringen af KMD i 1972 og frem til salget i 2009 har Struer Kommune været medejer af KMD og anvendt en række af de derfra udbudte systemer til at håndtere de kommunale opgaver.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Struer Kommunes kontrakter med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om gensidigt bebyrdende aftaler om bilag II A-tjenesteydelser. Anskaffelserne er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tøndersagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Struer Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen

ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

Det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at det har formodningen mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse. Konkurrencestyrelsen lægger i denne sammenhæng vægt på, at andre kommuner udbyder tilsvarende it-systemer i konkurrence i overensstemmelse med udbudsdirektivet.

Det er Konkurrencestyrelsens opfattelse, at ydelser fra KMD heller ikke på kontrakttidspunktet i 2004 kan betragtes som in-house ydelser, idet det ikke er sandsynliggjort, at Struer Kommune (eller de øvrige enkelte kommuner) har en beslutningskompetence og i økonomisk henseende er så tæt knyttet til KMD, at det modsvarer en intern arbejdsdeling. Dermed opfylder forholdet med KMD ikke det såkaldte kontrolkriterium, som er forudsætningen for, at der er tale om in-house ydelser.

Endelig bemærkes, at et oprindeligt strategisk valg af software i sig selv ikke kan berettige en manglende gennemførelse af udbud, da et sådant valg kan udelukke andre leverandører fra det pågældende softwaremarked på langt sigt.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Struer Kommunes kontrakter med KMD om henholdsvis overgang til KMD Opus Personale og om at implementere sidste del af Opus Administrativ Styring skulle have været i udbud. Kontrakterne vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Struer Kommune til at opsige kontrakterne med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Struer Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Struer Kommune har i høringssvar af 18. maj 2010 oplyst, at kommunen ikke har bemærkninger til Konkurrencestyrelsens redegørelse, og at den ikke agter at foretage sig yderligere i sagen, jf. høringssvar i bilag 5.28.

4.29 Syddjurs Kommune

Syddjurs Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Syddjurs Kommune har ved e-mail af 18. januar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsbestemt kontrakt med KMD fra KMD ØS til KMD Opus den 26. januar 2006 uden udbud. Begrundelsen er, dels at udgifterne til systemet var under udbudsdirektivets tærskelværdier, dels at kommunen i forbindelse med kommunesammenlægningen betragtede anskaffelsen som en opgradering af det eksisterende økonomisystem.

Forud for kommunesammenlægningen nedsatte de daværende kommuner (Ebeltoft, Midtdjurs, Rosenholm og Rønne kommuner) en administrativ styregruppe, som skulle tage stilling til, hvilket økonomisystem den nye Syddjurs Kommune skulle anvende. Styregruppen var under et tidsmæssigt pres for at implementere et system, da systemet skulle være klar til brug for gennemførelsen af det første samlede budget for 2007. Styregruppen skulle derfor allerede vælge et system i efteråret 2005.

I forbindelse med kommunesammenlægningen til Syddjurs Kommune blev KMD Opus-system valgt foran blandt andet Fujitsu's produkt, Prisme. Styregruppen indstillede – med hjælp fra en ekstern konsulent – ultimo 2005, at KMD Opus var det bedste fremadrettede valg, havde bedre funktionalitet og integration til kommunernes fagsystemer og var billigst. Indstillingen var også begrundet i, at KMD Opus kunne leveres uden EU-udbud, hvilket ikke gjorde sig gældende for Prisme-løsningen. Kommunerne besluttede den 25. januar 2006 at følge styregruppens indstilling, og underskrev derfor kontrakten med KMD dagen efter.

Et mindretal i styregruppen havde gerne set, at valget af økonomisystem var sket efter et udbud.

Syddjurs Kommune har i høringsvar af 12. maj 2010 oplyst, at styregruppen ved at foretage en vurdering og et valg mellem de tilgængelige produkter iagttog de grundlæggende EU-retlige principper om ikke-diskrimination (ligebehandling) og om gennemsigtighed, proportionalitet mv., som gælder uanset kontraktens værdi.

Derudover præciserer kommunen, at der på tidspunktet for styregruppens indstilling til kommunerne om valg af KMD Opus var en tærskelværdi for EU-udbud på 1,753 mio. kr. (2005), og at indkøb af KMD Opus' forventelige værdi over en 4-årig periode var på 1,7 mio. kr., og således under udbudsdirektivets tærskelværdi. Det oplyses yderligere, at kommunerne først underskrev kontrakten med KMD den 26. januar 2006, og at kommunerne ikke var opmærksomme på, at tærskelværdien for EU-udbud på tidspunktet for underskrivelsen var blevet ændret til 1,57 mio. kr. (2006).

Første gang Syddjurs Kommune blev opmærksom på den ændrede tærskelværdi var som følge af Konkurrencestyrelsens henvendelse den 27. marts 2007. I den forbindelse gav Syddjurs Kommune samme oplysninger til Konkurrencestyrelsen som nu, uden at det tilsyneladende medførte kritik fra Konkurrencestyrelsen.

Syddjurs Kommune har yderligere tilkendegivet, at de daværende kommuner som følge af de ændrede tærskelværdier skulle have fulgt formkravene fastsat i udbudsdirektivet.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvist bemærker Konkurrencestyrelsen, at udbudsdirektivets artikel 9 fastsætter en række regler om metoder til at beregne den relevante tærskelværdi, en ordregiver skal lægge til grund. Det fremgår, af artikel 9, stk. 1, at den anslåede værdi af en offentlig kontrakt beregnes på grundlag af det samlede beløb, som anslået skal betales. Herudover fastslår artikel 9, stk. 2, hvilket tidspunkt der er afgørende for en ordregivers vurdering af kontraktværdien. Såfremt der ikke kræves en udbudsbekendtgørelse, skal det tidspunkt, hvor den ordregivende myndighed indleder tildelingsproceduren, lægges til grund.

Som angivet oven for havde Ebeltoft, Midtdjurs, Rosenholm og Rønne kommuner nedsat en administrativ styregruppe, som skulle tage stilling til, hvilket økonomisystem den nye Syddjurs Kommune skulle anvende. Denne styregruppe valgte ultimo 2005, at KMD Opus i konkurrence med Fujitsu's Prisme, var det bedste fremadrettede valg som følge af en bedre funktionalitet og mulighed for integration til fagsystemer samt derudover var billigst. Det er på denne baggrund Konkurrencestyrelsens vurdering, at styregruppen allerede inden årsskiftet 2005/2006 havde igangsat en kontrakttildelelse.

Ved vurderingen af, om Syddjurs Kommunes indgåelse af kontrakt om KMD Opus den 26. januar 2006 uden udbud, er i strid med udbudsdirektivet, lægger styrelsen således den tærskelværdi til grund, der gjaldt i 2005, på 1,753 mio. kr. Efter det oplyste, udgjorde værdien af kontrakten med KMD om KMD Opus over en 4-årig periode forventeligt 1,7 mio. kr.

Dette betyder, at værdien af Syddjurs Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode ikke overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Dermed var anskaffelsen således ikke omfattet af udbudsdirektivets detaljeret procedureregler, og kommunen var ikke forpligtet til at gennemføre et EU-udbud.

For en ordens skyld bemærkes, at det er styrelsen vurdering, at der var tale om et nyt produkt, jf. Klagenævnets afgørelse i Tønder-sagen, og at kommunesammenlægningen efter styrelsen opfattelse ikke i sig selv kan begrunde manglende udbud.

Endelig bemærkes, at styrelsen i forbindelse med henvendelsen i 2007 til Syddjurs Kommune om, hvorvidt kommunen har overholdt de dagældende regler for udbud i forbindelse med indkøb af KMD Opus, angav følgende:

”Undersøgelsen er iværksat på styrelsens egen foranledning. Styrelsen har imidlertid ud fra en ressourcemæssig prioritering af sine opgaver besluttet ikke at gennemføre yderligere undersøgelse af sagen.

...

Styrelsen skal bemærke, at denne beslutning om sagens afslutning ikke indebærer, at styrelsen er afskåret fra at gennemføre en sådan undersøgelse på et senere tidspunkt.”

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Syddjurs Kommune ved indgåelsen af kontrakt med KMD fra KMD ØS til KMD Opus ikke var forpligtet til at gennemføre et udbud i henhold til udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Det bemærkes, at Konkurrencestyrelsens vurdering alene er vejledende, da Konkurrencestyrelsen ikke har kompetence til at træffe afgørelse i den konkrete sag, og at Klagenævnet for Udbud ikke nødvendigvis vil dele Konkurrencestyrelsens vurdering.

Syddjurs Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Syddjurs Kommune har i høringssvar af 12. maj 2010 oplyst, at kommunen vil opsig kontrakten med KMD om KMD Opus. Kommunen vil således påbegynde processen om indkøb af et fremtidigt økonomi-/ERP-system, som udbydes efter reglerne i udbudsdirektivet eller tilbudsloven, afhængig af kontraktens forventelige værdi, jf. høringsbilag 5.29.

4.30 Thisted Kommune

Thisted Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Thisted Kommune har ved brev af 14. januar 2010 oplyst, at den har indgået en 3-årig kontrakt med KMD om at implementere KMD Opus Administrativ Styring (fra 1. januar 2010) den 28. oktober 2008 uden udbud. Begrundelsen er, at anskaffelsen betragtes som en versionsopgradering af det hidtidige økonomisystem (KMD ØS).

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen har Thisted Kommune erkendt, at dens dispositioner året forinden ikke var i overensstemmelse med Klagenævnets efterfølgende afgørelser. Thisted Kommunen vil derfor fremover have skærpet agtpågivenhed på Klagenævnets fortolkning af udbudsdirektivet.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Thisted Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD-produkter (KMD ØS), som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Thisted Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er Konkurrencestyrelsen enig i Thisted Kommunes vurdering af, at kommunens kontrakt med KMD om implementering af KMD Opus Administrativ Styring skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Thisted Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Thisted Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Thisted Kommune har i høringssvar af 12. maj 2010 oplyst, at kommunen på det foreliggende grundlag er indstillet på snarest belejligt at opsiges den omhandlede kontrakt, jf. høringssvar bilag 5.30.

4.31 Vallensbæk Kommune

Vallensbæk Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Vallensbæk Kommune har ved brev af 14. januar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsubegrænset kontrakt med KMD om køb af Opus-system og implementering heraf i juni 2006 uden udbud. Begrundelsen er, at aftalens værdi var under tærskelværdien for EU-udbud, at KMD på daværende tidspunkt blev opfattet som in-house, at kommunen opfattede systemet som en delvis opgradering af et eksisterende system på en ny teknisk platform samt at den løbende aftale kan opsiges af begge parter med 6 måneders varsel. Endelig angiver kommunen, at købet af KMD Opus betragtes som en engangsudgift – et varekøb – og altså ikke en tidsubegrænset tjenesteydelseskontrakt.

Kommunen har i høringssvar af 21. maj 2010 præciseret, at kommunen beklager, at udbudsreglerne ikke har været fulgt, og at det er kommunens opfattelse, at den ved aftalens indgåelse i 2006 handlede i god tro. Samtidig oplyses, at der i forbindelse med opgørelsen af kontraktværdien ikke blev medtaget kommunens udgift til den løbende drift af økonomisystemet, idet udgiften ikke blev ændret ved overgangen til KMD Opus, og da aftalen kunne opsiges med 6 måneders varsel.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Vallensbæk Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Det bemærkes, at Klagenævnet i Tønder-sagen slog fast, at såvel engangsudgiften som den løbende udgift for at anvende systemet skal medregnes i opgørelsen af kontraktværdien. Det er gældende uanset om denne udgift måtte være større eller mindre end den løbende udgift på det tidligere anvendte system.

Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale.

Hvorvidt der er tale om en vare eller en tjenesteydelse er ikke i den foreliggende situation afgørende for om anskaffelsen skal i udbud, da tærskelværdier for varer og bilag II A-tjenesteydelser i udbudsdirektivet er identiske. Vurderingen kan imidlertid have betydning i forbindelse med vurderingen, at en given anskaffelse er omfattet af en af undtagelsesbestemmelserne i udbudsdirektivet. Konkurrencestyrelsen skal dog bemærke, at den fortsat betragter anskaffelsen som en bilag II A-tjenesteydelse, og at anskaffelsen således som udgangspunkt er omfattet af udbudsdirektivets detaljeret procedureregler.

Det er Konkurrencestyrelsens opfattelse, at ydelser fra KMD heller ikke på kontrakttidspunktet i 2006 kan betragtes som in-house ydelser, idet det ikke er sandsynliggjort, at Vallensbæk Kommune (eller de øvrige enkelte kom-

muner) har en beslutningskompetence og i økonomisk henseende er så tæt knyttet til KMD, at det modsvarer en intern arbejdsdeling. Dermed opfylder forholdet med KMD ikke det såkaldte kontrolkriterium, som er en forudsætning for, at der er tale om in-house ydelser.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Vallensbæk Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

Uanset om Vallensbæk Kommune var i god tro i forbindelse med kontraktindgåelsen med KMD, er det Konkurrencestyrelsens opfattelse, at god tro ikke kan berettige en manglende gennemførelse af udbud.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Vallensbæk Kommunes kontrakt med KMD om Opus skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Vallensbæk Kommune til at opsige kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. betyder, at økonomiske interesser som udgangspunkt ikke i fremtiden kan berettige en fortsat opretholdelse af en ulovlig tildelt kontrakt.

Vallensbæk Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Vallensbæk Kommune har i høringssvar af 21. maj 2010 oplyst, at kommunen på baggrund af Konkurrencestyrelsens afgørelse vil sørge for at forholdet omkring køb af kommunens økonomisystem lovliggøres i løbet af 2011, jf. høringssvar i bilag 5.31.

4.32 Varde Kommune

Varde Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Varde Kommune har ved brev af 28. oktober 2009 oplyst, at den har indgået en tidsubegrænset kontrakt med KMD om opgradering fra KMD Debitor til KMD Opus Debitor den 8. juni 2009 uden udbud. Begrundelsen er, dels at anskaffelsen er under både udbudsdirektivets tærskelværdi samt tilbudslovens beløbsgrænse på 500.000 kr. for annonceringspligt, dels at der foretages en opgradering af et eksisterende system.

I lyset af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen, fastholder Varde Kommune ved henholdsvis brev af 18. januar 2010 og høringssvar af 20. maj 2010, at der ikke er tale om et nyt system, og at der derfor ikke består en pligt til at udbyde systemet. Blandt andet på den baggrund opretholder kommunen derfor den eksisterende kontrakt med KMD.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Varde Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

For så vidt angår opgraderingsforholdet udtaler Klagenævnet i Tønder-sagen udtrykkeligt, at når der indgås en (løbende) aftale, som erstatter eksisterende aftaler mellem de samme parter om at levere andre KMD produkter, som ikke længere skal anvendes, når KMD Opus er implementeret, så er der tale om en ny aftale om et nyt produkt med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Det er derfor Konkurrencestyrelsens vurdering, at Varde Kommune har indgået en ny kontrakt om et nyt produkt. Dette taler for, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser ikke er til stede. Det er samtidig styrelsens vurdering, at kommunen ikke i tilstrækkelig omfang har godtgjort, at betingelserne for at anvende undtagelsesbestemmelsen er til stede.

På det foreliggende grundlag er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at Varde Kommunes kontrakt med KMD om KMD Debitor til KMD Opus Debitor skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Varde Kommune til at opsiges kontrakten med KMD samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt.

Varde Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Varde Kommune har i høringssvar af 20. maj 2010 oplyst, at kommunen fastholder tidligere fremsendte bemærkninger, men at kommunen samtidig tager Konkurrencestyrelsens redegørelse til efterretning, og agter at leve op

til styrelsens opfordring. Kommunen medtager området i den fremtidige udbudsplanlægning på indkøbsområdet, jf. høringsvar i bilag 5.32.

4.33 Aabenraa Kommune

Aabenraa Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Aabenraa Kommune har ved brev af 28. januar 2010 oplyst, at den har indgået en tidsbegrænset kontrakt med KMD om at implementere Opus-systemet den 27. februar 2006 uden udbud. Begrundelsen er, dels at indførelse af et nyt økonomisystem vil medføre konsekvenser, som ikke kunne forudses, dels at de daværende fem kommuner (Aabenraa, Tinglev, Bov, Lundtoft og Rødekro) alle anvendte it-systemer fra KMD før kommunesammenlægningen.

Kommunen oplyser samtidig, at hensynet til en sikker og funktionel it-drift i forbindelse med kommunalreformen hos Aabenraa Kommune har vejet tungere end at foretage udbud i overensstemmelse med udbudsreglerne, uanset at kommunen i sin tid var vidende om, at anskaffelsen af et økonomisystem skulle udbydes.²¹ Fordelen ved at forlænge med KMD i denne ekstraordinære situation var betydelig i forhold til driften, idet KMD's økonomisystem understøttede de daværende kommuners administration.

Endelig oplyser kommunen, at der ikke blev indgået en længerevarende kontrakt mellem kommunen og KMD, men alene en midlertidig forlængelse af de allerede eksisterende kontrakter fra de daværende kommuner. Dette er årsagen til, at der blev aftalt et kort varsel med hensyn til at opsige kontrakten mellem parterne, svarende til 6 måneder. Samtidig oplyses det, at der ikke fra kommunens side har været tale om, at den ikke ville gennemføre et udbud, men alene udskyde et udbud af hensyn til ønsket om en sikker drift. Kommunen fremhæver, at den vil udbyde økonomisystem i 2010.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstaterer styrelsen, at værdien af Aabenraa Kommunes kontrakt med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

Efter Konkurrencestyrelsens vurdering kan kommunesammenlægningen ikke i sig selv begrunde en undtagelse fra de gældende udbudsregler. I den

²¹ Det bemærkes, at der er en uoverensstemmelse mellem kommunens brev af 28. januar 2010 og høringsvar af 12. maj 2010 for så vidt angår, om kommunen allerede ved anskaffelsen af it-systemet var vidende om udbudsreglerne var overholdt eller overtrådt. Det fremgår således af høringsvaret – modsat formuleringen i førnævnte brev – at kommunen på daværende tidspunkt var af den opfattelse, at en imidlertid forlængelse/opgradering med KMD ikke ville medføre en overtrædelse af udbudsreglerne. Begrundelsen var, dels at kommunen var vidende om, at KMD havde indgået lignende kontraktforlængelser, dels kommunen fik oplyst af KMD, at der i den konkrete situation alene var tale om en opgradering.

forbindelse er det endvidere styrelsens vurdering, at der ikke længere er tale om en midlertidig kontrakt, når kontraktens varighed i skrivende stund udgør knap 4,5 år.

På det foreliggende grundlag er Konkurrencestyrelsen enig i Aabenraa Kommunes vurdering af, at kommunens kontrakt med KMD om implementering af Opus-systemet skulle have været i udbud. Kontrakten vurderes således at være indgået i strid med udbudsdirektivet. Styrelsen skal derfor vejledende opfordre Aabenraa Kommune til at opsig kontrakten med KMD hurtigst mulig samt gennemføre et udbud så hurtigt som muligt. Det er styrelsens opfattelse, at gennemførelse af et udbud i 2010 opfylder styrelsens opfordring om at udbyde hurtigst muligt.

Aabenraa Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Aabenraa Kommune har i høringssvar af 12. maj 2010 præciseret, at kommunen har iværksat en proces med henblik på at udbyde kommunens økonomisystem i løbet af efteråret 2010, jf. høringssvar i bilag 5.33.

4.34 Århus Kommune

Århus Kommunes oplysninger om indkøb af KMD Opus

Århus Kommune har ved e-mail af 15. april 2010 oplyst, at den i 2003/2004 har udbudt anskaffelse af en standardbaseret og integreret it-økonomiløsning (2003/S 166-152520), hvor der blev prækvalificeret fem tilbudsgivere. KMD leverede det økonomisk mest fordelagtige tilbud, hvorfor der blev indgået en kontrakt med KMD om KMD Opus af den 1. november 2004.

I den forbindelse oplyser kommunen, at KMD Opus oprindeligt var aftalt leveret og implementeret med ibrugtagning af fem versioner i perioden 1. marts 2006 til 1. marts 2008, men at der på baggrund af forsinkelser i leveringen blev udarbejdet allonger nr. 1-5 til kontrakten.

Disse allonger består – efter kommunens opfattelse – i det væsentlige af præciseringer af bilagene til kontrakten, samt en håndtering af de væsentlige tidsmæssige forskydninger af implementeringsperioden som følge af, at systemet ikke har kunnet leveres i overensstemmelse med kontrakten. Endelig indeholder allongerne en økonomisk kompensation til kommunen, som følge af de tidsmæssige forskydninger af implementeringsperioden. Det lægges til grund, uden at Konkurrencestyrelsen har vurderet forholdet nærmere, at disse allonger ikke udgør en væsentlig ændring af hovedkontraktens vilkår.

Samtidig oplyser Århus Kommune, at kommunen og KMD i 2009/2010 har drøftet en eventuel indgåelse af en allonge nr. 6 til kontrakten om anskaffelse af standardbaseret og integreret it-økonomiløsning. Denne allonge indeholder en aftale om at supplere den nuværende KLP-plattform til en Opus-plattform for så vidt angår løn- og fraværsfunktionalitet. Allongen er ikke færdigaftalt og indgået med KMD. Kommunen var oprindelig af den opfattelse, at undtagelsesbestemmelsen om supplerende ydelser i udbudsreglerne kunne anvendes i det foreliggende tilfælde. Begrundelsen var for det første, at suppleringen var nødvendig for at realisere de forretningsmæssige fordele, som kommunen blandt andet havde som mål med indgåelsen af kontrakten vedrørende den oprindelige it-økonomiløsning i 2003. For det andet, at suppleringen var nødvendig, da det i modsat fald ville resultere i et omfattende værdispild.

Århus Kommune har imidlertid ved brev af 28. april 2010 oplyst, at kommunen har besluttet at udbyde it-løsning til løn- og fraværsstyring. Baggrunden for beslutningen er, at der er skabt tvivl om, hvorvidt kommunen kan indkøbe it-løsningen om løn- og fraværsstyring som en supplerende ydelse til det oprindelige samlede integrerede it-økonomiløsning i henhold til udbudsreglerne.

Endelig oplyser kommunen, at den nu iværksætter det forberedende arbejde med at udarbejde et udbudsmateriale med henblik på også at udbyde it-løsning til løn- og fraværstyring.

Konkurrencestyrelsens vurdering

Indledningsvis konstateres, at værdien af Århus Kommunes eventuelle Allonge nr. 6 med KMD (hvor den løbende afgift er inkluderet) over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi for denne anskaffelse. Der er samtidig tale om en gensidigt bebyrdende aftale om en bilag II A-tjenesteydelse. Anskaffelsen er således som udgangspunkt omfattet af udbudsdirektivets detaljerede procedureregler.

På det foreliggende grundlag, og i overensstemmelse med at en undtagelse til udbudsdirektivet skal fortolkes indskrænkende, er det Konkurrencestyrelsens vurdering, at en realisering af forretningsmæssige fordele, samt et hensyn til at undgå værdispild ikke opfylder kravet om, at suppleringen er blevet nødvendig for udførelsen af den oprindelige ydelse. Århus Kommune opfylder derfor alene af den grund ikke de betingelser, der skal være til stede for at anvende bestemmelsen om supplerende ydelser.

På det foreliggende grundlag er Konkurrencestyrelsen enig i Århus Kommunes vurdering af, at kommunens anskaffelse af løn- og fraværskomplekset (allonge nr. 6) skal i udbud.

Århus Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens vurdering

Det bemærkes, at Århus Kommune i høringssvar af 11. maj 2010 har gentaget, at kommunen nu iværksætter det forberedende arbejde med at udarbejde et udbudsmateriale med henblik på at udbyde it-løsningen til løn- og fraværstyring, jf. høringssvar i bilag 5.34.

Bilag – Kommunernes hørings svar

Modtaget:

14.05.10 005117

J.nr.: 4-_____

Konkurrencestyrelsen
 Nyropsgade 30
 1602 København V

Ref. 4/0420-0204-0006

Albertslund Kommune har den 29. april modtaget Konkurrencestyrelsens redegørelse om KMD-sagen i høring. Albertslund Kommune ønsker at gentage og fastholde vores svar på spørgsmålene 2 og 5 i svarene indgivet 10.1.2010 ref. sag 4/0420-0204-0006 på foranledning af Konkurrencestyrelsens brev af 22. december 2009. Dette er i al sin enkelthed, at Albertslund Kommune finder, at overgangen fra KMD ØS til KMD OPUS er en uundgåelig og nødvendig **opgradering** af kommunens eksisterende økonomisystem og **ikke anskaffelse** af et nyt system, hvilket ikke er udbudspligtigt. Til sammenligning kan gentages at vi samtidig har udført udbud vdr. fx esdh-system, Cms-system, lønadministration og absolut gør, hvad vi kan for at opnå størst mulig værdi mm.

Dato: 6. maj 2010
 Sags nr.: 10/459

Det er vores opfattelse, at Konkurrencestyrelsen ikke forholder sig til hvad der teknisk ligger i opgraderingsproblematikken. Da det netop er vores pointe i vores første svar, ref. spørgsmål 6 i brev af 10.1.2010, kan vi konstatere Konkurrencestyrelsens manglende stillingtagen til dette helt centrale tema. Som det må være Konkurrencestyrelsen bekendt, opgraderer alle leverandører deres it-systemer, uden at dette nødvendigvis resulterer i udbud.¹ Fx har mange produkter de sidste 10 år undergået forandringer, der må siges at være så vidtrækkende, at der er tale om helt nye produkter – tænk bare på forskellen mellem 32- og 64-bit teknologi - med mindre man altså netop vælger at acceptere ”opgradering” som en nødvendig porteføljeudvikling.

I den forbindelse er det værd at være opmærksom på, at KMD allerede i 2005 lancerede deres SAP-strategi, senest kommenteret af Poul Nyrup Rasmussen i Computerworld 14.4.2010. Og da denne strategi blev meget rost af både den danske regering og KL som værende den helt rigtige strategi på vej mod fremtiden – og senere konfirmeret som den rigti-

¹ Et eksempel er de tre FESD-ESDH leverandører, udvalgt og styret gennem den daværende taskforce i Finansministeriet, der hver for sig indgår i partnerskaber med underleverandører om produkttilpasninger. fx kan nævnes Traen Acadre, der udelukkende udvikles ift. Microsoft, ikke blot officesuiten, men også ift. MS Sharepoint og således ikke kompileres med andre typer af intranet, hvilket sådan set afgør kundernes valg mht. intranetprodukt. Et forhold man altså ikke har noget imod i den nuværende Økonomistyreelse.

**Kultur- og
 Fritidsforvaltningen**
 Kultur- og Fritidsforvaltningen

Albertslund Kommune
 Nordmarks Allé
 2620 Albertslund

www.albertslund.dk
 kulturforvaltningen@albertslund.dk

T 43 68 69 00
 F 43 68 69 20

ge strategi hen mod en privatisering – har vi i god tro som kommune lænet os op ad samme strategi ud fra samme rationale. Vi mener således, at vi blot har fulgt anbefalingerne, der blev givet allerede i 2005.

Det er altså med alle danske myndigheders vidende, at SAP indgår som kernemotor i den økonomiske suite. Fuldstændig ligesom når fx Citrix køber Xenapp. og indgår Microsoftpartnerskab og dermed tvinger alle Citrixbrugere til at køre Microsoftserver2007 ff. Det drejer sig om produktudvikling hos it-leverandørerne. Dermed er det en helt almindelig opgradering og forretningsudvikling inden for samme produktportefølje. Og det ækvivalerer andre kendte almene eksempler som fx en udvikling fra Windows Me til Windows 7, der også accepteres i SKI-regi som værende samme produkt, selvom det basalt set er inkompatible motorer.

Det er Albertslund Kommunes opfattelse, at denne praksis med at opgradere it-systemer ikke vedrører samme problemstilling som i Tønder-sagen. Tønder Kommune blev i denne sag indklaget på grund af indkøb af helt nye it-systemer bundlet i et OPUS-partnerskab på bekostning af opsigelse af eksisterende kontrakter med andre leverandører, helt konkret Tabulex TEA mm. Når Konkurrencestyrelsen citerer udtalelse 1 i Klagenævnets afgørelse, er det således Albertslund Kommunes opfattelse, at Klagenævnet *ikke* udtaler sig om opgradering af et enkelt it-system, men derimod omfatter hele sagskomplekset, dvs. også udskiftning af Tabulex *i kombination* med opgraderingen.

På baggrund af dette må Albertslund Kommune fortsat påberåbe sig udbudsdirektivets artikel 31, stk. 4, litra a, om supplerende ydelser og fastholder samtidig, at de tre betingelser er opfyldt:

- omlægningen af hele økonomistrukturen i Albertslund Kommune inkl. ny kontoplan, ny bevillingsstruktur, ny konteringspraksis mm. krævede et meget tæt samarbejde med både personale og leverandør i en transitionsfase der uomtvisteligt belastede kommunens resurser og ikke kunne have ladet sig gøre uden sammenhængen de to systemversioner imellem.
- den supplerende ydelse har medvirket til at den samlede driftspris for økonomisystemet er reduceret med 20 % pro anno samtidig med at de eksisterende connectorer, snitflader, samlemapper, transporter og batchjobs mm. er de samme, hvorfor vi fastholder, at den *supplerende* ydelse sammenlagt er klart under 50 % af værdien af den gamle kontrakt.

Som illustration af dette kan nævnes, at hvis et udbud af fx et ESDH-system eller for den sags skyld et økonomisystem skal i udbud, er det en naturlig kravspecifikation at redegøre for hvilke integrationer et nyt system skal opfylde. Disse vil så typisk i tilbud være prissat. Med opgraderingen fra en udgave af KMD's økonomisystem til en nyere version prissættes dette naturligvis ikke. Men bl.a. dette forhold gør, at den nye kontrakt reelt er un-

der 50 % af den gamle kontrakt i og med, at alle integrationer er identiske og uforandrede.

- som oven for anført anser vi ydelsen for uadskillelig fra konteksten uden alvorlige konsekvenser for kommunens økonomiske styring og drift.

Som konklusion fastholder Albertslund Kommune sin berettigede henvendelse til sin hidtidige leverandør om opgradering af økonomisystemet, jf. artikel 31, stk. 4, litra a. Vi vedstår også, at denne vurdering kræver en teknisk vurdering, ikke kun af juridisk karakter, men også af systemfagteknisk karakter, idet det betinger en indsigt i systemarkitektur og –udvikling at kunne drage distinktionen mellem opgradering og nyindkøb.

Albertslund Kommune finder således, at Konkurrencestyrelsen ikke har forholdt sig konkret og detaljeret til den tekniske opgradering af systemet. Albertslund Kommune agter at fastholde kontrakten.

Med venlig hilsen

Asger Villemoes Nielsen
Kultur- og Fritidsdirektør

Email: Asger.Villemoes.Nielsen@albertslund.dk

Dir. telefon: 43 68 69 01

Mobil: 60 10 12 01

Byrådssekretariatet

**Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V**

Konkurrencestyrelsens redgørelse om indkøb af KMD Opus m.m. - Assens Kommune

Assens Kommune har modtaget Konkurrencestyrelsens redegørelse vedrørende KMD-sagen til høring.

Assens Kommune tager Konkurrencestyrelsens redegørelse til efterretning.

Kommunen har hæftet sig ved styrelsens henstilling om at udarbejde tids- og handleplan for at få bragt aftalerne med KMD til ophør med henblik på gennemførelse af udbud så hurtigt som muligt samt at styrelsen forventelig vil udbede sig denne tids- og handleplan.

Assens Kommune er som nævnt i høringssvaret af 14. januar 2010 til Konkurrencestyrelsen indstillet på at bringe den it-løsning som i dag varetages via KMD Opus i udbud.

Kommunen ser umiddelbart to mulige scenarier for at bringe leveringen af it-systemet svarende til det nuværende KMD Opus i overensstemmelse med udbudsreglerne;

1. Assens Kommune foretager offentligt udbud af it-systemet – tidshorizont for gennemførelse af udbud efter beskrivelse af kravspecifikation m.v. vil være forår 2011.

alternativt

2. Assens Kommune indgår i det udbudssamarbejde som KL har beskrevet i sit brev af 10. maj 2010 som omfatter enten et samarbejde mellem de kommuner som skal gennemføre udbud på området via KOMBIT eller kommunen anvender den rammeaftale som SKI forventeligt udbyder vedrørende ASP-løsninger – tidshorizonten for kontraktsindgåelse kan ikke endeligt fastlægges endnu, men vil forventelig være kortere end hvis Assens Kommune skal foretage offentligt udbud

14. maj 2010
Sags id: 10/4592

Byrådssekretariatet
Willemoesgade 15
5610 Assens

Kontaktperson:
E-mail: lewil@assens.dk
Dir. tlf.: 6474 7379

Der er som det fremgår mange interessenter involveret i det videre arbejde med udbud af it-løsninger svarende til løsning af de opgavesæt som i dag løses via KMD Opus.

Når der er klarhed over de mulige løsninger for at bringe aftalerne i overensstemmelse med udbudsreglerne, vil Assens Kommune træffe beslutning om, hvorvidt kommunen selv bringer it-systemet i offentligt udbud eller alternativt om kommunen indtræder i et udbudssamarbejde med andre kommuner eller helt alternativt om udbuddet skal ske i forhold til en rammeaftale under SKI-aftalerne. Kommunen vil naturligvis sideløbende med at denne klarhed tilvejebringes - hvilket forventeligt vil ske inden for kort tid - være i dialog med KMD om de kontraktlige muligheder for ophævelse af kontrakten.

Venlig hilsen

Henning Qvick
kommunaldirektør

Marianne Friis Toft
økonomidirektør

5.3 Høringssvar - Brøndby Kommune

Jeanette Nielsen (KS)

Fra: Lise Schou Larsen [lisc@brondby.dk]
Sendt: 19. maj 2010 09:10
Til: Bill Busch Kyed (KS)
Emne: SV: Redegørelsen om KMD-sagen i høring (HASTER)
SJ: -1
SJfile: 4/0420-0204-0006

Kære Bill Busch Kyed

Brøndby Kommune har ikke bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Lise Schou Larsen
Chefjurist

Brøndby Kommune - Centralforvaltningen
Juridisk Team
Park Alle 160, 2605 Brøndby
Telefon 4328 2828 * Telefax 4328 2161
Internet www.brondby.dk
E-mail central@brondby.dk

Direkte
Telefon 4328 2108
E-mail: lisc@brondby.dk

Ønsker du at sende signerede og/eller krypterede mails til mig, kan det gøres til central@brondby.dk

5.4 Høringssvar - Brønderslev Kommune

Jeanette Nielsen (KS)

Fra: Jens Davidsen [Jens.Davidsen@99454545.dk]
Sendt: 21. maj 2010 13:50
Til: Bill Busch Kyed (KS)
Cc: Søren Steensen
Emne: SV: Redegørelsen om KMD-sagen i høring (HASTER)
SJ: -1
SJfile: 4/0420-0204-0006

Til konkurrencestyrelsen**Redegørelse om KMD sagen - Høring - Brønderslev Kommune**

Ved mail af 3. maj 2010 har Konkurrencestyrelsen anmodet om eventuelle bemærkninger til styrelsens redegørelse om anskaffelse af KMD Opussystemer.

Vi kan i den forbindelse oplyse, at vi tager Konkurrencestyrelsens generelle juridiske vurdering til efterretning. Med hensyn til de konkrete bemærkninger vedr. Brønderslev Kommune henviser vi fortsat til vores redegørelse af 14. januar 2010, hvor vi har anført vores bevæggrunde for den foretagne vurdering og beslutning.

Vi vil derfor hurtigst muligt vurdere, hvornår det ud fra praktiske, tekniske og økonomiske hensyn vil være muligt at konkurrenceudsætte overgangen til et nyt økonomi og lønsystem. Det vil sige, at vi tager konkurrencestyrelsens opfordring til at udbyde økonomi- og lønopgaven til efterretning og vil dermed også opsige den nuværende aftale, når der er en afklaring af hvornår et system efter afholdt udbud kan implementeres og vi kender datoen for driftsstart. Vi vil herudover søge vejledning hos KL, som vi forestiller os kan være en hjælp til kommunerne om koordinering af udbudsopgaven. Vi er endvidere bekendt med, at SKI arbejder på at afholde et udbud på ASP-systemer, således at kommunerne på dette grundlag kan indgå aftaler om køb af disse systemer. Det vil vi selvfølgelig tage med i vores vurderinger af, hvordan vi kan konkurrenceudsætte overgangen til et nyt økonomi og lønsystem.

Med venlig hilsen

Jens Davidsen

Stabschef for Økonomi og IT – Brønderslev kommune

 Telefon : +45 9945 5140
 e-mail : jens.davidsen@99454545.dk
 Web : www.bronderslev.dk
 Adresse : Ny Rådhus Plads 1, DK-9700 Brønderslev

5.5 Høringssvar - Fredensborg Kommune

Jeanette Nielsen (KS)

Fra: Mads Toftegaard Madsen [MTM@fredensborg.dk]**Sendt:** 21. maj 2010 15:57**Til:** Bill Busch Kyed (KS)**Emne:** SV: Redegørelsen om KMD-sagen i høring**SJ:** -1**SJfile:** 4/0420-0204-0006

Kære Bill Busch Kyed.

Hermed fremsendes Fredensborg Kommunes bemærkninger til Konkurrencestyrelsens redegørelse.

Fredensborg Kommune har taget Konkurrencestyrelsens konklusioner til efterretning. Kommunen har noteret sig, at det er Konkurrencestyrelsens opfattelse den planlagte udbudsproces vil opfylde styrelsens opfordring om at udbyde hurtigst muligt. Mere generelt kan bemærkes, at det er kommunens klare målsætning på alle områder af den kommunale virksomhed at effektivisere opgaveløsningen, herunder gennem reel konkurrenceudsættelse.

Fredensborg Kommune skal i øvrigt henholde sig til det høringssvar, som KL har udarbejdet på vegne af alle de involverede kommuner.

Venlig hilsen

Mads Toftegaard

Centerchef

Center for Politik og Personale

politik@fredensborg.dk | dir. tlf. 72 56 51 36

mobil 25 42 18 92 | EAN 5798008359019

Fredensborg Kommune

Egevangen 3B | 2980 Kokkedal

www.fredensborg.dk

Konkurrencestyrelsen
Att.: fuldmægtig Bill Busch Kyed
Nyropsgade 30
1780 København V

Dato:
21. maj 2010

Sagsbehandler:
pebos

J.nr.:
015080-2010

Byrådssekretariatet
Rådhuset
Torvet 2
3600 Frederikssund

Telefon 47 35 10 00
Telefax 47 35 10 99

epost@frederikssund.dk
www.frederikssund.dk

CVR-nr. 29 18 91 29
Bank 2232 – 5369 148 895

Ekspeditionstid
Mandag til onsdag:
9.00 – 15.00
Torsdag:
10.00 – 18.00
Fredag:
9.00 – 14.00

**”Redegørelsen om KMD-Sagen” og IT-systemet, KMD Opus Personale –
Deres sag nr. 4/0420-0204-0006**

Konkurrencestyrelsen har i e-brev af 5. maj 2010, fremsendt ”Redegørelsen om KMD-Sagen”, og anmodet om kommunens bemærkninger.

I e-brevet anmoder styrelsen endvidere om, at kommunen forfølger en afklaring af, hvorvidt de daværende 4 sammenlægningskommuner (Skibby, Slangerup, Jægerspris og Frederikssund) overgang til KMD Opus Personale skete på grundlag af udbud i henhold til udbudsreglerne, jf. kommunens besvarelse af spørgsmål 7, i kommunens brev dateret den 3. maj 2010.

Supplerende til styrelsens spørgsmål i breve af hhv. 8. april 2010 og 28. april 2010, samt til kommunens svarbreve af hhv. 23. april 2010 og 5. maj 2010, oplyses:

De fire sammenlægningskommuner har hver især anvendt KMD Løn og Personale, Basismodul, i ganske mange år inden kommunesammenlægningen.

Vedlagt følger i kopi kommunernes aftaler med Kommunedata A/S om levering af KMD Løn og Personale, Basismodul:

- Skibby Kommune, underskrevet 7. august 2000
- Slangerup Kommune, underskrevet 19. marts 2001
- Jægerspris Kommune, uunderskrevet version. Underskreven version eftersendes.
- Frederikssund Kommune, 21. september 2000

KMD Løn og Personale, Basismodul, indeholder både personalemæssige stamoplysninger og et lønberegningsmodul.

Det fremgår af vedlagte betalingsoversigt, at de samlede løbende udgifter til KMD Løn og Personale, Basismodul, pr. 1. januar 2001 udgjorde:

- Skibby Kommune, 120.053 kr.
- Slangerup Kommune, 162.223 kr.
- Jægerspris Kommunen, 184.071 kr.
- Frederikssund Kommune, 345.027 kr.

Der blev, så vidt det er oplyst, ikke foranstaltet udbud forinden disse fire aftaler blev underskrevet.

De fire sammenlægningskommuner har hver især indgået aftaler med KMD A/S om levering af KMD Opus Personale ultimo 2003.

Vedlagt følger i kopi kommunernes aftaler med KMD A/S om levering af KMD Opus Personale:

- Skibby Kommune, underskrevet 1. december 2003
- Slangerup Kommune, underskrevet 19. december 2003
- Jægerspris Kommunen, underskrevet 10. oktober 2003
- Frederikssund Kommune, underskrevet 21. september 2003

Som det fremgår af disse aftaler, indeholder KMD Opus Personale et grundmodul til medarbejderoplysninger med henblik på lønadministration. Der er snitflade til KMD Løn og Personale, Basismodul, hvor lønadministrative beregninger foretages. De fire kommuner har således både aftaler om KMD Løn og Personale, Basismodul og KMD Opus Personale i årene fra 2004 og frem til kommunesammenlægningen.

Prisen for KMD Opus Personale i 2004, udgjorde i priser pr. 1. juli 2002, ekskl. moms:

- Skibby Kommune, 46.620,78 kr. i engangsbeløb og 34.925,90 kr. i årlige løbende udgifter.
- Slangerup Kommune, 29.781,09 kr. i engangsbeløb og 49.705,58 kr. i årlige løbende udgifter.
- Jægerspris Kommunen, 60.132,84 kr. i engangsbeløb og 61.253,06 kr. i årlige løbende udgifter.
- Frederikssund Kommune, 70.380,62 kr. i engangsbeløb og 106.840,70 kr. i årlige løbende udgifter.

Der blev, så vidt det er oplyst, ikke foranstaltet udbud forinden disse fire aftaler blev underskrevet. Dog bemærkes, at den daværende Slangerup Kommune udbød lønadministrationsopgaven i EU-udbud i 2003, og at der blev indgået aftale med KMD A/S om administrativ service vedrørende lønadministrative opgaver, hvor der blev virksomhedsoverdraget personaleressourcer, og hvor aftalen forudsatte køb og anvendelse af KMD Opus Personale. Aftalen blev opsagt med kommunesammenlægningen, hvor lønadministrationsopgaven blev hjemtaget.

Bemærkninger til styrelsens redegørelse:

Frederikssund Kommune kan tilslutte sig KL's hørings svar af d.d. om sagen.

I det særlige afsnit vedrørende Frederikssund Kommune, afsnit 4.6, fremstår styrelsens sammenfatning af kommunens udredning – efter kommunens opfattelse – stedvis upræcis og summarisk. Kommunen hilser derfor styrelsens forespørgsel om at kunne bilægge kommunens skriftlige udredning i sin fulde ordlyd til styrelsens redegørelse, velkommen.

Styrelsen har anmodet Frederikssund Kommune om at forholde sig til Tønder-sagen, hvilket kommunen har gjort. I afsnit 4.6, savnes derfor styrelsens eksplicite stillingtagen til, om styrelsen finder, at Tønder-sagen har sammenhæng med Frederikssund Kommunes aftale med KMD A/S om KMD Opus Personale.

Det konstateres med tilfredshed, at styrelsen finder, at Frederikssund Kommune pr. 1. januar 2007, lovligt kunne videreføre de fire sammenlægningskommuners

aftaler, i den sammenskrevne aftale med KMD A/S om levering af KMD Opus Personale af 23. april 2007, der – som det fremgår af aftalen – er en formel sammenskrivning af eksisterende aftaler, der ikke ændrer vilkårene væsentligt i forhold til sammenlægningskommunernes oprindelige aftaler med KMD A/S (aftalen af 23. april 2007, blev fremsendt med kommunens brev af 23. april 2010).

Styrelsen anfører i afsnittet, at lovligheden af Frederikssund Kommunes nuværende aftale med KMD A/S om levering af KMD Opus Personale, er afhængig af, om de fire sammenlægningskommuner oprindeligt har overholdt udbudsreglerne i forbindelse med disses anskaffelser af KMD Opus Personale.

Der fremgår ovenfor, at de fire sammenlægningskommuner hver især har indgået aftaler med KMD A/S om levering af KMD Opus Personale ultimo 2003, og KMD Løn og Personale, Basismodul i 2000/2001. På daværende tidspunkter har de fire kommuners ledelser uafhængigt af hinanden anset, at der ikke var udbudspligt forud for disse aftaleindgåelser.

Frederikssund Kommune anmoder venligst om, at afsnit 4.6 indeholder styrelsens vurdering af, om de fire sammenlægningskommuner har overholdt udbudsreglerne i forbindelse med deres anskaffelse af KMD Opus Personale i 2003, samt anskaffelser af KMD Løn og Personale, Basismodul i 2000/2001, da det er disse 8 aftaler, der anses sammenskrevet til – og indeholdt i – Frederikssund Kommunes nuværende aftale med KMD A/S om levering af KMD Opus Personale af 23. april 2007.

Endvidere anmodes afsnittet indeholde styrelsens stillingtagen til udbudspligtens indtrædelsestidspunkt for Frederikssund Kommunes tjenesteydelsesaftale for et løn- og personaleadministrativt it-system.

Med venlig hilsen

Per B. Søndergaard
Sekretariatschef

Jeanette Nielsen (KS)

Fra: kdenc@gribskov.dk**Sendt:** 18. maj 2010 18:50**Til:** Bill Busch Kyed (KS)**Emne:** Vedr.: VS: Redegørelsen om KMD-sagen i høring (HASTER) - Gribskov kommune**SJ:** 0

Kære Bill Busch Kyed

Jeg fremsender hermed Gribskov kommunes høringssvar vedr. Konkurrencestyrelsens redegørelse. Jeg skal bemærke, at jeg har kontaktet Konkurrencestyrelsen og aftalt at høringssvaret blev fremsendt i denne uge.

Vedr. sag 4/0420-0204-0006

Ved e-mail af 29. april 2010 har Konkurrencestyrelsen sendt en redegørelse om manglende udbud ved anskaffelse af KMD Opus-systemer m.v. i høring.

Af redegørelsens kapitel 4.7 fremgår, at det er Konkurrencestyrelsens opfattelse, at anskaffelsen af Gribskov Kommunens økonomistyrings-system var udbudspligtig og derfor omfattet af udbudsdirektivets procedureregler, at kommunesammenlægningen ikke i sig selv kan begrunde manglende gennemførelse af udbud, og at det har formodningen i mod sig, at der kun findes én leverandør, som kan levere den pågældende ydelse.

Konkurrencestyrelsen opfordrer på den baggrund kommunen til at opsig kontrakten med KMD og gennemføre et udbud så hurtigt som muligt, ligesom Konkurrencestyrelsen anmoder om, at kommunen fremsender en plan til styrelsen for, hvordan og hvornår de omhandlede aftaler om levering af it-systemer bringes i overensstemmelse med udbudsreglerne.

Foranlediget af Konkurrencestyrelsens henvendelse skal kommunen meddele, at vi anerkender det af Konkurrencestyrelsen anførte om, at kommunesammenlægningen ikke i sig selv kan begrunde manglende gennemførelse af udbud. Dette ændrer dog ikke ved, at vi fortsat finder, at kommunesammenlægningen ikke gjorde gennemførelse af udbud praktisk mulig, jf. i øvrigt også brev af 6. maj 2010.

Vi finder også fortsat, at der på tidspunktet for kontraktens underskrivelse kun var én leverandør af økonomistyringsystemer på markedet, som på daværende tidspunkt kunne korrespondere med kommunens åbne standarder (Open Office), som var og er kommunens frie kontorpakke. Det konkrete indkøb var som følge deraf undtaget fra udbudspligten,

men kommunen erkender, at procedurforskrifterne om fremsendelse af en meddelelse til leverandøren og udarbejdelse af en rapport ikke er blevet fulgt.

Vi vil naturligvis hurtigst muligt gennemføre et udbud vedrørende økonomistyringssystem. Vi håber i den forbindelse, at udfaldet af udbuddet bliver, at flere leverandører kan tilbyde en løsning, som understøtter den af kommunen valgte kontorpakke.

Tilrettelæggelsen af et sådant udbud er selvsagt meget tidskrævende, og kan ikke ske løsrevet fra den samlede planlægning og prioritering af udbudspligtige områder. Vi kan i den forbindelse oplyse, at vi forventer, at Byrådet vedtager en samlet udbudsstrategi og -handleplan inden udgangen af 2010. Det samlede it-område vil indgå i både strategi og handleplan.

Med venlig hilsen

Karenmargrete Dencker
økonomichef
Gribskov kommune
mail: kdenc@gribskov.dk
tlf: 7249 7249

Fællessekretariatet
Niels Espesvej 8
8722 Hedensted
T: 7975 5000

Til Konkurrencestyrelsen

Jesper Thyrring Møller
Dir: 7975 5002
Mob:
E-mail:
Jesper.thyrring.moller@
hedensted.dk
Sagsnr. 85.11.00-022-
2083880-09

12.5.2010

**Ang. Konkurrencestyrelsens redegørelse vedr. indkøb af KMD
Opus m.m.**

Konkurrencestyrelsen har den 3. maj 2010 sendt en redegørelse vedr. 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.m. i høring. I den anledning skal Hedensted Kommune bemærke:

Hedensted Kommune anfægter ikke Konkurrencestyrelsens redegørelse, der fastslår, at såvel den indgåede kontrakt om Opus Debitor og Kreditor som kontrakten vedr. Opus Administrativ Styring skulle have været i udbud.

Angående kontrakten om Opus Debitor og Kreditor skal Hedensted Kommune oplyse, at systemet er færdigimplementeret, og at den endelige konvertering af filer således er påbegyndt.

For så vidt angår Opus Administrativ Styring, har Hedensted Kommune i en tidligere skrivelse meddelt, at kontrakten vil blive opretholdt. Konkurrencestyrelsens opfordring til en opsigelse af kontrakten med henblik på afholdelse af udbud er dog blevet taget til efterretning, hvorfor kommunen p.t. genovervejer denne beslutning.

En del af proceduren i genovervejelsesprocessen er, at Økonomiudvalget skal tage stilling, hvilket der endnu ikke har været mulighed for. Den endelige beslutning vil således, når denne foreligger, blive meddelt Konkurrencestyrelsen, idet det desværre først vil være muligt at få spørgsmålet behandlet af Økonomiudvalget i juni.

Med venlig hilsen

Jesper Thyrring Møller
Kommunaldirektør

5.9 Høringssvar - Hillerød Kommune

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Att. Bill Busch Kyed

Byrådssekretariatet
Trollesmindealle 27
3400 Hillerød
Tlf. 7232 1100
Fax 7232 3213
miba@hillerod.dk

Sag 219-2010-2665
19. maj 2010

Høringssvar på Konkurrencestyrelsens redegørelse

Hillerød Kommune har modtaget Konkurrencestyrelsens redegørelse af 3. maj 2010 om 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.m.

I den forbindelse skal kommunen knytte følgende kommentarer til punkt 4.9 – Hillerød Kommune

I første afsnit skriver Konkurrencestyrelsen, at kontrakten vedrørende varetagelsen af Hillerød Kommunes løn- og personaleadministration (LPA-portalen) blandt andet skyldtes, at man betragtede anskaffelsen som en opgradering af det hidtidige økonomisystem.

Dette er efter Hillerød Kommunes vurdering ikke korrekt, da kommunen ikke har brugt argumentet om en opgradering i sagen vedrørende LPA-portalen, men derimod kun i forhold til anskaffelsen af KMD Opus.

Konkurrencestyrelsen blander således de to sager sammen.

I tredje afsnit skriver Konkurrencestyrelsen af kontrakten på levering af økonomisystem vil blive bragt i udbud, når den nuværende kontrakt udløber i 2016. Igen blander Konkurrencestyrelsen to sager sammen, idet Hillerød Kommune har en kontrakt med KMD omkring LPA-portalen, der udløber i 2016.

Det skal i øvrigt tilføjes, at Hillerød Byråd på byrådsmødet den 28. april 2010 på baggrund af Klagenævnet for udbuds kendelse af 25. marts 2010, besluttede at sende kommunens løn- og personaleadministration i udbud hurtigst muligt for derigennem at efterleve klagenævnets kendelse.

Med venlig hilsen

Mikael Bay
Sekretariatschef

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Dato: 21-05-2010
Sagsnr.: 036071-2009
Henv. til: Anders Bjært Sørensen
Tlf.: 96117341

Høringssvar fra Holstebro Kommune vedr. Konkurrencestyrelsens redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.m.

Konkurrencestyrelsen har i brev af 29. april 2010 anmodet om Holstebro Kommunes bemærkninger til styrelsens medsendte redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.v..

Holstebro Kommune kan i den anledning oplyse, at Kommunen tager Konkurrencestyrelsens redegørelse til efterretning og har – for så vidt angår den konkrete sag specifikt for Holstebro Kommune – ikke yderligere bemærkninger.

For så vidt angår redegørelsens vurderinger af sagens generelle aspekter vil Holstebro Kommune henvise til KL's høringssvar, i hvilket forskellige aspekter af Konkurrencestyrelsens vurderinger og argumentationer problematiseres.

Kommunen støtter KLs generelle vurdering af redegørelsen.

Med venlig hilsen

Anders Bjært Sørensen
IT-Chef

Konkurrencestyrelsen
Nyrupsgade 30
1780 København V

Lett Advokatfirma
Rådhuspladsen 4
1550 København V

Tlf. 33 34 00 00
Fax 33 34 00 01
lett@lett.dk
www.lett.dk

Deres sag 4/0420-0204-0006 - Ishøj Kommunes aftale med KMD A/S om implementering af KMD Opus

21. maj 2010
J.nr.: 249873-MRP

Ishøj Kommune har følgende bemærkninger til redegørelsen i Konkurrencestyrelsens høringsnotat af 03-05-2010 vedrørende indkøb af KMD Opus m.m.:

Adv. Ulf Andersen
Dir. tlf. 33 34 02 03
Mail uan@lett.dk

1. Ishøj Kommunes kontrakt af 10. og 12. oktober 2007 med KMD om levering af KMD Opus Økonomi har ikke været udbudspligtig

Sekr. Marianne Roest Hansen
Dir. tlf. 33 34 02 11

Da kontrakten blev indgået, havde Ishøj Kommune en kontrakt med KMD om KMD-ØS.

Det er et faktum, at den nye kontrakt om KMD Opus Økonomi var en opgradering af den eksisterende aftale om KMD-ØS. KMD Opus Økonomi er en videreudvikling af KMD-ØS.

Det er Ishøj Kommunes standpunkt, at den nye kontrakt om KMD Opus Økonomi som en videreudvikling af KMD-ØS er en supplerende ydelse, der både omfattes af bestemmelsen i EU's udbudsdirektiv, art. 31, nr. 1, litra b, om tjenesteydelseskontrakter som af tekniske eller af årsager, der vedrører beskyttelsen af enerettigheder, kun kan overdrages til en bestemt økonomisk aktør og bestemmelsen i art. 31, nr. 4, litra a om supplerende tjenesteydelser, der ikke teknisk eller økonomisk kan adskilles fra den oprindelige kontrakt uden væsentlige ulemper for de ordregivende myndigheder. I sidstnævnte henseende bemærkes, at den samlede merpris for den nye kontrakt ikke overstiger 50% af værdien af den oprindelige kontrakt.

Begrundelsen for Ishøj Kommunes standpunkt er nærmere, at det økonomisk ville være prohibitivt for Ishøj Kommune at indkøbe et konkurrerende økonomisystem i stedet for købet af opgraderingen KMD Opus Økonomi.

Hvis Ishøj Kommune skulle have indkøbt et konkurrerende administrativt system, ville Ishøj Kommune være blevet påført store afledte meromkostninger til transmission af det konkurrerende system ved tilkøb af supplerende ydelser til erstatning af de allerede eksisterende og fungerende systemer og funktionaliteter, der fortsat kan anvendes sammen med KMD Opus. Disse transmissionsomkostninger til indkøb af et konkurrerende økonomisystem ville væsentligt have oversteget omkostningerne til indkøb af det nye KMD Opus Økonomi.

Ishøj Kommune bemærker ex tuteo, at klagenævnets afgørelse i Tønder-sagen ikke ses at give udtryk for en retsaffattelse, der er i strid med det her anførte.

Tønder-sagen angik Tønder Kommunes udskiftning af kommunens samlede IT-system, der også omfattede en udskiftning af Tabulex i kombination med opgraderingen af KMD's systemer.

Ishøj Kommunes aftale med KMD om KMD Opus Økonomi omhandler alene opgradering af et enkelt IT-system. Konkret har Ishøj Kommune således fortsat kontrakt med netop Tabulex, og Ishøj Kommune har ikke planer om at ændre denne kontrakt.

Klagenævnets præmisser i Tønder-sagen lægger vægt på, at der er indgået en ny aftale om et nyt produkt. Disse præmisser dækker ikke Ishøj Kommunes køb af KMD Opus Økonomi som en opgradering af KMD-ØS.

2. Ishøj Kommunes udbud af økonomisystemet

Som anført ovenfor vil Ishøj Kommune blive påført eksorbitant store omkostninger, hvis Ishøj Kommune i dag skulle opsig kontrakten med KMD om KMD Opus Økonomi og indkøbe et konkurrerende økonomisystem.

Det er derimod Ishøj Kommunes hensigt, at Ishøj Kommune vil opsig kontrakten med KMD om KMD Opus Økonomi og foranstalte et offentligt udbud af økonomisystemet, så snart det teknisk og økonomisk vurderes at kunne gennemføres på forsvarlig måde, uden at Ishøj Kommune bliver påført uforholdsmæssigt store meromkostninger til transmission af et nyt økonomisystem.

3. Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv. har ikke retroaktiv virkning

Hverken reglerne i håndhævelseslovens § 18 om retsvirkningerne af, at en kontrakt erklæres for uden virkning eller bestemmelserne i lovens kapitel 7 om lovens

ikrafttrædelse indeholder nogen bestemmelse, der medfører, at lovens nye og ændrede regler om håndhævelse af udbudsreglerne skal finde anvendelse på eksisterende aftaler indgået før lovens ikrafttræden.

Heller ikke lovmotiverne, herunder bemærkningerne til lovforslaget, og Folketingets Udvalgsbetænkning med bilag, indeholder noget fortolkningsbidrag til loven, der kan begrunde, at loven skal tillægges retroaktiv virkning for kontrakter indgået før lovens ikrafttræden i strid med den almindelige retspolitiske grundsætning om, at lovgivning der indfører en ændret retsstilling ikke bør tillægges retroaktiv virkning for forhold, der har udspillet sig før lovens ikrafttræden.

Det kan derfor ikke antages, at håndhævelsesloven skal fortolkes således, at lovens nye regler om, at kontrakter kan påbydes bragt til ophør, hvis de er indgået i strid med udbudsreglerne, skal finde anvendelse på kontrakter som parterne i øvrigt gyldigt har indgået før håndhævelseslovens ikrafttræden den 1. juli 2010 og som kontraktsparterne har indrettet deres forbehold i tillid til.

Herved bemærkes, at det er både god og sædvanlig lovgivningspraksis at medtage udtrykkelige bestemmelser herom i lovteksten, hvis en lov, der indfører en ændret retsstilling, undtagelsesvis skal finde anvendelse på allerede indgåede kontrakter. Bestemmelserne i den nye forældelseslov af 2007, §§ 29 og 30, er et eksempel herpå.

Det her anførte resultat er også i overensstemmelse med den retsopfattelse, der har fundet udtryk i retspraksis ved de Europæiske Fællesskabers Domstol. Domstolen har således i en dom af 24. september 1998 i sag C-76/97 fastslået, at de østrigske myndigheder ikke skulle anvende det dagældende tjenesteydelsesdirektiv, direktiv 92/50 på bestående vedvarende kontraktforhold (retsforhold indgået på ubestemt tid eller for flere år), som ikke er i overensstemmelse med direktiv 92/50, når disse retsforhold er påbegyndt inden udløbet af fristen for gennemførelse af direktiv 92/50.

4. Politisk behandling af Konkurrencestyrelsens høringsnotat

Ishøj Kommune ønsker, at sagen skal behandles politisk i Ishøj Byråd, og sagen er derfor sat på dagsordenen på Ishøj Kommunes førstkommende møde efter modtagelsen af Konkurrencestyrelsens høringsnotat af 3. maj 2010, hvilket møde afholdes den 1. juni 2010. Da Konkurrencestyrelsen ikke har fundet det muligt at vente på Ishøj Kommunes svar på høringsnotatet til efter den 1. juni 2010, afgives nærværende svar som et foreløbigt svar med forbehold for, at byrådets politiske

behandling af sagen den 1. juni 2010 kan give anledning til ændringer og/eller tilføjelser til svaret.

Med venlig hilsen

Ulf Andersen

Jeanette Nielsen (KS)

Fra: Ivan Harreskov [ivan.harreskov@koege.dk]

Sendt: 12. maj 2010 17:28

Til: Bill Busch Kyed (KS)

Cc: Anne Wallberg; Bjarke Thestrup Hansen

Emne: SV: Vedr. KMD-sagen

SJ: -1

SJfile: 4/0420-0204-0006

Kære Bill Busch Kyed

Vi har med interesse læst Konkurrencestyrelsens redegørelse om KMD sagen. Vi har ingen bemærkninger til den fremsendte redegørelse.

Venlig hilsnen

Ivan Harreskov

Ivan Harreskov
IT Chef
ivan.harreskov@koege.dk

IT-afdelingen
Torvet 1, 4600 Køge
Tlf + 45 56 67 20 86
www.koege.dk

Tænk på miljøet - og udskriv ikke denne e-mail, medmindre det er nødvendigt!

Staben

Konkurrencestyrelsen

MORSØ KOMMUNE

Dato: 21-05-2010
Sagsnr.: 773-2007-19217

Bemærkninger til redegørelse om KMD OPUS-sagen - Høring

Navn: Ole Helk
Direkte tf.nr.: 9970 7095
E-mail: oh@morsoe.dk
99707095

Hermed bemærkninger til Konkurrencestyrelsens redegørelse iht. mail af 29. april 2010 vedrørende anskaffelse af KMD OPUS.

Vi tager Konkurrencestyrelsens generelle juridiske vurderinger til efterretning. Konkret fastholder vi dog de bevæggrunde til ikke at gå i udbud som det fremgår af vores redegørelse af 14. januar 2010.

Morsø Kommune vil dog på baggrund af Konkurrencestyrelsens vurderinger gå i udbud med anskaffelse af nyt økonomisystem. Vi vil i den nærmeste fremtid vurdere tidspunktet for konkurrenceudsættelse ud fra tekniske og ressourcemæssige synspunkter. Baggrunden for dette er, at implementeringsforløbet for KMD OPUS strakte sig over godt 1½ år og medførte et betydeligt ressourcetræk. Et ressourcetræk der oversteg selve kontraktværdien betydeligt.

Tidspunktet for konkurrenceudsættelse vil herudover blive set i lyset af om der vil være en reel konkurrencesituation hvis og når 34 kommuner, og de kommuner der påtænker at udskifte det gamle økonomisystem, udbyder det indenfor en kortere tidsperiode.

Vi er bekendt med, at SKI indenfor kortere tid vil have afholdt et udbud på ASP-systemer, herunder økonomisystemer og at kommunerne herefter vil kunne indgå aftaler om køb af økonomisystem på baggrund af dette.

På baggrund af ovennævnte forventes det, at Morsø Kommune vil kunne udbyde økonomisystemet i slutningen af 2010 eller senest i første halvdel af 2011 og vil evt. søge vejledning hos KL, som vi forestiller os kan være en hjælp til kommunerne om koordinering af udbudsopgaven.

Venlig hilsen

Ole Helk

Stabschef

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Att.: Fuldmægtig Bill Busch Kyed

Sendt pr. e-mail: bba@ks.dk og pr. post

12. maj 2010 J.nr. 125-137260 A Sekr. Jette Seifert Kjeldsen Tel. 72211627 jkj@70151000.dk

Hjulmand & Kaptain
Badehusvej 16
P.O.Box 1440
DK-9100 Aalborg
Tel.: + 45 70 15 1000
Fax: + 45 72 21 1601

mail@70151000.dk
www.hjulmand-kaptain.dk

Interessentskab af
advokatselskaber

CVR-nr. 25 64 36 66
Bank 9190 456-14-56866

Sag nr. 4/0420-0204-0006 - Norddjurs Kommunes aftale med KMD A/S om implementering af KMD OPUS

Norrdjurs Kommune og undertegnede har modtaget Konkurrencestyrelsens brev af 3. ds. med en gennemgang af grundlaget for udbud af tjenesteydelser i form af IT ydelser. På baggrund heraf og i fortsættelse af mit brev af 27. januar 2010 skal jeg på vegne Norrdjurs Kommune vende tilbage med følgende:

Konkurrencestyrelsens konklusioner om pligt til at lade de i sagen omhandlede IT ydelser udbyde er taget til efterretning.

Som allerede annonceret i mit foregående brev af 27. januar 2010 har Norrdjurs Kommune påbegyndt arbejdet med screening samt gennemgang af de aftaler, der berøres af denne sag. I øjeblikket pågår således arbejde med udredning af alle disse kontrakter for fastsættelse af kontraktens værdi, aftalegrundlaget samt mulighederne for en opsigelse/ophævelse, og dermed udføres grundlaget for gennemførelsen af et udbud af alle de berørte IT ydelser.

Ligeledes udarbejder Norrdjurs Kommune en samlet strategi-/handlingsplan med tilhørende tidsplan for gennemførelsen af standsning af igangværende kontrakter og udbud af kontraktopgaverne. Som led i udarbejdelsen heraf er Norrdjurs Kommune nødsaget til at iagttage hensynet til Kommunens drift. Dette nødvendiggør, at de verserende kontraktforhold og pt. anvendte IT ydelser nødvendigvis må anvendes, indtil et udbud af de pågældende ydelser er gennemført, de nye systemer implementeret, og af de udbudte IT ydelser endeligt kan tages i brug.

Ud over ovennævnte hensyn i forhold til det enkelte kontraktforhold må Norrdjurs Kommune nødvendigvis tillige iagttage mere overordnede hensyn til Kommunens samlede drift. Dette medfører, at ikke alle IT ydelser kan udbydes samtidigt, idet det ikke vil være muligt at gennemføre en samtidig implementering og igangsættelse af alle systemer samtidigt. Der udarbejdes derfor en overordnet tidsplan for gennemførelsen af udbud af alle systemer.

Hertil kommer, at udarbejdelsen af en overordnet tidsplan må respektere den kommunale beslutningsproces samt tilvejebringelsen af det økonomiske grundlag herfor.

Hans Jørgen Kaptain (H)
Anders Hjulmand (H)
Birthe Østergaard (L)
Jens Stadum (H)
Aksel Groth (H)
Erling Mortensen (H)
Anker Laden-Andersen (H)
Lis Sørensen (H)
Birte Rasmussen (H)
Henrik Uhrenholdt (H)
Karsten Madsen (H)

Per Christensen (L) HD(R)
Mads Balsby Wilkens (H)
Birgitte Pedersen (H)
Jesper Langsted (H)
Jacob Thorup Larsen (L)
Jakob S. Johnsen (H)
Karina Kellmer
Casper Nørgaard (L)
Thomas Tai Bang Christensen
Bo Hansen (H)
Marianne Fruensgaard (L)

Helle Mørch Sørensen
Lingsie Jensen
Anne Bergholt Sommer
Jakob Dalsgaard-Hansen (L)
Jeppe Steen Sørensen (L)
Casper Gammelgaard Andersen (L)
Janne Juul Wandahl
Søren Nørgaard Sørensen
Lisbeth Elbek Kjær
Helle Brixen Haggren
Peter Klingsten (H)

Jeanette Bang (fm)
Christina Sørensen (fm)
Anne Kaptain (fm)
Martin Thomsen (fm)
Ditte F. Østergaard (fm)
Thea S. Sønderby (fm)
Annette Løvengreen Sloth (fm)
Kim Bønlykke Christensen (fm)
Jesper Laursen (fm)

I disse indledende stadier af ovennævnte udredningsarbejde kan det på nuværende tidspunkt anføres, at arbejdet med udarbejdelse af udbudsmateriale for IT ydelser iværksættes snarest muligt og senest i løbet af 3.-4. kvartal 2010. Herefter forventes ydelserne udbudt i løbet af det første halvår af 2011.

Særligt i relation til Konkurrencestyrelsens brev af 3. ds. skal jeg kort bemærke, at 4. afsnit på side 7/23 giver anledning til en misforståelse af ordregiveres forpligtelser i henhold til Udbudsdirektivet art. 35, stk. 4. Konkurrencestyrelsen anfører, at ordregiverne skal "fremsende en meddelelse om tildeling af kontrakten til den pågældende leverandør...". Det er imidlertid ikke leverandøren, der skal være modtager af denne meddelelse, men derimod Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer.

Jeg imødeser herefter venligst Konkurrencestyrelsens accept af den skitserede og helt overordnede strategi-/handlingsplan med tilhørende tidsplan samt håndteringen af den foreliggende situation. Det kan oplyses, at såfremt Konkurrencestyrelsen ønsker det, vil den endelige strategi-/handlingsplan med tilhørende tidsplan kunne fremsendes til Konkurrencestyrelsen, når den foreligger.

Med venlig hilsen

Anne Bergholt Sommer

5.15 Høringssvar - Nordfyns Kommune

Jeanette Nielsen (KS)

Fra: Flemming Gitz [fg@nordfynskommune.dk]**Sendt:** 21. maj 2010 14:32**Til:** Bill Busch Kyed (KS)**Cc:** Gitte Clemmensen; Erik Larsen**Emne:** SV: Redegørelsen om KMD-sagen i høring

Hej Bill

Nordfyns Kommune har umiddelbart følgende bemærkninger til redegørelsen:

Vi vil præcisere, at vi

- indgik aftalen tilbage i 2005 (hvor der var større usikkerhed om udbudsreglerne)
- indhentede tilbud fra 3 udbydere
- vurderede tilbuddene
- valgte det mest fordelagtige tilbud ud fra en samlet vurdering

Vi ta'r Konkurrencestyrelsens vurdering og opfordring til efterretning.

Vi vil snarest igangsætte en proces omkring udbud af vores økonomi- og lønsystem.

Vores debitor- og kreditorsystem er ved at blive integreret i økonomisystemet. Derfor vil vi afvente resultatet af denne integration, inden vi igangsætter udbudsprocessen for det samlede økonomi- og lønsystem.

Venlig hilsen

Flemming Gitz

Økonomi og Løn

Nordfyns Kommune

Østergade 23

5400 Bogense

Tlf. 6482 8056

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Sekretariatet

Rådhuset
Torvet 1
5800 Nyborg

Tlf. 6333 7000
Fax. 6333 7001
kommune@nyborg.dk
www.nyborg.dk

12-05-2010

Høringssvar vedrørende redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.m.

Sagsid. 09/7354

Sagsansvarlig: csa

Direkte tlf. 6333 6834

Nyborg Kommune har modtaget Konkurrencestyrelsens høringsbrev af 29. april 2010.

Det var i 2007 vores vurdering, at der var tale om en opgradering af systemet, men som tidligere oplyst, må vi på baggrund af Klagenævnets kendelse i Tønder-sagen i 2009 erkende, at vi havde pligt til at udbyde kontrakten.

Vi har overfor Konkurrencestyrelsen gjort opmærksom på, at det efter vores opfattelse vil være en økonomisk uforvarlig forvaltning af skatteborgernes penge, hvis vi skal opsiges kontrakten med KMD på nuværende tidspunkt, idet kommunen har anvendt store ressourcer på implementeringen af systemet.

Konkurrencestyrelsen har imidlertid i redegørelsen gjort klart, at der ikke forefindes omstændigheder, der efter styrelsens opfattelse kan berettigede kommunerne til at fastholde de indgåede kontrakter.

Vi tager redegørelsen til efterretning og opsiges den indgåede kontrakt med KMD.

Vi er blevet orienteret om, at SKI forventer at udbyde en ny rammeaftale 02.19 vedrørende IT-fagsystemer til ledelse og administrativ styring, som vil kunne afløfte kommunens udbudspligt i nærværende sag. SKI forventer at rammeaftalen 02.19 vil være klar til brug i kommunerne inden udgangen af 2010. SKI vil melde ud i løbet af 1-2 uger om den pågældende rammeaftale vil blive udbudt og tidshorisonten herfor.

Åbningstider
Mandag-tirsdag 9:30-15:00
Onsdag LUKKET
Torsdag 9:30-16:30
Fredag 9:30-13:00

Telefontid
Mandag-onsdag 9:00-15:30
Torsdag 9:00-17:00
Fredag 9:00-13:30

Såfremt SKI udbyder rammeaftalen, ønsker Nyborg Kommune at anvende denne rammeaftale til at indgå en ny kontrakt.

Dette skyldes, at vi ser det som en særdeles vanskelig opgave at udbyde kontrakten på en sådan måde, at tilbudsgiverne ligebehandles. Dette forhold skaber store udfordringer ved udarbejdelsen af udbudsmaterialet. Vi er opmærksomme på, at konkurrencestyrelsen i sin redegørelse har kommenteret denne problemstilling. Konkurrencestyrelsen har i den forbindelse bl.a. oplyst, at der bør fastsættes en længere frist for afgivelse af tilbud, end hvad der følger af mindstekravene.

På baggrund af ovenstående må det forventes, at udbudsprocessen vil tage længere tid, hvis vi selv skal foretage udbuddet, end hvis vi afventer en rammeaftale fra SKI.

Vi vil påbegynde arbejdet med planlægning af den videre proces umiddelbart efter en endelig udmelding fra SKI.

Venlig hilsen

Erik Christensen
borgmester

/ Lars Svenningsen
kommunaldirektør

5.17 Høringssvar - Odder Kommune

Jeanette Nielsen (KS)

Fra: Mette Lunau Larsen [mette.larsen@odder.dk]**Sendt:** 21. maj 2010 13:48**Til:** Bill Busch Kyed (KS)**Emne:** SV: Redegørelsen om KMD-sagen i høring**SJ:** -1**SJfile:** 4/0420-0204-0006

Hej Bill

Odder Kommune kommer ikke med et høringssvar til redegørelsen, da vi allerede tidligere har givet udtryk for vores opfattelse og holdninger.

Med venlig hilsen**Mette Lunau Larsen, Udviklingskonsulent**

Odder
Kommune**Byrådsservice**

Rådhusgade 3, 8300 Odder

Tlf. 8780 3354

Mobil: 3084 3404

Web: www.oddernettet.dk

Afdelingens EAN-nr.: 5798006128587

Vi foretrækker at du kommunikerer elektronisk med Odder Kommune.
Vores adresser kan ses på www.odder.dk/kontakt

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Att.: Fuldmægtig Bill Busch Kyed

Sendt pr. post og pr. e-mail til bba@ks.dk

20. maj 2010 J.nr. 125-137439 A Sekr. Jette Seifert Kjeldsen Tel. 72211627 jkj@70151000.dk

Hjulmand & Kaptain
Badehusvej 16
P.O.Box 1440
DK-9100 Aalborg
Tel.: + 45 70 15 1000
Fax: + 45 72 21 1601

mail@70151000.dk
www.hjulmand-kaptain.dk

Interessentskab af
advokatselskaber

CVR-nr. 25 64 36 66
Bank 9190 456-14-56866

 INTERNATIONAL
JURISTS

Sag 4/0420-0204-0006 - Randers Kommunes aftale med KMD A/S om implementering af KMD Opus

I fortsættelse af mit brev af 11. ds. og i øvrigt tillige i fortsættelse af vort brev af 27. januar 2010 skal jeg hermed på vegne Randers Kommune vende tilbage med følgende:

Konkurrencestyrelsens konklusioner om pligt til at lade de i sagen omhandlede IT-ydelser udbyde er taget til efterretning.

Som allerede annonceret i vort foregående brev af 27. januar 2010 har Randers Kommune påbegyndt arbejde med screening og gennemgang af de aftaler, der berøres af denne sag. I øjeblikket pågår således arbejdet med udredning af alle disse kontrakter for fastsættelsen af kontraktens værdi, aftalegrundlaget samt mulighederne for en opsigelse/ophævelse, og dermed udføres grundlaget for gennemførelsen af et eventuelt udbud af de berørte IT-ydelser.

I den forbindelse skal jeg henvise til vort brev af 27. januar 2010, hvoraf fremgår, at flere af de kontrakter, som Randers Kommune har indgået med KMD, udløber henholdsvis i august 2010 og med udgangen af 2010. Eftersom opsigelsesvarslet og den praktiske håndtering af sagerne ikke giver mulighed for at bringe kontrakterne til ophør hurtigere end dette, vil Randers Kommune lade disse kontrakter udløbe i henhold til aftaleperioden. Herefter vil Randers Kommune naturligvis tildele opgaverne på ny til en operatør efter behørigt afholdt udbud.

Herefter resterer der nogle kontraktforpligtelser, som Randers Kommune som anført er i gang med at udrede med henblik på gennemførelsen af udbud. Herunder udarbejder Randers Kommune en samlet strategi-/handlingsplan med tilhørende tidsplan for gennemførelsen af standsning af igangværende kontrakter og udbud af kontraktopgaverne. Som led i udarbejdelsen heraf er Randers Kommune nødsaget til at iagttage hensynet til kommunens drift. Dette nødvendiggør, at de verserende kontraktforhold og pt. anvendte IT-ydelser nødvendigvis må anvendes, indtil et udbud af de pågældende ydelser er gennemført, de nye systemer implementeret, og de udbudte IT ydelser endeligt kan tages i brug.

Ud over ovennævnte hensyn i forhold til det enkelte kontraktforhold må Randers Kommune nødvendigvis tillige iagttage mere overordnede hensyn til Kommunens samlede drift. Dette medfører, at ikke alle IT-

Hans Jørgen Kaptain (H)
Anders Hjulmand (H)
Birthe Østergaard (L)
Jens Stadium (H)
Aksel Groth (H)
Erling Mortensen (H)
Anker Laden-Andersen (H)
Lis Sørensen (H)
Birte Rasmussen (H)
Henrik Uhrenholdt (H)
Karsten Madsen (H)

Per Christensen (L) HD(R)
Mads Balsby Wilkens (H)
Birgitte Pedersen (H)
Jesper Langsted (H)
Jacob Thorup Larsen (L)
Jakob S. Johnsen (H)
Karina Kellmer
Casper Nørgaard (L)
Thomas Tai Bang Christensen
Bo Hansen (H)
Marianne Fruensgaard (L)

Helle Mørch Sørensen
Lingsie Jensen
Anne Bergholt Sommer
Jakob Dalsgaard-Hansen (L)
Jeppe Steen Sørensen (L)
Casper Gammelgaard Andersen (L)
Janne Juul Wandahl
Søren Nørgaard Sørensen
Lisbeth Elbek Kjær
Helle Brixen Haggren
Peter Kiingsen (H)

Jeanette Bang (fm)
Christina Sørensen (fm)
Anne Kaptain (fm)
Martin Thomsen (fm)
Ditte F. Østergaard (fm)
Thea S. Sønderby (fm)
Annette Løvinggreen Sloth (fm)
Kim Bønlykke Christensen (fm)
Jesper Laursen (fm)

ydelse kan udbydes samtidigt, idet det ikke vil være muligt at gennemføre en samtidig implementering og igangsættelse af alle systemer samtidig. Der udarbejdes derfor en overordnet tidsplan for gennemførelsen af udbud af alle systemer.

Hertil kommer, at der i udarbejdelsen af en overordnet tidsplan må indarbejdes respekt for den kommunale beslutningsproces samt tilvejebringelse af økonomisk grundlag herfor.

I disse indledende stadier af ovennævnte udredningsarbejde kan det på nuværende tidspunkt anføres, at arbejdet med udarbejdelse af udbudsmateriale for IT-ydelse iværksættes snarest muligt og senest i løbet af 3.-4. kvartal 2011. Herefter forventes ydelserne udbudt i løbet af det første halvår af 2012.

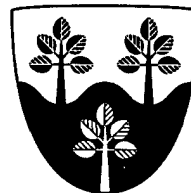
Særligt i relation til Konkurrencestyrelsens brev af 3. ds. skal jeg kort bemærke, at 4. afsnit på side 7/23 giver anledning til misforståelse af ordregiveres forpligtelser i henhold til Udbudsdirektivets art. 35, stk. 4. Konkurrencestyrelsen anfører, at ordregiverne skal *"fremsende en meddelelse om tildeling af kontrakten til den pågældende leverandør..."*. Det er imidlertid ikke leverandøren, der skal være modtager af denne meddelelse, men derimod Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer.

Jeg imødeser herefter venligst Konkurrencestyrelsens anerkendelse af ovennævnte - skitserede og helt overordnede - strategi-/handlingsplan med tilhørende tidsplan samt håndteringen af den foreliggende situation. Det kan oplyses, at såfremt Konkurrencestyrelsen ønsker det, vil den endelige strategi-/handlingsplan med tilhørende tidsplan kunne fremsendes til Konkurrencestyrelsen, når den foreligger.

Med venlig hilsen

Anne Bergholt Sommer

KOMMUNALDIREKTØREN

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Hobrovej 88
9530 Støvring
99 88 99 88
raadhus@rebild.dk
www.rebild.dk

Høringssvar vedr. redegørelse om KMD-sagen

DATO:
12-05-2010

Rebild kommune har modtaget Konkurrencestyrelsens redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus mm.

SAGSNR.:
10/241

Indledningsvist skal Rebild Kommune udtrykkeligt gøre opmærksom på, at det ikke har været hensigten at tilsidesætte de udbudsretlige regler. Rebild kommune har, indtil Konkurrencestyrelsens redegørelse forelå, været af den opfattelse, at der ikke i den konkrete sag var krav om udbud.

SAGSBEHANDLER:
erod

Med baggrund i Konkurrencestyrelsens redegørelse tager Rebild Kommune således til efterretning, at der ikke er tale om en versionsopgradering, der kan fritages for udbud.

DIREKTE TLF.:
99 88 99 01

Rebild Kommune vil straks orientere det politiske system om sagens udvikling samt igangsætte en proces med henblik på at gennemføre et udbud, således forholdene kan berigtiges.

DIREKTE E-POST:
erod@rebild.dk

Sideløbende hermed vil vi tage kontakt til KMD med henblik på at gå i dialog omkring at få de kontraktmæssige forhold bragt til ophør.

Der vil efterfølgende blive udarbejdet en konkret tidsplan for det videre forløb

Rebild Kommune er bekendt med, at der er taget initiativer hos KL i anledningen af Konkurrencestyrelsens redegørelse.

Med venlig hilsen

Erik Odder
Kommunaldirektør

Lars Peter Schou
Stabschef

Returadresse
Viden og Strategi Jura og Forsikring
Ved Fjorden 6, 6950 Ringkøbing

Konkurrencestyrelsen
Att. Bill Busch Kyed
Nyropsgade 30
1780 København V.

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Erna Pilgaard
Direkte telefon
9974 1534
E-post
erna.pilgaard@rksk.dk

Dato
21. maj 2010
Sagsnummer
2010050752B

Bemærkninger til Konkurrencestyrelsens høringsnotat af 3. maj 2010 vedrørende 34 kommuners indkøb af KMP Opus m.m.

Ringkøbing-Skjern Kommune har modtaget ovennævnte høringsredegørelse fra Konkurrencestyrelsen og skal i den anledning fremsætte følgende bemærkninger:

Ringkøbing-Skjern Kommune tager Konkurrencestyrelsens vurdering af, at kommunen burde have foretaget et offentligt udbud forud for indgåelsen af aftalen med KMD i december 2007 om implementering af Opus, omfattende løn, økonomi og indkøb, til efterretning.

Der vil snarest muligt blive taget skridt til opsigelse af kontrakten, der har et opsigelsesvarsel på 6 måneder.

Opsigelsen vil dog skulle tage højde for, at der er en tidsmæssig sammenhæng mellem ophørstidspunktet og til at der er tid til gennemførelse af nyt udbud samt implementering heraf. Kommunen skal kunne køre en forsvarlig drift i hele perioden.

KL vil intensivere støtten til udbudsprocessen for kommunerne generelt på IT- området (Ski og Kombit). Ringkøbing-Skjern Kommune har således en forventning om, at udbud vil kunne være gennemført ultimo 2010 eller primo 2011.

Venlig hilsen

Niels Erik Kjærgaard
Kommunaldirektør

Åbningstider
mandag - onsdag 9.30 - 15.00
torsdag 9.30 - 16.45
fredag 9.30 - 13.00

Telefontider
mandag - onsdag 8.00 - 15.30
torsdag 8.00 - 17.00
fredag 8.00 - 13.30

Hjemmeside www.rksk.dk

Telefon 99 74 24 24

Roskilde, d. 10. maj 2010

journalnr. 85.15.00Ø54

Til Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Vedr.: Forespørgsel vedrørende manglende udbud af et styringssystem i forbindelse med implementering af KMD OPUS i Roskilde Kommune.

Høringssvar fra Roskilde kommune

Roskilde kommune har d. 3. maj 2010 modtaget redegørelse fra Konkurrencestyrelsen, hvoraf fremgår, at Roskilde kommune efter styrelsens vurdering burde være gået i udbud, da kommunen indgik en tillægsaftale med KMD om KMD Opus Debitor i foråret 2009.

Roskilde kommune skal som svar på Konkurrencestyrelsens redegørelse meddele, at kommunen tager til efterretning, at kommunen i det givne tilfælde har fortolket udbudsreglerne forkert. Dette beklages af kommunens øverste ledelse. Kommunen er bestræbt på at leve op til udbudsreglerne, hvilket kommunens øvrige gennemførte udbud såvel på it-området som på andre kommunale opgaveområder dokumenterer.

Som nævnt i tidligere brev til Konkurrencestyrelsen valgte Roskilde kommune allerede efter styrelsens første henvendelse d. 6. oktober 2009 at indstille opgraderingen af KMD Opus Debitor, og i kommunens skrivelse til styrelsen d. 3. maj i år blev det meddelt styrelsen, at kommunens øverste ledelse har valgt at bringe det pågældende it-system i udbud såvel for at sikre fremdriften i kommunens it-satsning som for at fjerne al tvivl om kommunens ønske om at leve op til udbudsreglerne. Denne proces er således allerede i gang, og kommunen forventer at offentliggøre udbudsmaterialet d. 18. juni 2010.

Med venlig hilsen
Ole Bech, IT-chef
Roskilde Kommune

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Kommunaldirektøren

Øverødvej 2
2840 Holte
Tlf. 46 11 00 00

14. maj 2010

Bjarne Pedersen
bp@rudersdal.dk
tlf. 46 11 10 20

Sag 4/0420-0204-0006 vedr. redegørelse om KMD-sag.

Rudersdal Kommune har den 29. april 2010 modtaget Konkurrencestyrelsens redegørelse om "KMD-sagen" med mulighed for at fremsende bemærkninger til redegørelsen senest den 14. maj 2010.

Rudersdal Kommune skal i den forbindelse meddele Konkurrencestyrelsen, at kommunen allerede har planlagt, at KMD Opus løn og Personale skal i udbud, og at kommunen vil søge at fremme den proces.

Rudersdal Kommunen kan ikke anerkende Konkurrencestyrelsens påstand om, at Birkerød Kommune og Søllerød Kommune i 2003 brød udbudspligten ved at lade KMD opgradere sit lønsystem uden, at der i den forbindelse blev afholdt udbud.

Præmissen for Konkurrencestyrelsens påstand er klagenævnets udtalelse i Tøndersagen. I sine præmisser anfører klagenævnet, at Tønder Kommune og KMD har indgået en ny aftale om et nyt produkt, og at der således er tale om en ny aftale med deraf følgende pligt til at udbyde kontrakten. Klagenævnets omtale af en ny aftale om et nyt produkt refererer til den i kendelsen side 8 omtalte allonge, hvoraf fremgår, at der ved "nye aftaler" forstås indgåelse af nye aftaler om løsninger, hvor Tønder Kommune ikke har aftale med KMD og ved "nye produkter" forstås indgåelse af aftale om nyudviklede produkter, som erstatter tilsvarende produkter i KMD's produktportefølje, og som Tønder Kommune og KMD har aftale på.

Som det fremgår af præmisserne, er det – ikke overraskende – de "nye aftaler", som klagenævnet i Tøndersagen fandt udbudspligtige, dvs. aftaler om løsninger, som KMD og Tønder Kommune ikke tidligere havde haft aftale om.

Abningstid

Mandag-onsdag kl. 10-15
Torsdag kl. 10-17
(Borgerservice, Jobcenter
og Byplan dog til kl. 17.30)
Fredag kl. 10-13

Telefontid

Man-ons kl. 8.30-15.00
Torsdag kl. 9.00-17.00
Fredag kl. 8.30-13.00

Dertil kommer, at hverken Birkerød eller Søllerød kommuner i 2003 bestilte supplerende ydelser, men fortsatte med præcis den samme tjenesteydelse fra leverandøren.

Vi tillader os at gå ud fra, at Konkurrencestyrelsen omskriver redegørelsens afsnit om Rudersdal Kommune, da den beror på den tolkning, at der i 2003 blev foretaget vilkårsændringer i de på dette tidspunkt gældende aftaleforhold og/ eller en misforståelse af klagenævnets afgørelse i Tøndersagen.

Såfremt styrelsen ikke umiddelbart er indstillet herpå, skal vi foreslå et møde til drøftelse af sagen.

Med den opmærksomhed sagen hidtil har fået, er det afgørende for Rudersdal Kommune ikke at blive kritiseret på et ufyldstgørende grundlag.

Med venlig hilsen

Bjarne Pedersen
Kommunaldirektør

Konkurrencestyrelsen
Att.: Bill Busch Kyed

Sendt pr. mail

Dato: 12. maj 2010

Sagsnr.: 09/63446

Svar på styrelsens henvendelse vedr. høring af styrelsens redegørelse om indkøb af KMD Opus af 29. april 2010

Skanderborg Kommune har som sådan ikke bemærkninger til redegørelsen.

Det er stadigvæk med stor beklagelse, at vi har konstateret at kommunens vurdering i forhold til udbudspligten i forbindelse med versionsopgradering fra det nuværende økonomisystem og lønsystem ikke er i overensstemmelse med Klagenævnet for Udbuds kendelse af 11. december 2009, Tabulex Aps mod Tønder Kommune.

Vi var af den opfattelse, at vi med baggrund i vores vurdering på daværende tidspunkt og før den såkaldte Tønder-sag, ikke agerede i strid med gældende regler.

På trods af kendelsen fastholder Skanderborg Kommune kontrakten med KMD A/S, da kommunens implementeringsarbejde er så fremskredent, at en annullering af kontrakten vil have væsentlige økonomiske konsekvenser og tillige grundet kontraktens konstruktion kan imødeses en økonomisk konsekvens ved utidig opsigelse.

Det er Skanderborg Kommunes ønske at overholde de krav der generelt er til udbud og i stor omfang løbende har udbud af vare og tjenester, herunder IT-systemer. I nær fremtid konkurrenceudsættes således et system til Institutionsområdet - et system der i dag anvendes leveres af KMD. Inden udgangen af 2012 forventes det den indeværende kontrakt konkurrenceudsættes formentlig i en række delaftaler.

Det er vores håb, at der er forståelse for at kontrakten bibeholdes – sammenholdt med det øgede fokus sagen har betydet haft for kommunernes opfattelse af udbudsregler i forbindelse med komplekse IT systemer.

Med venlig hilsen

Jørn Prætorius

Økonomichef

Skanderborg Kommune

Adelgade 44

8660 Skanderborg

Tlf. 8794 7000

www.skanderborg.dk

Innovation & IT

Adelgade 44

8660 Skanderborg

Dir. tf.: 8794 7130
E-mail: jorn.pretorius@skanderborg.dk

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Den 21. maj 2010

Redegørelse om KMD sagen - Høring

Ved mail af 29. april 2010 har Konkurrencestyrelsen anmodet om eventuelle bemærkninger til styrelsens redegørelse om anskaffelse af KMD - Opussystemer.

Vi kan i den forbindelse oplyse, at vi tager Konkurrencestyrelsens generelle juridiske vurdering til efterretning. Med hensyn til de konkrete bemærkninger vedr. Skive Kommune, henviser vi fortsat til vores redegørelse af 22. januar 2010, hvor vi har anført vores bevæggrunde for den foretagne vurdering og beslutning.

Som også anført i vores skrivelse af 22. januar 2010 vil vi hurtigst muligt vurdere, hvornår det vil være muligt at konkurrenceudsætte overgangen til et nyt økonomisystem.

Et element der bør indgå ved vurdering af tidsperspektivet ved et kommende udbud, er spørgsmålet om der er og kan forventes en reel konkurrencesituation, såfremt 34 kommuner inden for en kortere tidsperiode vil gå i udbud. Dette må indebære, at der er tilstrækkelig tid til konkurrenceudsættelse, i modsat fald må kommunerne have den fornødne tid til at koordinere og samarbejde om udbuddet f.eks. udarbejdelse af kravspecifikationer. Vi er endvidere bekendt med, at SKI forventeligt inden årets udgang, vil have afholdt et udbud på ASP-systemer, således at Skive Kommune på dette grundlag vil have mulighed for at afholde udbud inden for disse rammer.

Som nævnt, tager vi konkurrencestyrelsens opfordring til at udbyde økonomiopgaven til efterretning og vil dermed også opsigte den nuværende aftale, når der er en afklaring af hvornår et økonomisystem efter afholdt udbud kan implementeres og vi kender datoen for driftsstart. I forbindelse med den kommende udbudsproces vil vi gerne - med henvisning til redegørelsens kapitel 3 - i dialog med Konkurrencestyrelsen.

Med venlig hilsen

Lars Yde
Vicekommunaldirektør

Skive Rådhus

Torvegade 10
7800 Skive
Tlf: 99155500
Fax:
CVR-nr.: 29189579
sk@skivekommune.dk
www.skive.dk

Reference.: 779-2009-187252

Henvendelse til:
Lars Yde
Direkte tlf. 99156210
lyde@skivekommune.dk

5.25 Hørings svar - Solrød Kommune

Jeanette Nielsen (KS)

Fra: Alice Jeppesen [aj@solrod.dk]
Sendt: 12. maj 2010 15:49
Til: Bill Busch Kyed (KS)
Emne: SV: Redegørelsen om KMD-sagen i høring
SJ: -1
SJfile: 4/0420-0204-0006

Kære Bill Busch Kyed

Vi har gennemgået den fremsendte redegørelse og konstateret, at de anførte oplysninger vedr. Solrød Kommune er i overensstemmelse med de oplysninger, vi indsendte til Konkurrencestyrelsen den 11. januar 2010. Vi har derfor ingen kommentarer til det fremsendte høringsnotat.

Venlig hilsen

Alice Jeppesen

Økonomichef

Økonomiafdelingen

Solrød Kommune, Solrød Center 1

2680 Solrød Strand

Telefon: 56 18 20 00

Direkte: 56 18 22 60

Mail: oekonomi@solrod.dk

www.solrod.dk

SOLRØD KOMMUNE

Sorø Kommune

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Byrådscenter
Rådhusvej 8
4180 Sorø
T 5787 6000
F 5787 7100
soroekom@soroe.dk
www.soroe.dk
J.nr. 340-2010-1692

Den 21. maj 2010

Høringssvar til redegørelsen om KMD-sagen

Ved e-mail af 3. maj 2010 har Konkurrencestyrelsen anmodet om Sorø Kommunes eventuelle bemærkninger til udkast til Konkurrencestyrelsens redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.m.

Indledningsvis kan Sorø Kommune bemærke, at Konkurrencestyrelsens redegørelse forekommer at være en meget generel gennemgang af reglerne for anvendelse af udbudsdirektivet og muligheden for anvendelse af undtagelsesbestemmelserne. Kommunen har ingen bemærkninger til Konkurrencestyrelsens generelle juridiske vurdering, men kan henholde sig til de betragtninger, som KL har fremført i sit høringssvar til redegørelsen.

Kommunen efterlyser dog i den forbindelse en mere præcis fortolkning af anvendelsen af undtagelsesbestemmelserne i forhold til, hvornår en IT-løsning kan anses for at være en supplerende ydelse til eller en opgradering af et eksisterende system. Der vil formentlig forekomme mange situationer fremadrettet, hvor en sådan fortolkning kunne betyde en reel lettelse for overvejelserne i kommunerne og betyde, at en overtrædelse af udbudsreglerne kan undgås.

Sorø Kommune kan til den konkrete vurdering af kommunen bemærke, at det er korrekt, at kommunens kontrakt med KMD over en 4-årig periode overstiger udbudsdirektivets tærskelværdi, og at aftalen som udgangspunkt er omfattet af de detaljerede procedureregler.

Kommunen finder dog, at Konkurrencestyrelsens argumentation for, at betingelserne for anvendelse af undtagelsesbestemmelsen i artikel 31, stk. 4, litra a ikke kan finde anvendelse i Sorø Kommunes tilfælde, er meget generel og ikke konkret forholder sig til den aftale, som Sorø Kommune har indgået med KMD.

Da der er tale om meget vidtgående konsekvenser for kommunen af den konklusion, som Konkurrencestyrelsen drager, anmoder Sorø Kommune således om at få uddybet begrundelsen og få oplyst, hvilke dele af kontrakten, der konkret har begrundet Konkurrencestyrelsens konklusion om, at undtagelsesbestemmelsen ikke kan finde anvendelse. Herunder ønsker kommunen at få en konkret begrundelse for, at den tekniske løsning i Sorø Kommune ikke kan anses for at være en opgradering i forhold til det tidligere anvendte system KMD ØS.

Sorø Kommune har bemærket sig, at Konkurrencestyrelsen opfordrer til, at kommunerne så hurtigt som muligt påbegynder arbejdet med at bringe aftalerne til ophør samt gennemføre et udbud. Kommunen skal opfordre Konkurrencestyrelsen til at differentiere den tidshorisont, som de enkelte kommuner har til at lovliggøre forholdene. Der er meget stor forskel på det ressourcebehov, der er brug for i kommuner, hvor implementeringen ikke er påbegyndt, i kommuner, hvor implementeringen endnu er i gang, og i kommuner, hvor it-systemet har været i drift i flere år. Sorø Kommune er i øjeblikket i den situation, at implementeringen er næsten afsluttet. Det har krævet mange medarbejderressourcer at nå hertil og gør det stadig i forhold til de problemer, der altid vil være ved anvendelsen af opdaterede it-systemer og arbejdsgange. En meget kort tidshorisont vil derfor være et problem – både økonomisk og i forhold til de involverede medarbejdere.

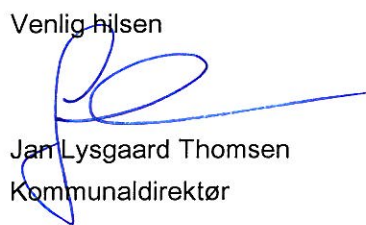
Ovenstående skal ses i sammenhæng med, at kommunen formoder, at Konkurrencestyrelsens undersøgelse og redegørelse har til formål at styrke konkurrencesituationen. Kommunen tvivler på, at et udbud fra et større antal kommuner inden for en kortere periode af sådanne større it-løsninger næppe vil ændre på konkurrencesituationen generelt. Det er meget ressourcekrævende for de eksisterende virksomheder på it-markedet at udarbejde tilfredsstillende tilbudsmateriale til så mange udbydere. Det vurderes derfor, at de færreste vil have en reel mulighed for at byde på opgaverne fra de mange kommuner.

Endelig finder Sorø Kommune anledning til at bemærke, at det findes tvivlsomt, hvorvidt den nye lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v. finder anvendelse på kontrakter, der er indgået før lovens ikrafttræden den 1. juli 2010.

Der skal naturligvis ikke herske tvivl om, at Sorø Kommune tager Konkurrencestyrelsens redegørelse og vurdering af kommunens forhold alvorligt. Kommunen vil derfor allerede nu overveje, hvordan man kan få tilrettelagt en proces med henblik på at få bragt forholdene i orden, såfremt Konkurrencestyrelsen i sin endelige redegørelse måtte fastholde sin konklusion i relation til Sorø Kommune.

Med disse bemærkninger ser kommunen frem til at modtage Konkurrencestyrelsens endelige redegørelse, idet kommunen forventer, at Konkurrencestyrelsen i denne har forholdt sig til de problemstillinger, som er anført ovenfor.

Venlig hilsen

Jan Lysgaard Thomsen
Kommunaldirektør

Konkurrencestyrelsen
v/Fuldmægtig Bill Busch Kyed
Nyropsgade 30
1780 København V

Dato
21. maj 2010

Stevns Kommune
Postboks 83
4660 Store Heddinge

www.stevns.dk

Redegørelsen om KMD-sagen – Høring.

Økonomi & Udvikling

Konkurrencestyrelsen har ved brev af 29. april 2010, fremsendt ved mail af 3. maj 2010, meddelt, at Stevns Kommunes kontrakt med KMD skulle have været i udbud.

Hovedgaden 46
4652 Hårlev

Uagtet at Stevns Kommune ikke finder den juridiske fortolkning fyldestgørende, herunder en manglende klarhed over begrebet "opgradering", er det her besluttet, at følge Konkurrencestyrelsens anbefaling og indgå bedst mulige udtrædelsesaftale med KMD.

Telefon: +45 56 57 57 57
Fax: +45 56 57 57 59

E-mail: oekonomi@stevns.dk

Stevns Kommune afventer pt. en kommende SKI-aftale og vil efterfølgende sætte opgaven i udbud.

Åbningstider
Mandag-onsdag: 10:00-15:00
Torsdag: 10:00-17:30
Fredag: 10:00-12:00

Venlig hilsen

Kaja Andersen / Anette Porslund
Fagchef / Økonomichef

Direkte telefon: 56575027
E-mail: Kajand@stevns.dk

Konkurrencestyrelsen
Att.: Bill Busch Kyed
Nyropsgade 30
1780 København V

mail: bba@ks.dk

Rådhuset
Økonomiafdelingen
Telefon 96848180
Telefax 96848189

oko@struer.dk

Dato: 19. maj 2010
J.nr.: 85.15.00-G00-12-07
1/1

Struer Kommunes tilbagemelding på Redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.m.

Struer Kommunes Økonomiudvalg behandlede på mødet den 18. maj 2010 Konkurrencestyrelsens Redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.m.

Det blev på mødet besluttet at meddele Konkurrencestyrelsen, at Struer Kommune ikke har bemærkninger til den fremsendte redegørelse samt at Struer Kommune ikke agter at foretage sig yderligere i sagen.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Niels Viggo Lynghøj'.

Niels Viggo Lynghøj
Borgmester

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Claus Damgaard'.

Claus Damgaard
Kommunaldirektør

Konkurrencestyrelsen
Nørregade 49
1165 København K

Konkurrencestyrelsens redegørelse om KMD-sagen, svar

Ved e-mail af 3. maj 2010 har Konkurrencestyrelsen fremsendt udkast til redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.m. i høring.

Redegørelsen er primært en generel vurdering af alle 34 kommuner indkøb af KMD Opus, men indeholder også et afsnit hvor forholdene omkring Syddjurs Kommune er kommenteret.

For så vidt angår den generelle del, hvori styrelsen redegør for sin opfattelse af gældende og fremtidige udbudsregler i forhold til kommunernes indkøb af Opus, har Syddjurs Kommune ingen bemærkninger til dette.

For så vidt angår afsnittet om Syddjurs Kommune, giver styrelsens redegørelse kommunen anledning til at understrege de faktuelle oplysninger i forbindelse med købet af Opus, som allerede meddelt Konkurrencestyrelsen ved e-mail af 9. juli 2007 og efterfølgende gentaget ved e-mail af 18. januar 2010.

Syddjurs Kommune er sammenlagt af de tidligere kommuner, Ebeltoft, Midtdjurs, Rosenholm og Rønde. Kommunerne nedsatte forud for sammenlægningen en administrativ styregruppe, som skulle tage stilling til, hvilket økonomisystem den nye Syddjurs Kommune skulle anvende.

Styregruppen var under et tidsmæssigt pres for at implementere et system, da det skulle være klar til brug for gennemførelsen af det første samlede budget for 2007. For at nå dette skulle styregruppen vælge system allerede i efteråret 2005.

Styregruppen foretog ved hjælp fra en ekstern konsulent en vurdering af de produkter, som var tilgængelige på markedet og kunne opfylde den nye kommunes behov.

12-05-2010

Sagsid 07/15494

Kontaktperson

Jonas Valhøj Kleffel Nielsen

Besøgsadresse:

Direktionssekretariatet
Lundbergsvej 2
8400 Ebeltoft

Postadresse:

Direktionssekretariatet
Hovedgaden 77
8410 Rønde

Telefon 87 53 50 10

syddjurs@syddjurs.dk

www.syddjurs.dk

Ultimo 2005 besluttede styregruppen at indstille til de fire kommuner at købe KMD's produkt OPUS frem for Fujitsu's produkt, Prisme, da KMD's produkt var det bedste fremadrettede valg, havde bedre funktionalitet og integration til kommunernes fag-systemer og var billigst.

Opus ville over en 4-årig periode koste 1,7 mio. kr., og på tidspunktet for styregruppens indstilling til kommunerne var dette under den gældende tærskelværdi for EU-udbud på 1.753.926 kr.

Det faktum, at Opus ville kunne anskaffes uden et omkostningskrævende udbud, talte også til fordel for styregruppens valg af dette program frem for Prisme.

Desuden havde styregruppen som nævnt foretaget en vurdering og et valg mellem de tilgængelige produkter og således iagttaget de grundlæggende EU-retlige principper om ikke-diskrimination (ligebehandling) og om gennemsigtighed, proportionalitet mv., som gælder uanset kontraktens værdi.

Efter styregruppen havde truffet sit valg, blev indstillingen sendt til de fire kommuner, hvis sammenlægningsudvalg den 25. januar 2006 besluttede at følge indstillingen.

Den efterfølgende dag blev kontrakten underskrevet af de fire kommuner.

På tidspunktet for underskrivelsen var tærskelværdierne for EU-udbud ændret til 1.570.203 kr., hvilket man ikke var opmærksom på. De nye tærskelværdier blev således først offentliggjort den 22. december 2005, hvilket var efter styregruppen havde valgt system.

Kommunerne havde iagttaget de grundlæggende EU-retlige principper ved valget af Opus, men burde som følge af de ændrede tærskelværdier også have fulgt formkravene fastsat i udbudsdirektivet, hvilket Syddjurs Kommune første gang blev opmærksom på som følge af Konkurrencestyrelsens henvendelse den 27. marts i 2007.

Det bemærkes i den forbindelse, at Syddjurs Kommune i 2007 gav samme oplysninger til Konkurrencestyrelsen som nu, uden at dette førte til kritik fra Konkurrencestyrelsen.

Samtidig bemærkes også, at selv hvis kommunerne havde været opmærksomme på de ændrede tærskelværdier for 2006 og gennemført et formelt EU-

udbud som følge af disse, da ville det have medført en så væsentlig forsinkelse af hele processen, at kommunerne næppe ville kunne have nået at implementere og oplære medarbejdere i et nyt system samt lave budget forud for kommunesammenlægningen pr. 1. januar 2007.

Da Syddjurs Kommune er blevet opmærksom på den manglende overholdelse af udbudsdirektivets formkrav ved indgåelsen af kontrakten med KMD om Opus, vil kommunen – som opfordret til af Konkurrencestyrelsen – opsig kontrakten.

Syddjurs Kommune vil derfor nu påbegynde processen om indkøb af et fremtidigt økonomi- /ERP-system. Det vil naturligvis afhænge af kontraktens forventede værdi, om indkøbet af dette vil ske efter udbudsdirektivet, i overensstemmelse med tilbudsloven eller på anden måde.

Konkurrencestyrelsen er velkommen til at rette henvendelse til Syddjurs Kommune igen, såfremt styrelsen ønsker yderligere oplysninger til belysning af sagen.

Med venlig hilsen

Nich Bendtsen
Kommunaldirektør

Konkurrencestyrelsen
Att.: Bill Busch Kyed
Nyropsgade 30
1780 København V

ks@ks.dk
bba@ks.dk

Vedr.: Thisted Kommunes anskaffelse af KMD Opus.

Konkurrencestyrelsen har ved skrivelse af 29. april 2010 fremsendt redegørelse vedrørende ovenstående til høring

Thisted Kommune kan i al almindelighed henholde sig til kommunens skrivelse af 14. januar 2010.

Konkurrencestyrelsens opfordring til, at Thisted Kommune opsiges kontrakten med KMD, er taget ad notam, og Thisted Kommune er på det foreliggende grundlag indstillet på snarest belejligt at opsiges aftalen.

Med venlig hilsen

Svend Søndergaard Pedersen
Stabsdirektør

THISTED KOMMUNE

STABSFORVALTNINGEN

Stabsdirektøren

Den 12. maj 2010

Vores ref.: SSP/ah
Sagsnr.: 1133508
Doknr.: 1200051

Thisted Kommune

Rådhuset

Asylgade 30

7700 Thisted

Tlf: 99 17 17 17

Fax: 99 17 17 65

www.thisted.dk

Mail: borgmkontor@thisted.dk

CVR-nr.: 29189560

EAN-nr.: 5790000384853

Personlig henvendelse:

Mandag-onsdag 8.00 - 14.30

Torsdag 8.00 - 16.30

Fredag 8.00 - 13.00

Telefontid:

Mandag-onsdag 8.00 - 15.00

Torsdag 8.00 - 17.00

Fredag 8.00 - 13.00

Personlig henvendelse:

Borgerservicecenter Thisted

Mandag-onsdag 10.00 - 16.00

Torsdag 10.00 - 17.00

Fredag 10.00 - 14.00

Borgerservicecenter Hurup

Mandag-onsdag 10.00 - 15.00

Torsdag 10.00 - 17.00

Fredag 10.00 - 14.00

Konkurrencestyrelsen
Att. Bill Busch Kyed
Nyropsgade 30
1780 København V

ØkonomiCenter
Vallensbæk Rådhus
Vallensbæk Stationstov 100
2665 Vallensbæk Strand
Telefon 47 97 40 60
oec@vallensbaek.dk
www.vallensbaek.dk
21.05.2010

Redegørelse om KMD-sagen - Hørings svar

Vallensbæk Kommune har modtaget Konkurrencestyrelsens redegørelse af 3. maj 2010, hvoraf det fremgår, at det er Konkurrencestyrelsens vurdering, at Vallensbæk Kommunes kontrakt med KMD om Opus skulle have været i udbud.

Vallensbæk Kommune tager vurderingen til efterretning. Kommunen ønsker samtidig at beklage, at reglerne for udbud ikke har været fulgt og gør opmærksom på, at det er kommunens opfattelse at vi ved aftalens indgåelse i 2006 handlede i god tro.

Det var i 2006 kommunens opfattelse, at aftalens værdi var under tærskelværdien for EU-udbud, blandt andet fordi der alene var tale om en engangsudgift på 721.000 kr. Kommunens udgift til den løbende drift af økonomisystem hos KMD, blev der ikke ændret ved og da aftalen kan opsiges med 6 måneders varsel, medtog kommunen ikke de løbende driftsudgifter i beregningen for den samlede udgift til kontrakten.

Tilbage i 2006 var det desuden kommunens opfattelse, at der var tale om en delvis opgradering af det eksisterende økonomisystem på en ny teknisk platform og at KMD var at opfatte som in-house.

Vallensbæk Kommune vil på baggrund af Konkurrencestyrelsens afgørelse sørge for at forholdet omkring køb af kommunens økonomisystem lovliggøres i løbet af 2011.

Med venlig hilsen

Henrik Rasmussen
borgmester

Bjarke Steen Johansen
kommunaldirektør

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Indkøb
Bytoften 2
6800 Varde

Tlf. 79946800
Fax 75220307

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

20. maj 2010

Gunnar Alnor
Direkte tlf . 79946742
Mobil 20751375
gual@varde.dk

Journalnr.
Dok. nr. 752324
Sagsnr. 731869

Svar på Konkurrencestyrelsens redegørelse i KMD sagen

Varde Kommune har i mail af 3. maj 2010 modtaget konkurrencestyrelsens redegørelse i forbindelse med Kommunens anskaffelse af KMD Opus-Debitor.

Vi fastholder tidligere fremsendte kommentarer/bemærkninger og kan oplyse, at vi ikke har yderligere at tilføre sagen.

Varde Kommune tager redegørelsen til efterretning, og agter selvfølgelig at leve op til styrelsens endelig afgørelse. Kommunen medtager området i den fremtidige udbudsplanlægning på indkøbsområdet.

Med venlig hilsen

Egon Boutrup
Økonomichef

Gunnar Alnor
Indkøbschef

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Staben

Juridisk afdeling
Skelbækvej 2
DK-6200 Aabenraa
Tlf. : 73 76 76 76

Modtaget:

14.05.10 005115

J.nr.: 4-_____

Dato: 12-05-2010
Sagsnr.: 10/17894
Dok.nr.: 133399/10
Kontakt: Lotte Katharina Lyst
Direkte tlf.nr.: 7376 8804
E-mail: lkl@aabenraa.dk

Konkurrencestyrelsens redegørelse om Aabenraa Kommunes implementering af KMD Opus - Høringssvar

Aabenraa Kommune har modtaget konkurrencestyrelsens redegørelse i sagen om 34 kommuners indkøb af KMD Opus.

Foranlediget heraf skal Aabenraa Kommune komme med følgende bemærkninger til sagen:

Inden kommunesammenlægningen blev det i Ny Aabenraa Kommune forsøgt at klarlægge, hvordan sammenkøring af de 5 gamle kommuners IT-systemer kunne foregå mest hensigtsmæssigt. Det primære mål i denne sammenhæng var helt overordnet at bevare en sikker og funktionel IT-drift. Kommunen ønskede at imødegå så mange driftsmæssige problemer som overhovedet muligt, både af hensyn til kommunens økonomi, medarbejdere og i sidste ende borgerne.

Herudover var interessen for ikke at øge kommunens ressourceforbrug og arbejdsmængde - som i forvejen var meget omfattende i forbindelse med kommunesammenlægningen - naturligvis også til stede.

Da IT-systemerne i alle de gamle kommuner var fra KMD, og da disse hver især inden for nærmeste fremtid stod for opgradering til næste version, var det kommunens vurdering, at en midlertidig fortsættelse med KMD's økonomisystem klart ville være det mest hensigtsmæssige, både med hensyn til tid, ressourcer og arbejdsmængde. Samtidig ville man ved at vælge denne løsning være langt tættere på målsætningen om at sikre IT-driften i Ny Aabenraa Kommune.

Fordelen ved at forlænge med KMD i denne ekstraordinære situation var betydelig i forhold til driften, idet KMD's økonomisystem understøtter kommunernes administration.

Muligheden for at opgradere og forlænge de allerede eksisterende kontrakter med KMD var derfor af mange grunde oplagt for Ny Aabenraa Kommune. Kommunen var i den forbindelse opmærksom på udbudsreglerne, og rettede derfor henvendelse til KMD, som oplyste, at der i den konkrete situation alene var tale om en opgradering, og dermed ikke et nyt udbudspligtigt produkt, idet alle 5 kommuner i forvejen benyttede KMD's økonomisystem.

Dette sammenholdt med viden om, at KMD havde indgået lignende kontraktforlængelser med andre nye kommuner, medførte at Aabenraa Kommune på daværende tidspunkt var af den opfattelse, at en midlertidig forlængelse/opgradering med KMD ikke ville medføre en overtrædelse af udbudsreglerne.

Muligheden for at udbyde økonomisystemet blev dog alligevel overvejet, selv om kommunen dengang ikke anså sig forpligtet hertil. Baggrunden var, at Aabenraa Kommune naturligvis gerne ville imødekomme selve formålet bag EU's udbudsdirektiv ved at udbyde så mange produkter som overhovedet muligt, og kommunen var klar over, at et udbud var at foretrække, hvis det var muligt at gennemføre.

Der var således tale om en afvejning af hensynet til udbudsdirektivets formål, som Aabenraa Kommune naturligvis var interesseret i at efterleve, overfor hensynet til det rent praktiske; at sikre kommunens IT-drift i forbindelse med kommunalreformen. Sidstnævnte hensyn vægtede på dette tidspunkt meget tungt.

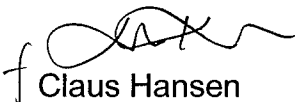
Da IT-driften som nævnt ville kunne drage enorm fordel af at køre videre med KMD's system i en begrænset periode, valgte man at prioritere dette ved midlertidigt at fortsætte samarbejdet med KMD.

Dette skal således sammenholdes med den daværende opfattelse af, at der alene var tale om en opgradering, som isoleret set efter kommunens skøn ikke var udbudspligtig, og dermed ikke ville være i strid med udbudsreglerne.

Afslutningsvist skal opmærksomheden henledes på, at Aabenraa Kommune har iværksat en proces med henblik på at udbyde kommunens økonomisystem i løbet af efteråret 2010.

Med venlig hilsen

Erik Borum
Regnskabschef

Claus Hansen
Afdelingschef, Juridisk Afdeling

Konkurrencestyrelsen
Att.: Fuldmægtig Bill Busch Kyed/kontorchef Pia Ziegler
Nyropsgade 30
1780 København V

11. maj 2010

IMPLEMENTERING AF KMD OPUS

Århus Kommune har modtaget Konkurrencestyrelsens høringssvar af 3. maj 2010 og skal ved nærværende brev besvare henvendelsen.

Det fremgår af Konkurrencestyrelsen høringssvar, at Århus Kommune har udbudt IT økonomiopgaven i 2003/2004. Århus Kommune har i henhold til udbudsdirektivet 2004/18/EF art. 31 stk. 4 litra a. overvejet at anvende direktivets mulighed for at supplere den oprindeligt udbudte anskaffelse med løn og fravær inden for rammerne af den oprindeligt forudsatte samlede integrerede IT økonomiløsning.

Som beskrevet i Århus Kommunes brev af 28. april 2010 vil Århus Kommune imidlertid udbyde IT-løsning til løn- og fraværstyring.

Århus Kommune iværksætter nu det forberedende arbejde med at udarbejde et udbudsmateriale med henblik på at udbyde It-løsning til løn- og fraværstyring.

Med venlig hilsen

Hans Nikolaisen
Økonomichef

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Svar på ”Høring af Konkurrencestyrelsens redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.m.”

Ved e-mail af 3. maj 2010 har Konkurrencestyrelsen anmodet om KL's eventuelle bemærkninger til udkast til generelle afsnit i styrelsens redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus m.m.

I den anledning kan KL bemærke, at KL ikke har mulighed for at forholde sig til styrelsens konkrete vurderinger i forhold til de 34 kommuner, idet KL ikke har haft indblik i den konkrete dokumentation i de enkelte sager, men har noteret sig, at de 34 kommuners sager adskiller sig betydeligt fra hinanden.

Det er i den forbindelse KL's opfattelse, at styrelsens udkast til redegørelse ikke i et nødvendigt omfang forholder sig til de konkrete forhold i de enkelte kommuners kontrakter. KL stiller derfor spørgsmålstegn ved, at redegørelsens konklusioner dækker alle de konkrete situationer i de 34 kommuner.

KL finder endvidere anledning til følgende bemærkninger:

Før det første er der behov for styrelsens konkrete stillingtagen til, hvad der udgør opdateringer henholdsvis køb af et nyt system.

”Opgradering” kan således efter KL's opfattelse dække over en bred vifte af ændringer fra installation af en mindre patch til installation af en ny løsning med samme navn. Det forudsætter naturligvis, at der er tale om ikke-væsentlige ændringer i aftalen mellem kommunen og leverandøren, hvis det ikke skal udløse et krav om udbud.

Der må efter KL's opfattelse i den forbindelse lægges vægt på, om der er tale om aftaler om varekøb, hvor en opgradering kan udløse udbudspligt,

Den 21. maj 2010

Jnr 11.06.02 K04
Sagsid 000217596

Ref JAH
jah@kl.dk
Dir 3370 3229

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/4

eller en tjenesteydelse, hvor leverancen ikke er direkte påvirket af opgradering af den tekniske platform.

KL kan dog ikke ud af høringsmaterialet se, om systemopgraderingen i de berørte kommuner indebærer sådanne aftaleændringer. KL opfordrer derfor Konkurrencestyrelsen til at undersøge og dokumentere de konkrete aftaleforhold yderligere.

For det andet – vedrørende supplerende ydelser – bemærkes, at styrelsen alene gennemgår en enkelt af betingelserne for anvendelsen af undtagelserne. KL er enig i, at undtagelsen om supplerende ydelser ikke kan anvendes som begrundelse for et systemskifte, men der vil kunne være situationer, hvor fx en implementeringsopgave i tilknytning til et systemskifte efterfølgende viser sig at være nødvendig. KL finder derfor, at der er behov for en grundigere redegørelse for undtagelsen vedrørende supplerende ydelser.

For det tredje bemærkes i relation til Konkurrencestyrelsens bemærkninger om systemskift, hvorefter "kan [...] stilles krav om, at det nye system kan integreres med det gamle", at betegnelsen "integreres" imidlertid er misvisende, idet et nyt system ikke integreres med et tidligere system. Det afgørende ved skift fra én leverandør til en anden er, hvilke rettigheder kommunen har i henhold til den tidligere kontrakt særligt i relation til at få data ud af systemet og til at forpligte den hidtidige leverandør til at samarbejde med den nye leverandør.

Derudover skal KL påpege, at kommunalreformen indebærer en række problemer omkring kommunernes udbud af it-systemer. Disse problemer blev drøftet med Konkurrencestyrelsen og skabte forståelse for særlige vilkår op til og under gennemførelsen af kommunalreformen i perioden før og efter 1. januar 2007. KL er enig med Konkurrencestyrelsen i, at kommunalreformen ikke efter denne periode udgør et selvstændigt argument i forhold til udbudsplicht.

Endelig skal KL bemærke, at det for fuldstændighedens skyld bør fremgå, at KMD frem til 1997 var organiseret som et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i den kommunale styrelseslov. Dette betyder, at kommunernes indkøb af it-ydelser hos KMD i hvert fald frem til 1997 må betragtes som omfattet af "in-house"-reglen. Det er videre KL's opfattelse, at "in-house"-reglen tilsvarende kan finde anvendelse i den periode, hvor KMD var organiseret som et aktieselskab ejet af KL.

Afslutningsvis bemærkes, at KL har noteret sig, at alle de 34 kommuner har indkøbt ydelser fra samme virksomhed – KMD A/S, der indtager en dominerende stilling på det kommunale it-marked. Det er den enkelte kommunes ansvar at overholde udbudsreglerne, men KL finder det relevant, at styrel-

sen påpeger leverandørernes medansvar for at få et velfungerende kommunalt it-marked.

Med hensyn til risikoen for ”skræddersyet” udbudsmateriale er det KL’s vurdering, at en fornuftig udbudsproces, der eliminerer dette problem, samt tager hensyn til de potentielle virksomheder, der ønsker at afgive tilbud, vil tage en vis tid at tilrettelægge. En for kort horisont vil tvinge kommunerne i hurtigt udbud, hvilket kan medføre 34 (eller flere) udbud på samme tid. En situation, som leverandørerne næppe kan håndtere hensigtsmæssigt, med mindre kommunerne får tid til at koordinere udbudsprocessen og samarbejde omkring udbud og kontrakter.

Generelt er det KL’s opfattelse, at den nye lov om Klagenævnet for Udbud ikke kan have tilbagevirkende kraft. Det betyder, at Klagenævnet for Udbud ikke kan anvende de nye sanktioner i forhold til aftaler, som er indgået før lovens ikrafttrædelse. Dette gælder uanset, hvornår en klage indgives. Konkurrencestyrelsen anmodes om at bekræfte dette.

Uanset ovenstående er det imidlertid KL’s anbefaling til de involverede kommuner, at de bør arbejde for hurtigst muligt at bringe de omtalte opgaver i udbud. I den forbindelse bemærkes følgende:

Som udgangspunkt skal det fastslås, at KL finder det væsentligt, at kommunerne anvender udbudsredskabet til at sikre pris og kvalitet på det kommunale it-marked. Udbud af it-løsninger indgår som et væsentligt element i KL’s kommende digitaliseringsstrategi, som et middel til at sikre et sundt it-marked, der udvikler løsninger i takt med kommunernes behov og sikrer, at udvikling og drift foregår på økonomisk acceptable vilkår.

KL ser tre muligheder for, at de 34 kommuner sender de omhandlede opgaver i udbud. KL ser naturligvis gerne, at udbud sikrer reel konkurrence. Det indebærer, at der er tilstrækkelig tid til konkurrenceudsættelsen.

1. Individuelle udbud med videndeling om kravmateriale mv.

Kommunerne går individuelt i udbud på ”normale” vilkår. KL/KOMBIT kan udarbejde et standardiseret udbudsmateriale, der fokuserer på de funktionelle krav til løn- og økonomisystem, så det sikres, at udbudsmaterialet ikke ”skræddersyes”. KOMBIT er i gang med at etablere KommuneNetværk, der skal understøtte kommunernes udbudsproces og -materiale.

En sådan løsning vil tilgodese det formelle udbudsbehov, men ikke skabe væsentlige ændringer på markedet. Udbud af 34 kommuners løn- og økonomisystemer på samme tid vil gøre det uhyre ressourcekrævende for den enkelte leverandør at udarbejde tilbudsmateriale af god kvalitet. Samtidig vil denne model formentlig tilgodese de allerstørste leverandører, der må for-

modes at have de fleste ressourcer til tilbudsafgivelse. Det er derfor KL's opfattelse, at denne model vil sikre en formel overholdelse af udbudsreglerne, men ikke bidrage til at øge konkurrencen på markedet væsentligt.

2. SKI-udbud af ASP-systemer

SKI afholder p.t. et udbud af ASP-løsninger, der inkluderer løn- og økonomisystemer. Det forventes, at de eksisterende leverandører af løn- og økonomisystemer til kommunerne vil blive optaget på denne SKI-aftale, hvorefter kommunerne kan indgå aftale med en leverandør efter et såkaldt miniudbud.

Det er KL's opfattelse, at denne løsning vil sikre, at udbudsreglerne overholdes, men vil ikke påvirke konkurrencesituationen på markedet væsentligt.

3. Fælles udbud

De kommuner, der skal i udbud, kan indgå i et samarbejde, der tilgodeser kommunernes interesser, og som samtidig gør tilbudsudarbejdelsen enklere og billigere for leverandører. Et samarbejde af denne karakter vil aflaste kommunerne og samtidig styrke indkøbskraften forhåbentlig med det resultat, at løsninger bliver billigere, og at den store indkøbsmængde vil kunne fremme kommunernes ønsker til udvikling i de givne løsninger.

Fælles udbud for en gruppe af kommuner kan udspringe af de Kommune-Netværk, som KOMBIT er i færd med at etablere. De kan også organiseres som deciderede fælles kommunale projekter i regi af KOMBIT, på linje med udbud af fx en flytteløsning, et BBR mv.

Med venlig hilsen

Jan Trøjborg

Peter Gorm Hansen

KL

Att.: Jakob Aagaard Harder
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

4. juni 2010

Sag 4/0420-0204-0006
/ BBA/PMK
Deres ref.

Vedrørende Konkurrencestyrelsens redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus.

Tak for brevet af 21. maj 2010, hvor KL på vegne af de involverede kommuner afgiver svar i forbindelse med Konkurrencestyrelsens høring af styrelsens redegørelse om 34 kommuners indkøb af KMD Opus.

Det fremgår af svaret, at KL har følgende bemærkninger til redegørelsen:

1. KL er af den opfattelse, at styrelsens udkast til redegørelse ikke i et nødvendigt omfang forholder sig til de konkrete forhold i de 34 kommuners kontrakter.
2. Der er behov for styrelsens konkrete stillingtagen til, hvad der udgør opdateringer henholdsvis køb af nyt system.
3. Der er behov for en grundigere redegørelse for undtagelsen om supplerende ydelse.
4. Betegnelsen "integreres" i forbindelse med Konkurrencestyrelsens bemærkninger om systemskift er misvisende.
5. Der bør fremgå, at KMD frem til 1997 var organiseret som et kommunalt fællesskab og at KMD derfor frem til 1997 må betragtes som omfattet af in-house reglen. Det bør ydermere fremgå, at in-house reglen tilsvarende kan finde anvendelse i den periode, hvor KMD var organiseret som aktieselskab ejet af KL.
6. Styrelsen bør påpege, at leverandørerne har et medansvar for at få et velfungerende kommunalt it-marked.
7. Styrelsen bør bekræfte, at Klagenævnet for Udbud ikke kan anvende de nye sanktioner i Lov om Klagenævnet for Udbud der træder i kraft 1. juli 2007 i forhold til aftaler, som er indgået før lovens ikrafttræden.

En stor del af disse bemærkninger blev drøftet på et møde i styrelsen den 28. maj 2010. Konkurrencestyrelsens stillingtagen til de enkelte kommentarer, der er angivet nedenfor skal ses i lyset af den fælles forståelse, der blev opnået på dette møde.

KONKURRENCESTYRELSEN

Nyropsgade 30
1780 København V

Tlf. 72 26 80 00
Fax 33 32 61 44
CVR-nr. 64 96 46 15
ks@ks.dk
www.ks.dk

**ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET**

Konkurrencestyrelsen har en række mål med relevans for styrelsens kunder. De klare mål kan ses på styrelsens hjemmeside www.ks.dk under "om-os/maal-og-styring/klare-maal".

Ad 1) Styrelsen har i forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen indhentet oplysninger fra hver enkelt kommune, og redegørelsen baserer sig på disse oplysninger. Derudover har hver enkelt kommune haft lejlighed til at afgive høringssvar på et udkast til redegørelse. For flere kommuners vedkommende har der været foretaget en yderligere orientering herefter. Det er derfor styrelsens opfattelse, at der i videst muligt omfang er taget højde for de konkrete forhold, der har gjort sig gældende i de enkelte kommuner.

Ad 2) Hvorvidt der er tale om en opgradering eller et køb af et nyt system må afgøres konkret i lyset af udbudsdirektivets undtagelsesbestemmelser. Det er derfor ikke muligt at udtale sig generelt om dette forhold.

Ad 3) Styrelsen har bl.a. med henvisning til retspraksis uddybet undtagelsen yderligere.

Ad 4) Styrelsen har i stedet anvendt udtrykket ”arbejder sammen med”.

Ad 5) Styrelsen har redegjort yderligere for betingelserne for, hvornår in-house undtagelsen kan anvendes. Styrelsen finder dog på det foreliggende grundlag ikke, at in-house undtagelsen finder anvendelse for kommunernes køb af KMD Opus.

Ad 6) Styrelsen er enig med KL i, at leverandører generelt har et medansvar for konkurrencesituationen. Det ligger dog umiddelbart udenfor redegørelses formål, at kommentere dette forhold yderligere.

Ad 7) Konkurrencestyrelsen har på baggrund af KL's ønske, ladet afsnittene om Klagenævnets tilkendegivelser (i Hillerød-sagen) om anvendelse af Lov om håndhævelse af udbudsreglerne mv., udgå.

Konkurrencestyrelsen hæfter sig endelig ved, at KL anbefaler, at de involverede kommuner hurtigst muligt arbejder for at bringe de omhandlede opgaver i udbud.

Til orientering er nærværende skrivelse samt KL's høringssvar vedlagt styrelsens redegørelse som henholdsvis bilag 5.36 og bilag 5.35.

Med venlig hilsen

Peter M. Kring
Specialkonsulent
Tlf. direkte 72268124

Konkurrencestyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 72 26 80 00
Fax: 33 32 61 44
e-mail: ks@ks.dk
<http://www.ks.dk>

Økonomi- og
Erhvervsministeriet